



# Europski *mladih* skup

Izvješće: Europski skup mladih 2018  
**Europo, izrazi svoje mišljenje!**  
100 ideja za bolju budućnost

#EYE2018



Europski parlament

# Europski mladih skup

## HVALA

Urednici ovog izvješća željeli bi posebno zahvaliti svima koji su omogućili izradu ovog izvješća. Ponajprije zahvaljujemo neumornim novinarima bez kojih ovo izvješće ne bi bilo moguće. Također, zahvaljujemo volonterima i vježbenicima koji su pridonijeli tolikom uspjehu ovom događaju. Zahvaljujemo i Iris Walter, Christini Altides, Niamh McGovern i ostatku tima organizatora Europskog skupa mladih (EYE) koji su pomogli pri izradi ovog izvješća te organizaciji European Youth Press.

Naposljetku, zahvaljujemo svim sudionicima i ljudima koji su idejama pridonijeli ovom izvješću i pomogli da Europski skup mladih bude toliko nadahnjujući događaj.

Rukopis dovršen u srpnju 2018

Prvo izdanje

Ni Europski parlament ni osobe koje djeluju u njezino ime ne odgovaraju za uporabu podataka iz ove publikacije.

Luksemburg: Ured za publikacije Europske unije, 2018

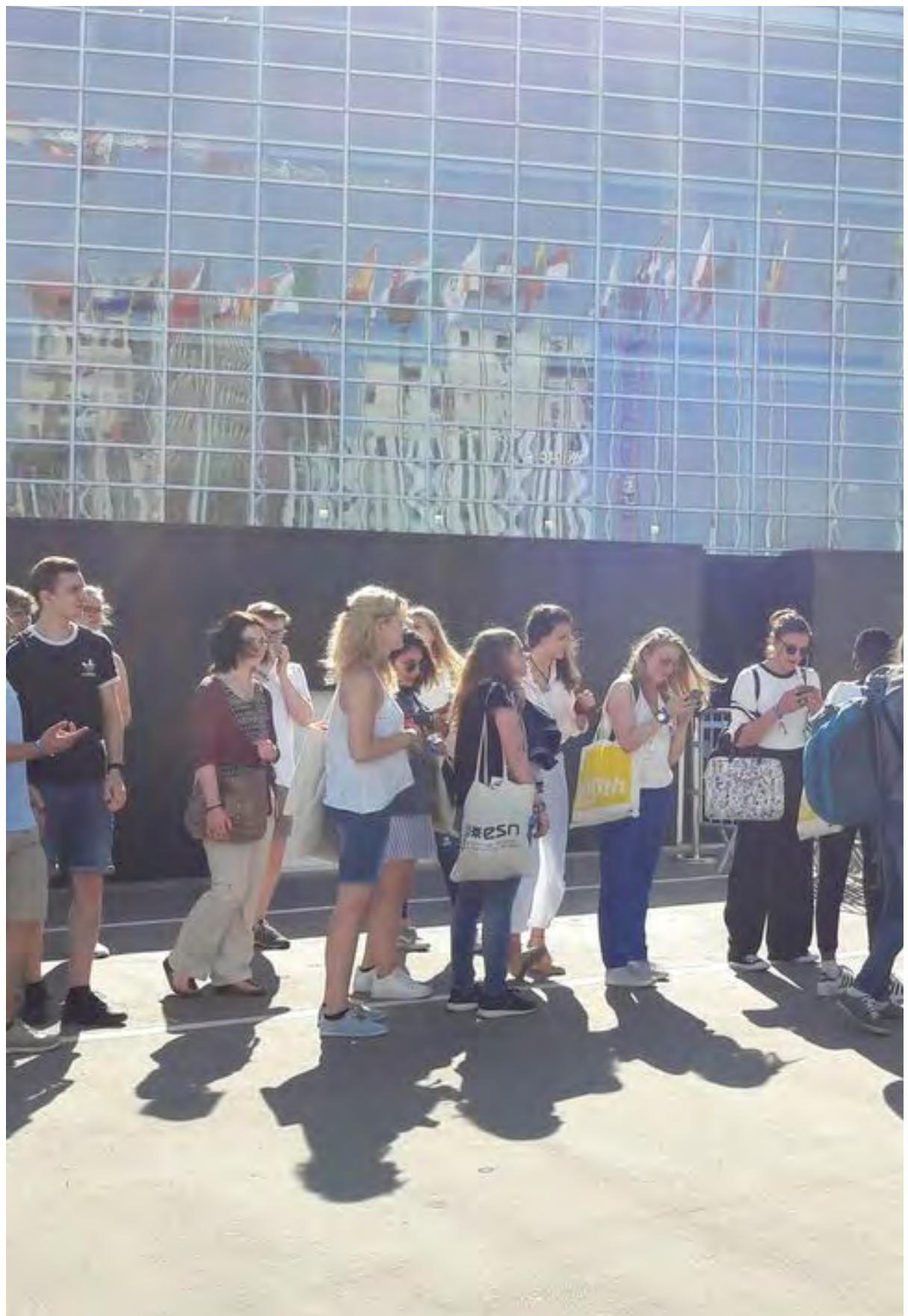
© Europska unija, 2018

Umnožavanje je dopušteno uz uvjet navođenja izvora. Za svaku uporabu ili reprodukciju fotografija ili druge građe koja nije zaštićena autorskim pravom EU-a dopuštenje treba zatražiti izravno od vlasnika prava.

PRINT	ISBN 978-92-846-3744-7	doi:10.2861/610518	QA-04-18-629-HR-C
PDF	ISBN 978-92-846-3736-2	doi:10.2861/994070	QA-04-18-629-HR-N

# Sadržaj

Uvod .....	4
Predgovor Antonio Tajani .....	5
Predgovor Klaus Welle .....	6
Europo, izrazi svoje mišljenje! Popis 100 ideja po temi (naslovi i brojke) .....	8
Sažetak podataka iz upitnika .....	13
<b>1. MLADI I STARI: Biti ukorak s digitalnom revolucijom</b> .....	15
Posao i nezaposlenost .....	16
Tehnologija .....	20
Obrazovanje .....	23
Primjedbe foruma mladih .....	27
<b>2. BOGATI I SIROMAŠNI: Za pravednu raspodjelu</b> .....	29
Nejednakost: dijelimo jer nam je stalo .....	30
Revolucija .....	33
Osnaživanje .....	37
Primjedbe foruma mladih .....	41
<b>3. ZASEBNO I ZAJEDNO: Raditi za snažniju Europu</b> .....	43
Budućnost Europe .....	44
Europski izbori 2019.: izlaznost mladih i glasanje .....	47
Sudjelovanje i građanstvo .....	50
Primjedbe foruma mladih .....	53
<b>4. SIGURNOST I OPASNOST: Preživjeti u burnim vremenima</b> .....	55
Ljudska prava i vladavina prava .....	56
Stvaranje prostora za civilno društvo .....	59
Prilagođavati se s tehnološkim napretcima .....	62
Primjedbe foruma mladih .....	65
<b>5. LOKALNO I GLOBALNO: Zaštita našeg planeta</b> .....	67
Klimatske promjene i poljoprivrednici .....	68
Obnovljiva energija, pametni gradovi i održivo poduzetništvo .....	71
Rasipanje hrane, uklanjanje plastike, čista voda i sanitarnе usluge: promjena potrošačkih navika .....	75
Primjedbe foruma mladih .....	79
<b>Upoznajte autore</b> .....	82



# Uvod

**“ Mladi ljudi  
nisu budućnost,  
oni su sadašnjost. ”**

To je načelo jasno i glasno izraženo tijekom ovogodišnjeg Europskog skupa mladih (EYE). Međutim, osim izjava namjere, čime mladi ljudi pridonose modernoj Europi i koja je naša vizija za budućnost?

Ne može se poreći da se svijet dramatično promjenio u posljednjih nekoliko godina. Naslijede europskog projekta podrazumijeva mir i sigurnost za građane unutar europskih granica; međutim, postaje jasno da je bez zajedničkog ulaganja napora moguće da mladi ljudi naslijede Europu koja je mnogo nestabilnija od one u kojoj su uživali tijekom odrastanja.

No postoji razlog za optimizam. Temeljne promjene u načinu na koji živimo i stupamo u međusobnu interakciju vjerojatno će utjecati na naše ponašanje u budućnosti. Mlade ljudi često se optužuju da su apatični i neangažirani. Ipak, ovo izvješće pokazuje da su mladi ljudi informirani i osjetljivi u svojem pristupu politici te da se bave idejama o tome kako se budućnost može strukturirati na pravedniji i održiviji način.

Dok mnogi mogu biti nervozni zbog mogućih posljedica tehnološki naprednije budućnosti, neovisno o tome je li riječ o prijetnjama u pogledu zapošljavanja, pa čak i osobne slobode, mladi već predvode tu promjenu i predlažu načine rješavanja očekivane pete industrijske revolucije.

Jedna od središnjih ideja koje proizlaze iz ovog izvješća odnosi se na europske izbore sljedeće godine i poprilično je jednostavna: uključiti mlade ljudе u politički proces. Budite dovoljno hrabri da u igru uključite mlade kandidate i poslušate njihove zabrinutosti, ideje i rješenja.

Dakle, iako bi političari trebali nastojati prihvatići mlađu perspektivu u rješavanju pitanja koja se tiču budućnosti, mladi ljudi također trebaju imati vjere u svoja uvjerenja o toleranciji i optimizmu u prilikama koje nam te promjene nude.

Prethodne generacije pretrpjele su veća previranja za izgradnju društvenog ugovora koji je išao u prilog zaštiti interesa većine. Sada je red na nama.

Sadržaj ovog izvješća je ambiciozan. Iako neke ideje mogu biti više idealističke po svojoj prirodi, druge bi zakonodavcima trebale pružiti konkretni sadržaj za promišljanje. Ovo izvješće pruža široke prijedloge, maštovite i konkretne. Od nevjerojatnih tehnoloških mogućnosti do snažne, nediskriminirajuće sigurnosti; od poboljšanja političkog angažmana do osiguravanja da ljudi ne rade više za manju plaću.

Pozivamo na jednaki ključni angažman političara i mladih ljudi. Riječ je o uspostavljanju razgovora kojim se definira skup zajedničkih vrijednosti i ciljeva koje želimo održati ili postići u sljedećim desetljećima.

Zato što je točno: zamišljena „budućnost“ brzo postaje sadašnjost, a mladi ljudi počinju izražavati svoje mišljenje.

**Greg Bianchi i Julie Mahlerová**  
**Glavni urednici**

# Predgovor



Europski parlament treći je put otvorio vrata tisućama mladih ljudi diljem kontinenta radi Europskog skupa mladih 2018. Na tom jedinstvenom okupljanju više od 8.000 mladih građana sudjelovalo je u otvorenoj raspravi o budućnosti Europe, obogaćujući djelovanje naše institucije svojim idejama.

To je bilo pravo nadahnuće za sve nas. S obzirom na to da su uloge bile obratne, mladi su vodili razgovor, a zastupnici u Europskom parlamentu slušali su, što je poslužilo kao podsjetnik da su mladi naša sadašnjost i budućnost.

Tijekom dvodnevног događanja održan je širok raspon poticajnih rasprava i debata. U njihovu je središtu bila snažna želja mladih da budu agenti promjene i aktivno uključeni u oblikovanje svoje budućnosti.

Te su razmjene ključne u vrijeme kada se Europa suočava s mnogim izazovima: izbjeglička i migracijska kriza, konsolidacija oporavka od gospodarske krize i sveprisutna prijetnja od terorizma. Odgovor na te izazove nije vraćanje nacionalnim granicama. Naprotiv, rješenje je proširiti suradnju i povjerenje, jačati solidarnost i naše europske vrijednosti te zauzeti se za europske interese na globalnoj razini na temelju multilateralizma.

Na događanju EYE bilo je jasno da mladi ljudi žele preuzeti te izazove i raditi na boljoj budućnosti.

Mladi ljudi mogu donijeti promjene i siguran sam da će njihov doprinos dovesti do sve vitalnije europske demokracije. Europski izbori, koji će se održati od 23. do 26. svibnja 2019., bit će velika prilika za sve građane da odrede politički tijek naše Unije, osiguravajući da se nastavi boljšak, stabilnost i mir koji smo uspjeli zajamčiti više od 60 godina. Doista, u tom su okviru europski građani mogli ostvariti svoje slobode.

Kao zastupnici u Europskom parlamentu, nastaviti ćemo ovaj važan dijalog s vama, mlađim ljudima Europe, i raditi kako bismo osigurali da vaša budućnost počiva na boljem i snažnijem EU-u.

**Antonio Tajani**  
*Predsjednik Europskog parlamenta*



Mladi ljudi, mladi Euroljani budućnost su Europske unije. Iako sam sad malo iznad razine dobne skupine za Europski skup mlađih, bio sam gorljivi aktivist mlađih u početku svoje karijere te danas snažno podupirem mlađe. Zbog toga sam političkom vodstvu Parlamenta predložio da uspostavi Europski skup mlađih kao središnje mjesto za razvoj otvorenog, strukturiranog i kontinuiranog dijaloga između zastupnika u Europskom parlamentu i mlađih.

Prvi skup EYE održan u 2014. i sva sljedeća izdanja bila su iznimno uspješna ne samo zbog toga što su mlađi ljudi snažno izražavali svoje mišljenje o oblikovanju programa. Skup EYE sada je uspostavljen kao dvogodišnje događanje na kojem mlađi Euroljani predstavljaju i razmjenjuju svoje ideje za bolju Evropu. Okupljanjem više od 8 000 mlađih ljudi na tako jedinstvenom mjestu kao što je Europski parlament mlađima se omogućuje da oblikuju europski identitet.

Europski skup mlađih prilika je za mlađe aktivne građane da ostave svoj trag na europskoj politici i da izraže svoje mišljenje o politikama koje će utjecati na njihove živote.

Taj se proces nastavlja dugo nakon događanja. Najnovativnije ideje predstavljene tijekom skupa EYE2018 prikupljene su u ovom izvješću i bit će predstavljene zastupnicima u Europskom parlamentu.

Autori, odabrani uz pomoć organizacije European Youth Press, obuhvatili su dojmljiv raspon ideja koje su mlađi sudionici skupa EYE iznijeli u Strasbourg 1. i 2. lipnja 2018.

Uspjeh skupa EYE temelji se na nekoliko sljedećih elemenata: političko vodstvo Parlamenta, službe Parlamenta odgovorne za pripreme, partneri događanja i skupine mlađih koje pridonose programu, velik broj volontera i, naravno, ponajviše sami sudionici koji su se angažirali prije, tijekom i nakon događanja.

Dijalog između zastupnika u Europskom parlamentu i mlađih ljudi ne završava nakon skupa EYE; nastavlja se ovim izvješćem i sljedećim saslušanjima mlađih krajem ove godine uoči europskih izbora u 2019.

**Klaus Welle**  
*Glavni tajnik Europskog parlamenta*

надеющее  
DSHIP RAOK G1976 т.  
ESS COMMUNITY CO  
er ZUHAUSE ПРИ  
ange SOLIDAR  
COMMISSION SIM  
VEL Voice TOLER  
IR TRANSPARENCY  
Democracy SOLIDARITÉ  
SOCIAL SHARE  
mme ÉGALITÉ 2018

# **Europo, izrazi svoje mišljenje!**

## **Popis 100 ideja po temi**

### **1. MLADI I STARI:**

Biti ukorak s digitalnom revolucijom

- 1** Prihvaćanje e-portfelja radi promjena u zapošljavanju
- 2** Podržavanje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te uvođenje dvojnog sustava osposobljavanja
- 3** Stvaranje specijaliziranih odjela za mlade u institucijama
- 4** Prijenosni sustav za radničke naknade
- 5** Reforma garancije za mlade
- 6** Stvaranje međugeneracijske povelje radne snage
- 7** Europski program neusklađenosti između ponude i potražnje vještina
- 8** Stvaranje europske agencije za robotiku i pečata sukladnosti za robotiku
- 9** Reguliranje vojne upotrebe umjetne inteligencije
- 10** Stvaranje europske platforme za skupno financiranje
- 11** Ulaganje u tehnologiju za kulturu i baštinu
- 12** Stvaranje europske procjene robota
- 13** Stvaranje paneuropskih medija
- 14** Poduzetnički programi i meke vještine
- 15** Uporaba programa Erasmus za rješavanje problema depopulacije
- 16** Nastavni predmet o životnim vještinama
- 17** Promicanje znatiželje, osobnog razvoja i odgovornosti
- 18** Uvođenje lekcija „izazova“ za poticanje kreativnijih učenika
- 19** Međuškolska suradnja u projektima
- 20** Alati protiv digitalne isključenosti i za mentalno zdravlje

## 2. BOGATI I SIROMAŠNI:

### Za pravednu raspodjelu

- 21** Ostvarivanje univerzalnog minimalnog dohotka radi rješavanja problema nejednakosti
- 22** Promicanje cjeloživotnog učenja
- 23** Minimalni dohodak, ali ne univerzalan
- 24** Jedinstvena porezna i radna prava u EU-u
- 25** Pristup zdravstvenoj skrbi za transrodne osobe
- 26** Ukipanje ružičastog poreza
- 27** Promicanje ljudskih prava u trgovini tekstilnim proizvodima
- 28** Omogućivanje dostupnih tečajeva diljem Europe
- 29** Podupiranje uključivijeg skupa mladih
- 30** Oporezivanje robota!
- 31** Sprečavanje utaje poreza
- 32** Jednaka zastupljenost u Europskom parlamentu
- 33** Učinite nas sretnijima, prestanite se koristiti BDP-om kao jedinim mjerilom napretka
- 34** Učiniti ruralna područja privlačnija mladima
- 35** Osnažiti i integrirati izbjeglice uključujući ih u nacionalni obrazovni sustav
- 36** Sveobuhvatni seksualni odgoj
- 37** Potpora za društveno poduzetništvo i ekonomija dijeljenja
- 38** Nacionalni mehanizmi zaštite za novinare u Europi
- 39** Promicanje znakovnog jezika
- 40** Pružanje privremenog stanovanja

### **3. ZASEBNO I ZAJEDNO:**

#### **Raditi za snažniju Europu**

- 41** Osiguravanje prilika za obrazovanje u Ujedinjenoj Kraljevini nakon Brexit-a
- 42** Proglašavanje europskog dana izbjeglica
- 43** Ulaganje u inozemnu pomoć i korištenje diplomacijom za zaustavljanje migracijskih tokova
- 44** Poticanje više razmjena između Europe i Turske
- 45** Uspostavljanje dobrovoljnog sustava za povezivanje migranata s euopljanima
- 46** Jačanje vanjskih granica i razmjene podataka
- 47** Poticati mlade da se kandidiraju na izborima
- 48** Koristiti se društvenim mrežama za informiranje mladih o glasanju
- 49** Provedba godišnjeg postupka pitanja i odgovora između čelnika EU-a i mladih
- 50** Određivanje jedinstvene dobi za kandidaturu mladih na izborima
- 51** Poboljšati e-glasanje radi poticanja izlaznosti
- 52** Uvođenje prava glasanja s napunjenih 16 godina za europske izbore
- 53** Koristiti se poduzećima i aplikacijama u svrhu promicanja glasanja
- 54** Povezivanje Europe s nacionalnim platformama radi poticanja sudjelovanja
- 55** Razvijanje europske građanske inicijative
- 56** Promicanje klasičnih jezika i europske povijesti
- 57** Stvaranje platforme kako bi kvalificirane izbjeglice popunile obrazovne uloge
- 58** Uvođenje politike u građansku nastavu
- 59** Financiranje osobne iskaznice za mlade radi omogućivanja popusta za kulturne znamenitosti
- 60** Stvaranje inicijative mobilnih ravnatelja škola

## 4. SIGURNOST I OPASNOST:

### Preživjeti u burnim vremenima

- 61** Predvoditi provedbom rezolucije vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 2250 za mlade
- 62** Davanje prednosti ljudskim pravima u trgovinskim sporazumima
- 63** Premjestiti pravosuđe na europsku razinu
- 64** Boriti se protiv isključenosti radi zaustavljanja ekstremizma
- 65** Društvene mreže učiniti javnom uslugom
- 66** Promicanje veće vojne suradnje
- 67** Stvaranje humanitarnih koridora za izbjeglice
- 68** Stvaranje paneuropske baze podataka o transparentnosti
- 69** Zaštititi zviždače
- 70** Osporobiti policiju za rješavanje internetskih zločina iz mržnje
- 71** Uspostaviti fond za mlade kandidate
- 72** Deklaracija o pravima na internetu
- 73** Obvezno ospozobljavanje za prvu pomoć
- 74** Osigurati transparentnost u sportu
- 75** Popularizirati i uskladiti kibersigurnost
- 76** Obrazovanje o kibersigurnosti učiniti standardnom praksom
- 77** Promicanje suradnje obavještajnih službi EU-a
- 78** Promicati obrazovanje u području molekularne i stanične biologije
- 79** Ulaganje u tehnologiju uređivanja gena
- 80** Stvaranje besplatnog antivirusnog softvera za građane EU-a

## **5. LOKALNO I GLOBALNO:**

### Zaštita našeg planeta

- 81** Uspostava europskog programa zelenih krovova
- 82** Primjenjivanje zelene diplomacije kako bi se pregovaralo imajući na umu klimatske promjene
- 83** Feminizam u borbi protiv klimatskih promjena
- 84** Potpora mladim poljoprivrednicima i novim tehnologijama
- 85** Manje subvencija za meso
- 86** Promicanje biološke raznolikosti i viših standarda za životinje iz uzgoja
- 87** Podupiranje održivih domaćinstava u prodaji energije natrag u mrežu
- 88** Postaviti raspored za prestanak upotrebe fosilnih goriva i ograničiti gubitak radnih mesta
- 89** Promicati europsku energetsku zajednicu i tržište
- 90** Osnažiti infrastrukturu na europskoj razini i zajedničku politiku za promet
- 91** Pametni gradovi i javni prijevoz
- 92** Održati ekološki prihvatljivo poduzetništvo i projekte
- 93** Promicati recikliranje elektroničkih uređaja
- 94** Promicati pristup bez upotrebe plastike
- 95** Financirati uklanjanje plastike iz oceana
- 96** Nova kultura za trgovine prehrabnenih proizvoda i oporezivanje
- 97** Učiniti smanjivanje količine otpada od hrane zakonskim i obveznim
- 98** Pojednostavniti postupak za donacije hrane
- 99** Obrazovanje o održivosti u školi
- 100** Razviti sustav upotrebe kišnice za vodovodne instalacije

# Sažetak podataka iz upitnika<sup>1</sup>

OD 943 ISPITANIKA  
IZ NAŠEG UPITNIKA



GODINE

Većina ispitanika u organizacijama mladih (80 %) mlađa je od 24 godine.



PREKO MORA

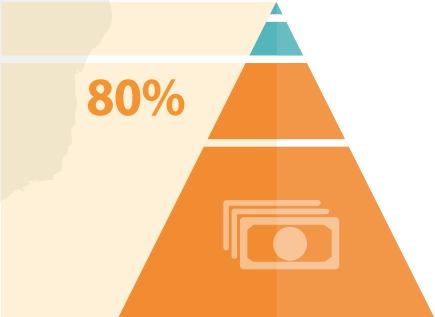


Ukupno 67 %  
ispitanika navodi da  
im posao, stanovanje  
i školovanje u zemlji  
koja nije njihova  
matrična zemlja  
„potpuno“ odgovara.



MIŠLJENJE

80%



Ukupno 80 % ispitanika smatra da  
mladi ljudi u cijelosti ili uglavnom  
imaju koristi od EU-a. Ostali su ispitanici  
neodlučni ili se ne slazu.

<sup>1</sup>Ukupno 943 ispitanika iz 28 država članica EU-a. Upitnik je proveden od 12. ožujka i 19. travnja 2018. Rezultati upitnika podijeljeni su sa sudionicima skupa EYE i Europskim forumom mladih



## BRIGE



Ispitanici diljem EU-a



najviše se bave

imigracijskim  **29%**<sup>2</sup>  
i socijalnim pitanjima.



No zabrinuti su i za

okoliš  **20%**



i

nejednakost  **18%**

<sup>2</sup>Pitanje je bilo otvoreno, što znači da bi se taj rezultat mogao odnositi na bilo koji aspekt imigracije (npr. činimo li dovoljno kako bismo pomogli izbjeglicama, trebamo li pojačati granične kontrole itd.) i ne pokazuje nužno protivljenje imigraciji.

# 1. MLADI I STARI:

## Biti ukorak s digitalnom revolucijom

Danas živimo u svijetu gdje je sve teže biti mlad. Naravno, mnoge su se stvari poboljšale u usporedbi s prošlošću: blijedi sjećanje na vremena paneuropskog sukoba, pristup obrazovanju široko je rasprostranjen i mladi ljudi u Europi općenito imaju dobre uvjete života. Međutim, nejednakosti između mlađih i starijih generacija sve su veće. Prema Eurostatu, stope nezaposlenosti mlađih općenito su mnogo veće od stopa nezaposlenosti za druge dobne skupine, a postoje i mnogi koji nisu u sustavu obrazovanja, zapošljavanja ili osposobljavanja (NEET).<sup>3</sup> Digitalizacija mijenja svijet rada, zahtijeva nove vještine i perspektive. Radne prakse postaju sve više promjenjive, omogućujući fleksibilnost, ali to nosi i rizik od neizvjesnih životnih stilova i smanjenog pristupa oblicima socijalne zaštite.

Istodobno se u pogledu automatizacije i robotike poduzimaju golemi koraci prema naprijed u svim područjima. Strojevi nesumnjivo poboljšavaju mnoge aspekte ljudskog života, kao što su medicinsko i automobilsko područje, ali s njima ujedno dolaze etički i praktični problemi, uključujući zabrinutost o tome da će uništiti radna mjesta. Neki su upozoravali na scenarije znanstvene fantastike, pri čemu bi umjetna inteligencija mogla ugroziti samu egzistenciju ljudske vrste. Stupanj raširenosti mitova i straha povezan s digitalizacijom upućuje na to da i dalje postoje etička i normativna pitanja na koja je potrebno pružiti odgovore. U tom kontekstu obrazovni sustavi nisu dobro opremljeni da bi bili ukorak s takvom brzom društvenom i tehnološkom promjenom; škole i sveučilišta često nemaju sredstava, pripremu ni način razmišljanja kojima mogu pomoći svojim učenicima i studentima da postignu pravilnu ravnotežu, „tvrdih“ i „mekih“ vještina potrebnih za ulazak na digitalizirano tržište rada. To često dovodi do neusklađenosti između sposobnosti koje mogu ponuditi i sposobnosti koje traže poslodavci.

Društveni utjecaj svih tih trendova zajedno izrazito je složen i suptilno opasan. Mladi ljudi školju se tijekom duljih razdoblja i tek kasnije stječu stabilne poslove, odgadajući svoju financijsku neovisnost. Mladi ljudi počinju pridonositi mirovinskemu sustavu kasnije i sporadično, što znači da ne mogu toliko pridonijeti programima socijalne sigurnosti, uključujući zdravstvenu skrb za starije osobe, do kasnijeg razdoblja svojeg života. Očekivano trajanje života povećalo se, ali istodobno se stope nataliteta postojano smanjuju, što znači da je sve manje resursa kojima se osigurava bezbrižan život starijoj populaciji.

Siromaštvo je u porastu među mladima, element koji u kombinaciji s nezaposlenošću ugrožava njihovu ulogu poreznih obveznika, ali i njihovu mentalnu dobrobit. Na temelju istraživanja Instituta McKinsey Global iz 2016.,<sup>4</sup> to je prva generacija u povijesti koja je u nepovoljnijem položaju od svojih roditelja, što je prepoznato kao činjenica s potencijalno destruktivnim posljedicama za cijeli sustav u kojem živimo. Mladi trebaju biti prioritet u svim sektorima i svim institucijama, od lokalne do nacionalne i europske razine. Iako bi to bio početak, koje bi se mjere trebale poduzeti za poboljšanje tržišta rada, tehnološkog razvoja i sustava obrazovanja u cijeloj Europi kako bi se osiguralo da mladi mogu imati koristi od njih? Na skupu EYE u 2018. okupilo se više od 8 000 mlađih kako bi se raspravljalo o tim temama. Mladi su ljudi nervozni, ali ambiciozni. Vrijeme je da donositelji politika prihvate taj mladenački duh.



Instagram: @cinnavox

<sup>3</sup> Eurostat, „Statistika nezaposlenosti“, objašnjenje statistike Eurostata, [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment\\_statistics#Recent\\_developments](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Unemployment_statistics#Recent_developments) (pristupljeno u srpnju 2018.)

<sup>4</sup> Richard Dobbs et al., „Poorer than their parents? Flat or falling incomes in advanced economies“ (Siromašniji od svojih roditelja? Nepromijenjeni ili smanjeni prihodi u naprednim gospodarstvima), McKinsey Global Institute, srpanj 2016., <https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/Featured%20Insights/Employment%20and%20Growth/Poorer%20than%20their%20parents%20A%20new%20perspective%20on%20income%20inequality/MGI-Poorer-than-their-parents-Flat-or-falling-incomes-in-advanced-economies-Full-report.ashx> (pristupljeno u lipnju 2018.)

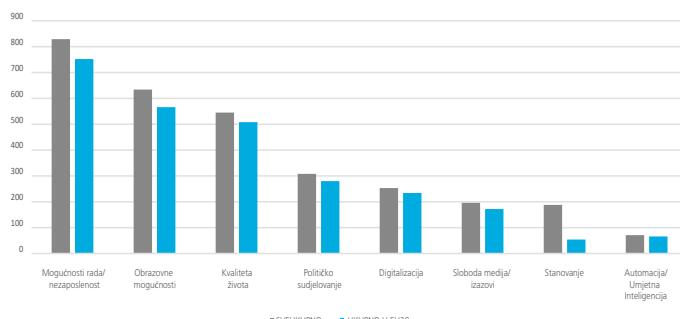
## POSAO I NEZAPOSENOST

**Posljedice finansijske krize iz 2008. pogodile su određene skupine ljudi, uključujući i mlađe, više nego ostale dijelove stanovništva. Prosjek nezaposlenosti među mlađima u EU28 u 2017. bio je 16,8 % (Eurostat), što je otprilike jednak postotak kao i deset godina prije (15,8%).<sup>5</sup>**

Tijekom finansijske krize osobito su teško pogodjeni mlađi. Iako je posljednjih godina došlo do poboljšanja, brojke o zaposlenosti tek su dostigle razine prije krize i u određenom je trenutku nezaposlenost mlađih bila 23,9 % u prvom kvartalu 2013. Stope nezaposlenosti razlikuju se među zemljama, u rasponu od 6 % u Njemačkoj do 42 % u Grčkoj, što jasno pokazuje kako se mlađi ljudi u južnoj i istočnoj Europi suočavaju s većim preprekama u pristupu tržištu rada. Štoviše, u porastu je postotak osoba koje nisu zaposlene, ne obrazuju se niti ospozobljavaju: prema Eurostatu, u 2017. bilo je gotovo 17 milijuna mlađih u dobi od 20 do 34 godine koji nisu bili zaposleni, nisu se obrazovali niti ospozobljavali, što je ukupno gotovo jedna od pet mlađih osoba (18,3 %).<sup>6</sup> Osim toga, razlika između onih koji se smatraju zaposlenima i nezaposlenima obično ne obuhvaća one koji su, čak i ako su u radnom odnosu, nedovoljno zaposleni, rade nezakonito ili su nedovoljno plaćeni. U porastu su nesigurna radna mjesta, što je naglašeno tzv. ekonomijom honorarnih poslova kojom se nudi privremeno zaposlenje; koncept fleksibilnosti (fleksibilnost i sigurnost) još se nije dokazao uspješnim, a iako sve više mlađih ljudi radi, i dalje su siromašni (jedna od tri mlađe osobe u Europi, prema Eurostatu).<sup>7</sup> Novim oblicima rada nameće se fleksibilnost, koja je prečesto prisilni izbor, a ne besplatna opcija, što dovodi do novih, zabrinjavajućih pojava, kao što je „SINKies“ – jedan dohodak, bez djece, koji se odnosi na mlađe zaposlene parove čije plaće, kad se zbroje, jedva dosežu ekvivalent jednom „pristojnom“ dohotku. Sve to utječe na sposobnost mlađih ljudi da pristupaju određenim skupovima socijalnih prava, kao što su stanovanje, rad i obrazovanje.

Kako bi se djelovao protiv tih trendova, EU je uspostavio mjere kao što su Garancija za mlađe<sup>8</sup> i Inicijativa za zapošljavanje mlađih<sup>9</sup>. Iako se smatraju snažnim mjerama za rješavanje krize zaposlenosti mlađih, prema mišljenju Caritasa (2018.), europske odgovore obilježava određena fiksacija na zapošljavanje i zapošljivost, za koju se čini da je bila usmjerena na količinu, a ne na kvalitetu ponude.<sup>10</sup> Štoviše, s pomoću njih se ne uspijeva uvijek doprijeti do vrlo marginaliziranih skupina te se program ne uspijeva uskladiti s mjerama zaštite. Neplaćeni pripravnicički staž klasičan je primjer tih problema. „Sada kada se čini da gospodarstvo jača, došlo je vrijeme da se to ispravi jamčenjem kvalitete zapošljavanja i naukovanja“, kaže Caritas. I doista, jedna od stvari za koje se mlađi najviše zalažu jesu pravedni uvjeti rada, počevši s očekivanjima u pogledu plaće.

MLADI I STARI – NAJAVAŽNJA PITANJA S KOJIMA SE MLADI EUROPLJANI SUOČAVAJU



<sup>5</sup> Vjesti Eurostata, „Nezaposlenost u regijama EU-a u 2017.“, <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/8830865/1-26042018-AP-EN.pdf/bbb8ac3b7-3606-47ef-b7ed-aad4cd1e2aae> (pristupljeno u lipnju 2018)

<sup>6</sup> Eurostat, „Statistika o mlađim ljudima koji nisu zaposleni, ne obrazuju se niti ospozobljavaju“, objašnjenje statistike Eurostata, [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Statistics\\_on\\_young\\_people\\_neither\\_in\\_employment\\_nor\\_in\\_education\\_or\\_training](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Statistics_on_young_people_neither_in_employment_nor_in_education_or_training) (pristupljeno u lipnju 2018)

<sup>7</sup> Eurostat, „Mlađi – socijalna uključenost“, objašnjenje statistike Eurostata, [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Young\\_people\\_-social\\_inclusion](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Young_people_-social_inclusion) (pristupljeno u lipnju 2018)

<sup>8</sup> Europska komisija, „Garancija za mlađe“, <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1079> (pristupljeno u srpnju 2018)

<sup>9</sup> Europska komisija, „Inicijativa za zapošljavanje mlađih“, <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1176> (pristupljeno u lipnju 2018)

<sup>10</sup> Caritas Europa, „Mlađi Europe. Između nade i očaja“<http://www.caritas.eu/sites/default/files/caritas-europeyouth-en-web.pdf> (pristupljeno u lipnju 2018)

## 1. PRIHVAĆANJE E-PORTFELJA RADI PROMJENA U ZAPOŠLJAVANJU

*Imen i Simone*

Kad naš posao ima smisla, i naši životi imaju smisla. Moramo promjeniti sustave zapošljavanja u poduzećima i nadići postojeću praksu u pogledu životopisa. Jedan od praktičnih načina da se to postigne bilo bi da EU potiče uporabu e-portfelja, novih oblika životopisa, čiji je cilj stvoriti novi pristup identitetu u EU-u.

Time bi se postigao niz stvari: povezivanje ljudi i poslova na dinamičniji način; omogućivanje ljudima da izlože pojedinačne vještine i nove alate za učenje (posebice za učitelje); poboljšanje i obogaćivanje platformi ESCO (europske vještine, kompetencije, kvalifikacije i zanimanja) pri traženju posla. E-portfelji funkcioniraju predstavljanjem prijedloga poduzećima, poručujući: „ovo je ono što mogu ponuditi vašem poslovanju“.

Takvo rješenje potaknulo bi mlade da aktivno i svrhovito razmišljaju o poslu koji žele te bi motiviralo poslodavce. Također bi imalo dodanu vrijednost vještina, kompetencija i kvalifikacija koje se međusobno isprepliću na interaktivniji način. Nапослјетку, то зnači veću vidljivost na tržištu rada i manje teškoća u pronaalaženju posla ili radnika.

EU bi mogao postati predvodnik poticanjem stvaranja e-portfelja i nastojanjem stvaranja centralizirane baze podataka u kojoj tražitelji posla mogu rutinski ažurirati svoj napredak i prijavljivati se za poslove na jednostavniji i usmjereniji način.

## 2. PODRŽAVANJE STRUKOVNOG OBRAZOVANJA I OSPOSOBLJAVANJA TE UVOĐENJE DVOJNOG SUSTAVA OSPOSOBLJAVANJA

*Thomas*

Strukovno obrazovanje i osposobljavanje sve se više smatra načinom za premošćivanje jaza između obrazovanja i zapošljavanja. Time se omogućuje fleksibilnije stajalište u pogledu stjecanja novih vještina te se pomaže uravnotežiti posao i obiteljski život s potencijalnom promjenom karijere. Također uzima u obzir mentalno zdravlje ljudi izbjegavanjem dugotrajnih razdoblja nezaposlenosti. Potrebno je riješiti potencijalne probleme sa strukovnim obrazovanjem i osposobljavanjem, kao što su škole koje su daleko ili troškovi materijala i prijevoza.

Jedan od mogućih pristupa mogao bi biti usvajanje paneuropskog dvojnog sustava osposobljavanja, kao što postoji u Njemačkoj. Njemački učenici kombiniraju pohađanje škole s učenjem na terenu u okviru profesionalnog strukovnog osposobljavanja. Odlaze u poduzeća i uče profesiju na praktičan način, dobivajući za to novčanu naknadu.

Time bi se pomoglo mladim ljudima, a bilo bi korisno i za poduzeća, koja bi mogla imati koristi od zadržavanja zaposlenika u koje su uložili.

## 3. STVARANJE SPECIJALIZIRANIH ODJELA ZA MLADE U INSTITUCIJAMA

*Ana*

Vjerujem da bi bilo korisno kad bi sva poduzeća, državne i javne institucije, nevladine i vladine organizacije imale namjenski odjel za mlade. Taj bi odjel trebao izraditi program za mlade ljudе o obavljanju posla koji odgovara njihovu profilu. Ti bi programi bi bili poticaj mladima, koji bi se profesionalno razvijali s pomoću iskustva.

Temelj prihvaćanja mladih u takve programe treba biti motivacija, akademska uspješnost i osobnost. U idealnom slučaju, akademske institucije surađivale bi s poduzećima i drugim organizacijama radi stvaranja tih programa kako bi se teorija i praksa bolje spojile.

To bi bilo korisno za obje strane: poslodavci bi mogli dobiti odgovarajuće osoblje za svoje poduzeće/instituciju dok ih podučavaju potrebnim vještinama tijekom prakse, a mladi bi se mogli dokazati i pronaći posao.



## 4. PRIJENOSNI SUSTAV ZA RADNIČKE NAKNADE

Daniel

Predlažem da se novi oblici fleksibilnog rada prilagode u skladu s ekonomskom sigurnošću i socijalnom zaštitom. EU bi trebao uspostaviti „prijenosni“ sustav za radničke naknade. Kako bi to funkcionalo? Programom bi se stvorili pojedinačni računi koji prate radnike tijekom njihove karijere te bi im se omogućilo da promijene prirodu, strukturu i intenzitet svojega rada, a da istodobno i dalje imaju pristup socijalnim naknadama.

Kako tradicionalne pretpostavke da učenje završava u dvadesetim godinama života, da napredovanje karijere završava u četrdesetim godinama, a rad prestaje u šezdesetima postaju manje relevantne, poništava se pojam „cjeloživotnog zaposlenja“. Stoga je ključno stvoriti uvjete za fleksibilne, djelotvorne i raznovrsne oblike rada.

Alternativni oblici rada već stvaraju veću fleksibilnost za poduzeća, koja mogu iskoristiti stručnost koja postoji izvan organizacije, i za radnike, koji mogu prilagoditi tijek svoje karijere u skladu sa svojim osobnim sklonostima. Međutim, fleksibilni rad ne bi se trebao primjenjivati na štetu ekonomske sigurnosti. Taj bi prijedlog pomogao osigurati takvo jamstvo.

Kako bi to funkcionalo, EU bi djelovao kao posrednik, okupljajući dionike radi utvrđivanja: tko će osigurati finansijski doprinos i u kojoj mjeri; tko može upravljati takvim programom; i kakva je regulatorna mjera potrebna kako bi se omogućio takav model.

## 5. REFORMA GARANCIJE ZA MLADE

Ideja s radionice

EU bi trebao razmotriti reformu Garancije EU-a za mlade kako bi se usredotočilo na kvalitetu posla, a ne na količinu. Potrebno je subvencionirati samo mogućnosti koje pružaju jamstvo za sigurno zaposlenje mladih u razdoblju od barem 18 mjeseci.

Profesor Bjørn Hvinden, voditelj Projekta EU-a o pregovorima, koji pokušava izmjeriti učinke privremenog i nesigurnog zaposlenja na mlade radnike, tvrdio je da su poslodavci u nekim državama EU-a subvencionirani radi stvaranja niskokvalitetnih poslova s malim brojem dugoročnih naknada. Njegova istraživanja pokazuju da niskokvalitetni oblici zapošljavanja, osim što narušavaju kvalitetu života i mentalnog zdravlja mladih, možda mlade državljane EU-a čine manje privlačnima za poslodavce.<sup>11</sup>

Reformiranje Garancije EU-a za mlade pomoglo bi u ublažavanju stresa i štetne prirode nesigurnog rada.

## 6. STVARANJE MEĐUGENERACIJSKE POVELJE RADNE SNAGE

Ideja s radionice

EU bi trebao provesti međugeneracijsku povelju radne snage radi iskorištanja različitih generacijskih vještina i stvaranja skladnijeg radnog mjesta. Time bi se pomoglo pri prepoznavanju raznolikosti pritisaka kao što je neusklađenost vještina, posebice u smislu vještina i sposobljavanja, s kojima se suočavaju različite generacije, i korištenju svojim kombiniranim talentima kako bi prevladali zajedničke izazove. Na primjer, dok se često vjeruje da su mladi ljudi dobri u određenim tehnološkim vještinama, stariji radnici mogu pridonijeti mudrosti stečenu tijekom desetljeća rada u poduzeću ili predlaganjem rješenja koja su prethodno funkcionirala.

Međugeneracijska povelja EU-a o radnoj snazi bila bi dobrovoljni kodeks prakse kojom bi organizacije bile predane korištenju kombiniranim vještinama svojih radnika koji pripadaju različitim generacijama poticanjem praksi, kao što su međugeneracijsko mentorstvo ili obrnuto mentorstvo, pri kojima mladi dijele znanje sa starijim suradnicima.

Uskoro, i to prvi put u svojoj povijesti, radna snaga EU-a sastojat će se od ljudi koji pripadaju pet različitih generacija.<sup>12</sup> Svaka generacija oblikovana je različitim iskustvima, posjeduje različite prednosti i nedostatke te ima svoja stajališta o radnom vijeku. Te će skupine morati raditi zajedno u velikim organizacijama i moglo bi se dogoditi da budu različito usmjerenе.

Organizacije koje su potpisnice Povelje mogile bi se ujedno obvezati na stvaranje više međugeneracijski uravnotežene radne snage uvođenjem prilagodbi koje će starijim radnicima omogućiti da dulje ostanu na radnom mjestu (npr. mijenjajući svoje prostore, stvarajući veću fleksibilnost) i olakšavajući mlađim radnicima da svoj radni život uravnoteže s drugim odgovornostima, kao što su briga za djecu i starije rođake.

Poticaji i priznavanje mogli bi se odobriti organizacijama koje potpišu Povelju. Isto tako, EU bi mogao nastojati uključiti tvrtke u taj postupak i stvoriti mrežu kojom se objašnjavaju najbolje prakse u osiguravanju međugeneracijske pravednosti.

<sup>11</sup> Teresa Küchel, „Nezaposlenost mladih EU-a: neki su poslovi gori od nezaposlenosti“, Nordic Labour Journal, <http://www.nordiclabourjournal.org/nyheter/news-2017/article.2018-01-15.4801052502> (pristupljeno u lipnju 2018)

<sup>12</sup> Bentley University, „Višegeneracijski učinci na radno mjesto“, <https://www.bentley.edu/files/2017/11/01/Bentley%20CWB%20Generational%20Impacts%20Research%20Report%20Fall%202017.pdf> (pristupljeno u srpnju 2018)

## 7. EUROPSKI PROGRAM NEUSKLAĐENOSTI IZMEĐU PONUDE I POTRAŽNJE VJEŠTINA

Daniel

EU bi trebao dalje stvarati na temelju inicijativa i mehanizama financiranja EU-a kojima se promiče cjeloživotno učenje (npr. Novi program vještina za Europu) oblikovanjem europskog sustava neusklađenosti između ponude i potražnje vještina. To bi moglo obuhvaćati ekosustav stručnjaka na razini EU-a (javno-privatni dijalog) koji su odgovorni za praćenje i mapiranje po pojedinačnoj zemlji, industriji i sektoru i za to koje su buduće vještine potrebne i koji utvrđuju neusklađenost vještina u postupku.

S tehnološkim napretkom i digitalizacijom ubrzano se mijenjaju vrste radnih mjesta i vještina koje će biti potrebne na tržištu rada, čime se stvara pritisak na postojeće sustave tržišta rada u državama članicama. Taj bi prijedlog pomogao u kontroli tih sveobuhvatnih promjena, iskorištavanju njihova potencijala i jamčenju pravedne distribucije u cijeloj Europi, potičući mobilnost u svim državama članicama, a ne depopulaciju.

Taj bi program trebalo probno provesti, postavljajući jasne standarde i pružajući pravnu sigurnost za sve te osiguravajući univerzalnu primjenu, što znači da se njime podupire rast, razvoj i kretanje ljudi u organizacijama, industrijama i zemljama.



## INTERVJU

“

### EU je uspostavio posebne strategije za borbu protiv nezaposlenosti mladih: jesu li učinkovite?

*Situacija s nezaposlenošću mladih poboljšava se, a Garancija za mlađe pozitivno je pridonijelo tome. Kakve se vrste poslova stvaraju? Jesu li dobro plaćeni? Postoji li za te poslove socijalna zaštita? Zarađuje li se dovoljno na takvim poslovima? Mogu li mladi ljudi postati neovisni? Možda nismo nezaposleni, ali često radimo u nestandardnom obliku zaposlenja. Rečeno nam je da bi to čak mogla biti i budućnost rada. Otvoreni smo prema tome, ali započela je potpuno nova priča: volimo biti nepredvidivi, fleksibilni i slobodni. Ali kad biste mogli odabratи vrstu posla koju želite, što biste izabrali? Ukupno 74 % mladih koji su dio naše organizacije kažu bi njihov prvi izbor bio stabilan, dugoročan ugovor. Samo 4 % mladih žele biti samostalni djelatnici. Ukupno 50 % mladih zapravo su radili svugdje, bez mogućnosti da to nazovu kvalitetnim poslom. Dakle, to odabiremo kao stil života? To je apsurdno. Fleksibilnost se nameće, ali ta sloboda nije stvarna: ako sam uvijek zabrinuta za posao, nisam slobodna. Ne možemo dopustiti da nas tržište rada nastavlja zlostavljanje. Moramo početi razmišljati o kvalitetnim poslovima. Mladima moramo omogućiti izbor.*

### Koja su tri glavna koraka koja treba poduzeti radi promjene sustava?

*Kao prvo, potrebno je uspostaviti čimbenik kvalitete: plaća bi trebala biti veća od plaće dostačne za život, trebale bi postojati jednakе mogućnosti za svakoga i ne bi trebalo zahtijevati više od 8 sati rada. Također treba uzeti u obzir okoliš kako bi stvaranje kvalitetnih, održivih i zelenih poslova bilo glavno rješenje u budućnosti. Kao drugo, konkretno za mlađe, sva bi stažiranja trebala biti plaćena. EU bi trebao poticati svoje zemlje da promijene zakonodavstvo kako bi sva stažiranja bila plaćena. Kao treće, moramo obratiti pozornost i regulirati ovu četvrtu digitalnu revoluciju. Dosad su se u okviru ekonomije honorarnih poslova stvorila radna mjesta bez ikakve socijalne zaštite i stoga smatram da bi socijalna i radnička prava trebala biti zaštićena u bilo kojoj vrsti posla. I ne zaboravite u taj razvoj uključiti mlade. Želimo biti dio rješenja.*

### Povjerenica Thyssen izjavila je da je EU udvostručio proračun za Erasmus +, a vi kažete da ga trebamo deseterostruko povećati.

*Mislim da mlađi nisu prioritet, iako to tvrde mnogi predstavnici EU-a: kad je riječ o linijama proračuna, jasno je da nisu. Prioritet su drugi sektori, kao što su poljoprivreda ili sigurnosni sustavi. Svest o tome u Europi nije dostatna. Ako smo doista uvidjeli koliko je važno osigurati da svaka mlađa osoba ima priliku, onda ne bi bio problem deseterostruko povećati proračun jer bismo znali da se to na kraju isplati.*

**Tea Jarc,**  
Predsjednica Sindikata mladih Mladi Plus iz Slovenije

”

## TEHNOLOGIJA

### Napredovanje tehnologije trenutačno predstavlja izazov u svim područjima ljudskog života.

EU priznaje da su stvaranje novih tehnologija, njihova učinkovita upotreba i njihova primjena u trgovini ključni u globalnoj utrci za inovacije i profitabilnost. Sektori i poduzeća visoke tehnologije smatraju se ključnim pokretačima gospodarskog rasta i općenito pružaju dobro plaćen posao.

Prema Eurostatu, EU je u 2014. imao gotovo 46 000 poduzeća u visokotehnološkoj proizvodnji (od zrakoplovstva do oružja, od telekomunikacija do znanstvenih instrumenata i sl.), ali u tom je sektoru u 2015. bilo samo 4 % ukupne zaposlenosti na kontinentu. Unatoč tome što vrijede 17 % vrijednosti svih izvoza iz EU-a, visokotehnološki proizvodi zabilježili su i trgovinski deficit, s time da je uvoz otprilike 22 milijarde EUR veći od izvoza samo u 2015. godini. Ulaganje u istraživanje i razvoj na području tehnologije poboljšava se, ali Europa je ipak daleko od toga da u tom pogledu zauzme položaj svjetskog predvodnika.<sup>13</sup>

Unatoč napretku i inužnosti da tehnologija bude jasna, i dalje se na nju gleda sa sumnjom. Jedna od najizazovnijih i zabrinjavajućih posljedica jest ta da se predviđa da će napredak robotike i umjetne inteligencije sve više preuzimati posao koji obavljaju ljudi, i to do 800 milijuna radnih mesta do 2030., navodi McKinsey Global Institute.<sup>14</sup> O temi se raspravlja, ali optimisti kažu da će s nestankom starih radnih mesta nastajati nova, a mlađi će u budućnosti pronaći poslove koji još ne postoje.

Bez obzira na budućnost, trend je nezaustavljiv, stoga je bolje biti napredan i pronaći način upravljanja tehnološkim promjenama. Mnoga pitanja postavljena su u pogledu tehnologije: kako regulirati proizvodnju umjetne inteligencije i robota te koje standarde kvalitete i etike uspostaviti kako bi se osiguralo da tehnologija olakšava ljudsko postojanje, umjesto da mu prijeti. Zabrinutost se odnosi i na pitanja privatnosti i sigurnosti.

Sva ta pitanja zahtijevaju raspravu u javnoj sferi, a ne samo u znanstvenim odborima i tehničkim radnim skupinama.

#### 8. STVARANJE EUROPSKE AGENCIJE ZA ROBOTIKU I PEĆATA SUKLADNOSTI ZA ROBOTIKU

Francesca i Eduard

EU bi trebao razvijati, provoditi i neprekidno ažurirati pravila za ispitivanje, certifikaciju, dizajn i standardizaciju specifičnih klasa proizvoda robotičke i umjetne inteligencije. To se može formalizirati s pomoću stručnih povjerenstava koja se bave etičkim, tehnološkim, pravnim i gospodarskim pitanjima te instrumentima za suradničko upravljanje. Nadalje, europskim pečatom sukladnosti za robote osigurao bi se ujednačeni standard.

Jedan od najvećih izazova u tehničkom području je razvoj zajedničke strategije za robotiku na cijelom kontinentu. Zakonodavstvo se mogu stvoriti ograničenja za inovacije, ali je ono ujedno potrebno kako bi tehnologija bila prihvatljiva za što više ljudi. Stoga je nužno stvoriti pravni okvir kojim se potiče inovativnost i osigurati da se promiče s pomoću ključnih europskih vrijednosti.

Taj bi nam pristup pomogao u ostvarivanju svih dostupnih mogućnosti u području robotičke i umjetne inteligencije reguliranjem tehnoloških inovacija s pomoću uskih, prilagođenih, unaprijed procijenjenih i neprekidno nadziranih pravila, istodobno promičući etički uskladene dizajne kako bismo osigurali prihvatanje korisnika od najranijih faza razvoja proizvoda.

Nadalje, pečat sukladnosti za robote popraćen je iterativnim regulatornim postupkom za upravljanje robotima jer bi se tim postupkom omogućilo stvaranje smjernica koje bi mogle poslužiti kao privremena referentna vrijednost za primjenu i razvoj robota. Certifikaciju se povremeno može revidirati kako bi se osigurali maksimalni standardi zaštite.

<sup>13</sup> Eurostat, „Arhiva: Statistika visoke tehnologije”, objašnjenje statistike Eurostata, [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:High-tech\\_statistics&oldid=220664](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Archive:High-tech_statistics&oldid=220664) (pristupljeno u lipnju 2018)

<sup>14</sup> James Manyika et al., „Jobs lost, jobs gained: workforce transitions in a time of automation” (Izgubljeni poslovi, stečeni poslovi: tranzicije radne snage u doba automatizacije), McKinsey Global Institute, prosinac 2017., <https://www.mckinsey.com/~media/McKinsey/Featured%20Insights/Future%20of%20Organizations/What%20the%20future%20of%20work%20will%20mean%20from%20jobs%20skills%20and%20wages/MGI-Jobs-Lost-Jobs-Gained-Report-December-6-2017.ashx> (pristupljeno u lipnju 2018)

#### 9. REGULATE MILITARY USE OF AI

Neven

Europska unija trebala bi osigurati da poduzeća koja se nalaze u EU i koja trguju s drugim zemljama (izvan EU-a) budu obvezana strogim pravilima o korištenju umjetnom inteligenčijom u ratovanju.

Čuli smo mnogo o umjetnoj inteligenciji i strojnom učenju, s novim prednostima za zdravstvenu skrb i automobilima koji sami voze, ali još jedan važan učinak koji strojno učenje ima danas zapravo je učinak na vojnu tehnologiju. Strojevi već imaju sposobnost odlučivanja da ubiju ili ne, a te se odluke uglavnom temelje na modelima strojnog učenja.

Mnogi od tih algoritama uvelike su netransparentni i nitko zapravo nije odgovoran za odluku o životu ili smrti.

Time bi se pomoglo ograničiti korištenje umjetnom inteligenčijom i strojnim učenjem na miroljubivu primjenu. Greg Allen, suradnik iz Centra za novu američku sigurnost, kaže da bi umjetna inteligencija mogla utjecati na vojni hardver u istoj mjeri kao razvoj nuklearnog oružja.

EU bi mogao uvesti zabranu umjetne inteligencije u vojnem hardverom donošenjem zakona o proizvodnji oružja u EU-u.

## 10. STVARANJE EUROPSKE PLATFORME ZA SKUPNO FINANCIRANJE

Olga

Mislim da bi imalo smisla da EU uvede sustav skupnog financiranja u postojeće institucije javnog financiranja i stvori službenu platformu u kojoj će sve predložene projekte ocijeniti i provjeriti službeni stručnjaci koji rade za EU. Ti bi stručnjaci mogli bi okupljati pojedince iz područja kibersigurnosti i borbe protiv prijevare kako bi uočili potencijalno prijevarne radnje.

Mnoga novoosnovana poduzeća u ranoj fazi oslanjaju se na javno financiranje, ali i na platforme za skupno financiranje. Nažalost, te se platforme katkad zloupotrebljavaju kao sigurna utočišta za prevarante.

Time bi se europskim građanima omogućilo da izravno i sigurno financiraju projekte za koje su zainteresirani, a i novoosnovanim poduzećima da odmah pronađu klijente za svoje proizvode.

## 11. ULAGANJE U TEHNOLOGIJU ZA KULTURU I BAŠTINU

Adrià

Vjerujem da bi EU trebao više ulagati u tehnologiju koja se primjenjuje u kulturnim i umjetničkim poljima, počevši od javnih muzeja, kako bi se doživljaj učinilo više uključivim za korisnike. Upotreborom novih tehnologija zapravo će se promjeniti način na koji posjećujemo, istražujemo i učimo u tradicionalnim muzejima, čineći ljude strastvenima prema kulturi.

Botovi se već upotrebljavaju u nekim muzejima kako bi ljudi, posebice mlađi, imali stručno vodstvo i naučili o umjetnosti i povijesti na zabavan način. To bi se moglo razviti i podignuti na sljedeću razinu. Sanjam o budućnosti u kojoj u muzejima umjetna inteligencija i virtualna stvarnost omogućuju posjetiteljima da izravno komuniciraju s povijesnim likovima ili da, primjerice, urone u sliku.

Kako bi se potaknulo ulaganje u tehnologije, dio tradicionalnih turističkih poreza, primjerice od hotela, mogao bi se posvetiti financiranju tih muzeja.

## INTERVJU



### Koji su najveći izazovi današnjice kada je riječ o umjetnoj inteligenciji?

Govoreći o robotima i umjetnoj inteligenciji, vjerujem da postoje tri ključne riječi i pitanja koja slijede. Prvi element je percepcija, odnosno kako roboti moraju oponašati ljudi. Pitanje je kako ih konstruirati kako bi poboljšali živote ljudi? Zatim je riječ o konceptu različitosti: danas tehnologija može nadilaziti ljudsku prirodu. Na primjer, neke tehnologije dopuštaju „čuti“ boje koje ne možemo vidjeti. Postavlja se pitanje, kako ćemo poticati tehnologiju koja pomaže ljudima, ali je i dalje slična ljudskoj prirodi? Treća ključna riječ je zaštita, što znači pitanje kako oblikovati zakon koji i dalje štiti ljudе.

### Robotika i automatizacija sve su veći uzrok zabrinutosti, osobito među mladima koji su zabrinuti zbog radnih mjesta koja im se „oduzimaju“: je li ta zabrinutost opravdana?

Oduvijek postoji inovacija. Postoji knjiga autora Nicholasa Carra [ndr., *The Glass Cage*] o promjenama tehnologije tijekom vremena, u kojoj se to objašnjava. Ono s čime se sada suočavamo može imati velik utjecaj i zbog globalizacije, ali to je nešto što se uvijek događalo u povijesti. To ne znači da ne bismo trebali odgovoriti na taj izazov, ali moramo vidjeti mogućnosti u njemu: stvaraju se i drugi poslovi, a dio radnih mjesta koja će nestati bit će poslovi koji nisu potrebnii ili su neučinkoviti. Inovacija može pridonijeti gospodarskom rastu koji će biti od koristi svima: neki će se poslovi promjeniti i razviti, uključujući digitalizaciju. Trebali bismo pokušati vidjeti prednosti kako bismo pružili potporu organizaciji poslova za one koji prolaze kroz tranziciju i kako bismo je prilagodili njima. To će se normalizirati na vrijeme. Do promjene će doći, ne možemo se od toga sakriti, i stoga moramo odlučiti kako ćemo se prema tome postaviti.

**Francesca Episcopo,**  
znanstvena suradnica Instituta DIRPOLIS



## 12. STVARANJE EUROPSKE PROCJENE ROBOTA

Eduard

Predlažem stvaranje europske procjene učinka robota kojom se može pružiti potpora robotici u utvrđivanju, analiziranju, ublažavanju i uklanjanju rizika prouzročenih uvođenjem tehnologije robotičke i umjetne inteligencije.

Trenutačno nema multidisciplinarnih smjernica specifičnih za robe koko bi se utvrdili i procijenili rizici koje tehnologije robotičke i umjetne inteligencije predstavljaju za društvo. Robot može utjecati na privatnost, dostojanstvo, autonomiju i sigurnost ljudi, fizički i psihički, što izaziva ozbiljna etička pitanja.

Procjena učinka u skladu je s pristupom temeljenim na rizicima, nakon kojeg slijedi procjena učinka privatnosti i nadzora u Europskoj uniji, ali bi proširila svoje područje primjene na mnoge druge vrste rizika; s nedavnim primjenama u domeni robota (Procjena učinka roboata za skrb, Fosch-Villaronga 2015.) i domeni algoritama (Procjena učinka algoritama, AI Now Institute 2018.).<sup>15</sup>

Time bi se olakšao postupak sukladnosti za razvojne programere roboata s obzirom na to da bi oni bili odgovorni za utvrđivanje i procjenu različitih rizika za svojeg roboata.



## 13. STVARANJE PANEUROPSKIH MEDIJA

Olga

Paneuropski mediji prijeko su potrebni, pri čemu ne mislim na medije usmjerene na političke događaje, nego na medije koji pružaju vijesti, zabavu, filmove, odnosno medije s jednakim programom diljem država članica. U programima glavnih medijskih postaja, počevši od televizije i videozapisa na zahtjev, nema dovoljno komunikacije i promidžbe EU-a.

U Europi, u svakoj pojedinačnoj državi članici, konzumiramo američke uspješnice, američke blockbuster filmove te televizijske serije i naprave. Ne vjerujem u tvrdnju da postoji jezična ili kulturna prepreka među različitim državama članicama: Švedska se razlikuje od Italije koliko i Teksas od Kalifornije. Kultura i mediji zajednički su temelj za europski identitet.

Uspjeh nekih europskih televizijskih emisija, često o zločinu, u anglofonskim zemljama pokazuje da je publika spremna sudjelovati u sadržaju s podnaslovima, pogledajte različite produkcije danske televizijske postaje DR.

EU bi mogao nastojati stvoriti dijalog između različitih televizijskih postaja radi produciranja paneuropskih serija s podnaslovima koje su zanimljive ljudima diljem Europe. Te bi serije mogle biti u rasponu od povjesnih projekata velikih razmjera do drame. Programi su već okupili međunarodnu glumačku ekipu, a organiziranje veće suradnje između europskih producijskih kuća i televizijskih kanala bila bi uzbudljiva prilika.

campusgrün Freiburg @campusgruen\_fr · Jul 24  
Am Rande des #EYE2018 konnten wir auch mit der @GJstuttgart und #Campusgrün #Stuttgart jede Menge grüner Ideen austauschen. ☀️  
Translate Tweet



<sup>15</sup> E. Fosch-Villaronga, „Creation of a Care Robot Impact Assessment“ (Izrada procjene učinka roboata za skrb), International Journal of Humanities and Social Sciences, vol. 9, br. 6, 2015, <https://waset.org/publications/10001664/creation-of-a-care-robot-impact-assessment>; (pristupljeno u lipnju 2018.).

D. Reisman et al., „Algorithmic Impact Assessments: a practical framework for public agency accountability“ (Procjena učinka algoritama: praktični okvir za odgovornost javnih agencija), AI Now Institute, travanj 2018., <https://ainowinstitute.org/aiareport2018.pdf> (pristupljeno u lipnju 2018.)

## OBRAZOVANJE

**U svijetu u kojem rad postaje sve fluidniji, ljudi imaju više radnih mesta u svojoj karijeri, a dugoročni su ugovori nedostizni, ljudi trebaju nove, pansektorske vještine koje se mogu pojavit. Nova ključna riječ „cjeloživotno učenje“ označava da će ljudi morati naučiti nove vještine tijekom svojeg života, čak i nakon završetka studija. Ipak, obrazovni sustavi nisu opremljeni da bi mlade učinili spremnima za svijet rada, a nedostatak tehničkih i digitalnih vještina opće je prepoznat.**

*To se očituje velikom neusklađenosti između vještina koje se uče u školi te radnih mesta i sposobnosti koje se traže na tržištu rada. Dio problema neusklađenosti vještina jest u tome što osobe sa završenim tercijarnim obrazovanjem mogu preuzeti poslove za koje su prekvalificirani. Stažiranje i ospozobljavanje postaju široko rasprostranjeni zahvaljujući i Garanciji za mlade, ali prijelaz iz škole u svijet rada rijetko je bez teškoća. Štoviše, „meke“ vještine kao što su timski rad, kreativnost i rješavanje problema ili korisne vještine kao što je internetska i medijska pismenost gotovo se i ne podučavaju u školi ili na sveučilištima.*

Kao što je već spomenuto, strukovno obrazovanje i ospozobljavanje pomaže mladima da rano preuzmu odgovornost, poboljšava njihovu zapošljivost i omogućuje im stjecanje najsvremenijih vještina. Čini se da se naukovanjem i drugim programima s pomoću kojih učenici stječu više praktičnog znanja, znanja i iskustva, vještina i/ili kompetencija potrebnih za određeno zanimanje povećava vjerojatnost da će osobe koje su nedavno diplomirale moći pronaći posao.



## 14. PODUZETNIČKI PROGRAMI I MEKE VJEŠTINE

*Christian i ideja iznesena na radionici*

Moja ideja za bolji obrazovni sustav bila bi uvrštanje poduzetničkih programa u nastavne planove u školama, uključujući time mlade u organizacije kao što su novoosnovana poduzeća i uvodeći aktivnosti u školski kurikul, što je nadahnuto primjerima kao što je Program transatlantskog vodstva.<sup>16</sup>

U školama se ne podučavaju dovoljno „meke“ vještine. Kada mlađi uđu na tržište rada, osjećaju da ih obrazovanje nije pravilno pripremilo za različite izazove.

EU bi mogao razviti projektnu platformu za meke vještine, pri čemu bi različite organizacije mogle usporediti različite aktivnosti diljem EU-a koje se odnose na teme kao što su politika, aktivizam ili putovanja kako bi mlađi bili ovlašteni usvajati nova znanja, stjecati nove vještine i zajedno razvijati projekte.

## 15. UPORABA PROGRAMA ERASMUS ZA RJEŠAVANJE PROBLEMA DEPOPULACIJE

*Ideja s radionice*

S obzirom na to da je dobro poznato da su međunarodna iskustva iznimno korisna u smislu životnih vještina, ideja je da se takvo iskustvo treba učiniti dostupnijim mladima. Nadalje, mlađe bi se moglo poticati da žive, rade i studiraju u regijama u kojima depopulacija predstavlja problem. Razdoblje u inozemstvu moglo bi trajati tri mjeseca, a studenti bi mogli boraviti kod obiteljidomačina i studirati ili stažirati. Time bi se potaknulo učenje o drugim kulturama i jezicima te slobodouman način razmišljanja. Nakon završetka sveučilišnog obrazovanja mnogi studenti nisu sigurni hoće li nastaviti studirati ili početi raditi; takvo iskustvo moglo bi im pomoći da steknu jasnije stajalište o tome.

Program Erasmus postaje sve popularniji među mlađima, ali i dalje ima mnogo onih koji nikad nisu putovali u drugu zemlju da bi studirali ili radili tijekom razdoblja koje je dulje od odmora.

Time se također može pomoći u rješavanju problema mobilnosti: podaci EU-a pokazuju da bi polovica mlađih u Europi koji ne pronađu posao u svojoj zemlji bila voljna preseliti se u inozemstvo radi pronaalaženja posla.<sup>17</sup> Pružanjem poticaja za preseljenje u drugu zemlju na barem tri mjeseca mlađi bi mogli steći iskustvo u inozemstvu i popuniti praznine na tržištu rada. Kad je riječ o financijskom aspektu, institucije EU-a trebale bi osigurati potrebna sredstva za te programe mobilnosti.

<sup>16</sup> Youth Proaktiv, „Program transatlantskog vodstva“ <http://youthproaktiv.org/programs/eu-us-leadership-program/> (pristupljeno u srpnju 2018)

<sup>17</sup> Europska komisija, „Polovica mlađih Europskog spremna je raditi u inozemstvu“, <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=1026&furtherNews=yes> (pristupljeno u lipnju 2018)



## 16. NASTAVNI PREDMET O ŽIVOTNIM VJEŠTINAMA

Ideja s radionice

Način boljeg pripremanja mladih za život, pomažući im da steknu osnovne vještine potrebne da uspješno upravljaju svojim svakodnevnim aktivnostima i da budu bolji građani koji su integrirani i uključeni u društvo, bio bi uvođenje nastavnog predmeta o životnim vještinama. Mnogi mlađi ne razmatraju različite životne vještine, kao što su podnošenje prijave poreza, recikliranje ili kuhanje osnovnih obroka. Uvođenjem takvog predmeta mlađi bi u ranoj dobi mogli naučiti o tom važnom dijelu života.

Sustav koji funkcioniра na toj osnovi, a mogao bi funkcioniрати i na razini cijelog EU-a, uveden je u Finskoj, gdje se učenike podučava „Kotitalous“, ekonomiji domaćinstva i „Käsitöö“, ručnom radu. Uče o kuhanju, čišćenju, odgovornom raspolažanju novcem, pranju rublja, recikliranju te uštedi vode i energije, ali i o manjim kućnim radovima, kao što su pletenje, prepravljanje odjeće, izgradnja sanjki za zabavu u snijegu ili kućice za ptice za vrt.

Još važnije, poučava ih se o digitalnim vještinama kao što su prepoznavanje lažnih vijesti, rizika od kibernetičkog nasilja, ali i praktičnjim vještinama kao što su instalacija protuvirusnih programa i upotreba pisača.

## 18. UVODENJE LEKCIJA „IZAZOVA“ ZA POTICANJE KREATIVNIJIH UČENIKA

Aleksandra

Kriterije procjene potrebno je revidirati na svim obrazovnim razinama kako bi se prihvatile kreativnost i inovacije. Tradicionalni sustav evaluacije znanja nije prikladan za procjenu suvremenog sadržaja. Na primjer, sustav ocjenjivanja projekata i pojedinačnih zadataka može se grupirati u različite kategorije, a svaka kategorija ima vlastite kriterije procjene i ocjenjivanje, slično sveučilišnim kriterijima procjene. Na taj je način područje u kojem učenik nema dovoljno kompetencija vidljivo i jasno, pa znaju na što se trebaju usredotočiti radi poboljšanja, a i učitelju je jasnije na što se treba usredotočiti.

Jedan od glavnih zahtjeva i potreba u današnjim konkurentnim poslovnim okruženjima jest kreativnost. Alternativan način razlikovanja i pomoći učenicima koji su kreativniji jest pružanje mogućnosti pravedne procjene.

To se može postići radeći na uklanjanju prepreka i promičući odgovornosti uvođenjem novih predmeta, na primjer „Izazov“, kao što se primjenjuje u nekim školama u Berlinu. To podrazumijeva jedan sat tjedno koji učenici provedu radeći na nekom izazovu, na primjer: igranje šaha sa starijima ili pokretanje lokalnog projekta za mlade. Time se radi na samome sebi i poboljšava društvena interakcija.

## 17. PROMICANJE ZNATIŽELJE, OSOBNOG RAZVOJA I ODGOVORNOSTI

Laura i Jakob

Studente bi trebalo poticati da rade na svojim slabostima, dajući im slobodu da odaberu aktivnosti na koje se žele usredotočiti. Smatramo da bi takav sustav usmjerjen na projekte u kojem mlađi mogu razviti vlastite ideje i snage, a ne da im se znanje nameće, mogao dati mnogo bolje rezultate. Time bi se potaknula značajka i kreativnost. Rad na projektima znači vježbanje novih vještina i učenje tijekom procesa, ojačavajući poruku da neuspjeh može biti važna lekcija.

Kao demokratsko društvo, želimo da mlađi budu slobodni, ravnopravni i da žive u solidarnosti, ali školski sustav zapravo uopće nije demokratski: razred različitim učenikima s različitim vrinama i interesima učitelj podučava istoj stvari. S obzirom na individualnost pojedinca, svakom je učeniku potrebno omogućiti razvijanje vlastitih vještina i strasti. Usvajanjem tog pristupa možemo dobiti najbolje od svih studenata.

Studija PISA prepoznaje sličan sustav u Finskoj kao najuspješniji školski sustav u svijetu. Za mlađe učenike do 13 godina ne postoje standardne nastave jedinice, nego umjesto toga učenici i nastavnici surađuju. „Igranje“ u školi vrlo je važno te je učitelju u cilju motivirati svoje učenike. Naime, nema učionica, ali učenici rade u grupama za učenje kako bi potaknuli detaljniju analizu i razvijaju vještine za rješavanje problema ili druge talente. Time se potiče uključenost i razvoj društvenih vještina. Finskim učenicima ujedno je dopušteno da odaberu temu koja ih zanima i da je razviju stupanjem u kontakt s vanjskim izvorima, kao što su stručnjaci ili muzeji. Za to, „učenje o pojavama“ (engl. phenomena learning) utvrđeno je da se njime učenicima pružaju odgovarajuće vještine za 21. stoljeće te bismo ga trebali provoditi u cijeloj Europi.

## 19. MEĐUŠKOLSKA SURADNJA U PROJEKTIMA

Gaétan

Jedna od ideja bila bi stvaranje radnih mesta mrežnih pomagača koji rade u školama kako bi dobili različite skupine učenika i sudjelovali u određenoj temi (npr. europske vrijednosti, održivi razvoj, obrazovanje i drugo) na nizu sastanaka. Na primjer, okupljanje skupine učenika koji žele razviti projekt o održivom razvoju u svojoj školi.

Oni će uz podršku učitelja proučiti postoje li u Europskoj uniji druge institucije koje rade na istoj temi. U tom bi trenutku mogli pristupiti korištenju mrežom pomagača kako bi ih se povezalo sa školskom mrežom. Na taj će način ta škola moći izgraditi odnose s drugima te će moći komunicirati i zajedno raditi.

Mreža bi mogla surađivati na organizaciji Europske konferencije o održivom razvoju, gdje bi, kao i na skupu EYE, učenici srednjih škola razmjenjivali svoje projekte te predlagali rješenja i ideje. Te mreže imaju mnoge prednosti: razmjena informacija i vještina; promicanje razmjena o određenoj temi između europskih škola; razvoj suradničkih odnosa; dopuštanje mladim generacijama da razmišljaju o europskoj temi; stvaranje osjećaja pripadnosti EU-u; prikupljanje novih ideja i poboljšanje uključenosti mladih.

U Francuskoj, primjerice, Ministarstvo poljoprivrede i hrane ima različite i raznovrsne mreže za mlade u poljoprivrednom obrazovanju. Te mreže omogućuju praćenje želja i prijedloga mladih ministarstvu kako bi zajednički razvili projekte: to je dobra praksa koja se može izvesti u sve dijelove EU-a.

## INTERVJU

“

**Kada govorimo o dobrobiti mladih ljudi, skloni smo tome da o tome razmišljamo samo u ekonomskom smislu, zaboravljajući na aspekt mentalne dobrobiti i zdravlja. Mnogi mladi danas osjećaju se „zarobljeni“.**

Postoji generacija „bumerang“, koja živi sa svojim roditeljima, seli se samo na kratko razdoblje, radi u vrlo nestabilnim okruženjima i s nultom sigurnošću ugovora o radu, što znači da ne mogu potpuno razviti svoju samostalnost i katkad se moraju vratiti životu sa svojim roditeljima. Javne i socijalne službe i dalje sasvim ne prepoznaju specifične potrebe koje mladi ljudi imaju. Mnogi mladi ljudi ne obraćaju se socijalnim službama jer ih povezuju sa stigmatom. Mladi nisu dovoljno samouvereni ili jednostavno ne znaju da te usluge postoje. Važno je poboljšati uvjete rada za početnike i osigurati bolju potporu mentalnom zdravlju kako bi mladi ljudi mogli biti ispunjeni i produktivni članovi društva.

**Postoji i međugeneracijsko pitanje, koje temu čini složenijom.**

Nekoliko sudionika na skupu EYE navelo je da smatraju da stariji ljudi ne shvaćaju ozbiljno probleme mladih. Čuju sljedeće izjave: „To je samo zato što ste mladi, preraستe to. Kad sam ja bio mlad, bilo je mnogo teže i preživio sam.“ Mislim da se vremena mijenjaju, postaju mnogo više nepredvidiva. Kad su naši roditelji odrastali, završili su školu, dobili posao koji je bio stalан и stabilan, mogli su si priuštiti stanovanje i tako dalje. Danas je ta jednostavna struktura života mladih nestala. Sada je mnogo fluidnije. Stoga, naravno, to izaziva zabrinutost i tjeskobu s kojima mladi trebaju pomoći, a mislim da izraz „jednostavno odrasti“ nije najbolji savjet koji stariji ljudi mogu dati.

**Francesca Episcopo,**  
voditeljica istraživanja, Odjel za socijalnu politiku, Eurofound

”



## 20. ALATI PROTIV DIGITALNE ISKLJUČENOSTI I ZA MENTALNO ZDRAVLJE

*Larissa*

Mislim da EU može učiniti nešto u pogledu pristupa digitalnim alatima i resursima, osiguravajući da zemlje ulazu dovoljno novca u pružanje jednakog pristupa tehnologijama u učionicama, odnosno u svim školama, a ne samo vrhunskim školama u velikim gradovima, nego i u strukovnim školama i školama u ruralnim područjima.

Velika tema u školama trenutačno je digitalna isključenost. Uzimamo zdravo za gotovo da svatko ima pristup digitalnim platformama, ali u stvarnosti ne može si svatko priuštiti istu vrstu tehnologije. Ono što smo mi (OBESSU) tražili jest da to riješimo kako bismo osigurali prijenosna računala i tablete u školama kako bi svi imali jednak pristup tehnologiji.

Kad je riječ o društvenoj isključenosti općenito, ključno je promicanje osviještenosti, podržavanje ulaska organizacija civilnog društva u škole i vođenje radionice. Pristup financiranju tih inicijativa jest nešto što EU može pružiti i upravo pruža. Ali smatram da bi se to trebalo učiniti na više lokalnih razina kako bi škole mogle uže surađivati s civilnim društвom na tim teškim pitanjima.



# PRIMJEDBE FORUMA MLADIH MLADI I STARI

**Digitalna revolucija otvara mnoga pitanja, donoseći mnoge izazove i mogućnosti. Kako Europa može napredovati, upotrebljavajući najbolje resurse bez narušavanja našeg životnog standarda? Da bi to putovanje započelo, Europa treba postaviti ljudi, njihova prava i njihove zajednice u središte te promjene prema svijetu koji je više digitaliziran. Europski forum mladih teži digitalnoj revoluciji koja funkcioniра za sve generacije.**

Proteklih desetljeća svjedočili smo tehnološkim dostignućima koja su promjenila način na koji živimo i organiziramo živote. Od uspona interneta i platformi društvenih mreža, do brzog napredovanja u automatizaciji, robotici i umjetnoj inteligenciji u šrem smislu, ti su se događaji dogodili tako velikom brzinom da procjene njihova učinka teško drže korak s njima. Današnja generacija mladih najvjerljatnije je bila najizloženija. Oni su odrasli u vrijeme velikih otkrića i tehnoloških dostignuća. Stoga su istodobno prvi koji će imati prilike eksperimentirati i vidjeti kako im se život poboljšava zahvaljujući tim novim tehnologijama, ali i oni koji najviše osjećaju posljedice našeg nedovoljnog znanja i razumijevanja dugoročnih negativnih utjecaja koje imaju na naše živote, demokracije, okoliš, radna mjesta i prava radnika te na naše zdravlje. Oni ujedno žive te tehnološke promjene usred dobro poznatih društveno-političkih i gospodarskih pitanja, kao što su velika nezaposlenost, veći rizik od siromaštva i socijalna isključenost, povećane razine nejednakosti i drugi izazovi u pristupu pravima.

Brojni su primjeri učinka koji je digitalna revolucija već imala na naše živote. Omogućila je nove načine povezivanja s drugima i potpuno je promjenila način na koji se informiramo i kako smo u interakciji s medijima. To je dovelo do novih oblika izgradnje zajednice i do stvaranja novih oblika političkog aktivizma. To je dovelo do širenja medija i izvora vijesti, novih oblika izvješćivanja koji su dostupniji svima i stvaranja građanskog novinara. Negativna strana svega toga jest znatan porast dezinformacija na mreži, uključujući lažne vijesti i jednostavnije širenje govora mržnje. Kao rezultat toga, možemo reći da to ujedno izvana olakšava manipulaciju i stvaranje kaosa na izborima i drugim demokratskim procesima. To također utječe na gospodarstvo, rad i tržište rada. U globalnoj utrci za konkurentnost i kako bi bili u vodstvu, ulaganja u nove tehnologije i inovacije ključni su pokretač gospodarskog rasta i produktivnosti. To je dovelo do uspona tehnoloških divova – Googlea, Facebooka, Microsofta, Amazona, da navedemo samo neke – do širenja tehnoloških novoosnovanih poduzeća, a time i do golemog stvaranja novih radnih mesta u visokotehnološkim i tehnološkim proizvodnim sektorima. Nažalost, jedna od posljedica toga bila je istodobno brzo širenje tzv. ekonomije honorarnih poslova, pri čemu je sve više mladih koji su zaposleni u uslugama koje pokreću aplikacije, kao što su Deliveroo i Uber, a time i odmak od sigurnog i dugoročnog zaposlenja prema nesigurnim poslovima bez temeljnih prava ili socijalne zaštite ili prava na praznike. Nadalje, veliki podaci i povezani sustavi umjetne

inteligencije sve se više primjenjuju u svakom sektoru društva. Oni mogu usmjeravati, a katkad i zamjeniti, ljudi u odlučivanju i utvrđivanju rješenja za probleme. S pomoću strojnog učenja, umjetne inteligencije i algoritama veliki podaci mogu poboljšati naše živote na mnoge načine. S pomoću njih se može osigurati da se resursi dodjeljuju na način koji je mnogo više usmjeren cilju te štedi troškove i vrijeme i/ili da se s pomoću njih prepoznaju problemi i rješenja mnogo brže nego što bi to ljudi ikada mogli. U zdravstvenom sektoru, primjerice, personalizirana dijagnoza i medicina utvrđena s pomoću sustava umjetne inteligencije mogu dovesti do bolje i primjerene skrbi. Učinak koji će to imati na naše društvo i živote samo će se znatno umnožiti razvojem i dolaskom interneta stvari, kao i s obzirom na to da dijeljenje podataka i tehnologija postaju ugrađeni u svakodnevni život preko vozila, kućanskih aparata i drugih fizičkih uređaja opremljenih tehnologijom za stvaranje podataka.

Neki kažu da smo na rubu četvrte industrijske revolucije s obzirom na to da se ti događaji događaju brzinom bez presedana te narušavaju gotovo svaku industriju i sektore društva, dovodeći do preobrazbe cijelih sustava proizvodnje i upravljanja. Drugi upozoravaju na mogući pad zapadnih demokracija i sustava socijalne skrbi kakve poznajemo. Ono što su nedavni svjetski politički događaji pokazali jest da su prouzročeni novi društveni problemi, uključujući i u vezi s privatnošću, jer iskorištanje osobnih podataka postaje poslovni model, ali i alat za stvaranje političkog kaosa. Kao što je pokazao nedavni skandal o podacima Facebooka i Cambridge Analytica, ti se događaji trebaju dogoditi uz šиру raspravu o načelima i etici te kako osigurati da te tehnologije ne završe kao rizik za našu budućnost, nego snaga za dobro, što su i trebali



biti. Zakonodavstvo i propisi, kao što će tvrditi neki pojedinci, mogu stvoriti ograničenja za inovacije, ali su potrebni kako bi tehnologija bila od koristi i dostupna što većem broju ljudi. U EU-u je nužno stvoriti pravni okvir kojim se potiču inovacije kako bi ostao konkurentan u usporedbi s Kinom i Sjedinjenim Američkim Državama, ali kojim se ujedno osigurava da te inovacije budu potaknute i uokvirene našim temeljnim europskim vrijednostima. EU je već preuzeo vodstvo u regulaciji podataka donošenjem Opće uredbe o zaštiti podataka (GDPR), pravnog okvira kojim se određuju smjernice za prikupljanje i obradu osobnih podataka pojedinaca. Međutim, potrebno je mnogo više kako bi se pobrinulo da osobito mlađi budu dobiju potporu i budu bolje opremljeni za promjene koje dolaze. Mlađi na događanjima YO!Fest i Europskom skupu mladih 2018. u Strasbourg predložili su niz ideja za koje bi bilo dobro da ih razmotre europski oblikovatelji politika, uključujući: „EU bi trebao razvijati, provoditi i neprekidno ažurirati pravila za ispitivanje, certifikaciju, dizajn i standardizaciju proizvoda robotike i umjetne inteligencije. To se može formalizirati s pomoću stručnih povjerenstava koja se bave etičkim, tehnološkim, pravnim i ekonomskim pitanjima te instrumentima suradničkog upravljanja.“ Još jedan prijedlog bio je stavljanje na raspolaganje potpore i financiranja ekološkog sustava za cijeloživotno učenje u kojem će stručna skupina pratiti i mapirati koje će vještine biti potrebne u budućnosti po pojedinoj zemlji, industriji i sektoru.

Na Europskom forumu mladih zagovaramo propise EU-a koji ponajprije moraju slijediti pristup temeljen na pravima. To znači da bi se sva politička rješenja trebala normativno temeljiti na međunarodnim standardima ljudskih prava, pri čemu je prvo

razmatranje o tome kakav je učinak tehnoloških inovacija na pristup mlađih pravima na dostojanstven rad, zdravlje, nepristrandost u smislu diskriminacije ili sudjelovanje u donošenju odluka. Velik dio prethodno navedenih pitanja proizlazi iz prekomjerne koncentracije bogatstva i resursa u rukama nekolicine tehnoloških divova/konglomerata. EU bi trebao predvoditi u raspravljanju i pronašanju regulatornih rješenja za tu novu stvarnost, onih koja dovode do smanjenja neravnoteže moći koju stvara. Naposljetku, potrebno je ponovno razmotriti naš obrazovni sustav jer je za tu nova stvarnost potrebno kritičko razmišljanje i digitalna pismenost kako bi posebice mlađi mogli utjecati na stvaranje digitalne politike te je oblikovati. Nedavno se citiralo Marka Zuckerberg, koji je izjavio da je „zaštita naše zajednice važnija od povećanja naše zarade“. Zanimljivo je da bi to mogla biti dobra mantra koju EU može usvojiti u svojem pokušaju da predvodi u reguliranju digitalne revolucije.

## 2. BOGATI I SIROMAŠNI: Za pravednu raspodjelu

Prije nego što možemo započeti rješavati problem nejednakosti, moramo se složiti da on postoji. Tema o bogatima i siromašnima osmišljena je kako bi se pronašla zajednička rješenja za sprečavanje širenja nejednakosti u Europi, ali nejednakost je složena pojava koja se pojavljuje u mnogim oblicima i teško je utvrditi što ona obuhvaća, a kamoli složiti se u pogledu tog pitanja. Nejednakost postoji na mikro i makro razini, pa se rješenja moraju naći na obje razine. Kao pojedincu, teško je priznati da ono što imamo u životu postižemo u istoj mjeri na temelju povlastica koje imamo i naših vlastitih postignuća, ali trebali bismo ustrajati u tome da stvari postanu pravednije.

Kao snažan nadnacionalni savez u globaliziranom dobu, Europska unija utječe na živote milijuna građana čije zemlje nisu članice EU-a, pa su naša odgovornost i rješenja za smanjenje nejednakosti šira od vlastitih granica.

Iako bi mogla proizlaziti iz bogatstva, nejednakost nastaje i reproducira se u našem svakodnevnom životu na načine koji uvelike nadilaze pitanje stanja na bankovnom računu. Razlika u dohotku u Europi valjana je tema; nejednakost je mnogo složeniji sustav koji proizlazi iz seksualnosti, spola, obrazovanja, podjele urbano nasuprot ruralnom, građanstva, globalizacije, fizičkih sposobnosti, boje kože, tehnologije i, naravno, moći.

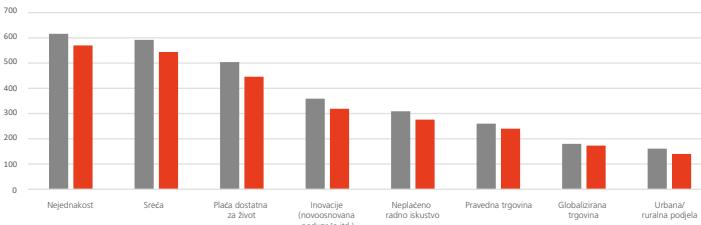
Europa se razlikuje na temelju svoje socijalne politike, međutim, sve vidljiviji rezultati nejednakosti potaknuli su raspravu o novim sredstvima za redistribuciju prihoda bogatijih u društvo.

Ta se pitanja često pojavljuju u vezi s očekivanim restrukturiranjem tržišta rada i usponom prevladavajuće tehnologije umjetne inteligencije. Iako je bilo mnogo ideja, ključni pojam teme o bogatima i siromašnima nesumnjivo je bio univerzalni minimalni dohodak, osnovna stipendija za življenje koja se plaća svim građanima bez obzira na njihov status zaposlenosti. To je socijalna politika koja je potaknula veliku raspravu, ali mladi to jasno vide kao moguće rješenje brojnih političkih pitanja i spremni su preuzeti njezine rizike.

Nejednakost je suptilna i moramo to prepoznati kako bismo utvrdili njezine uzroke i pružili rješenja. Ako smo ozbiljni u svojem cilju okončanja nejednakosti, svi napori moraju obuhvaćati one koji trpe posljedice. Dok se u okviru skupa EYE pružila takva platforma, pitanje koje su sudionici postavljali više puta odnosilo se na znatne troškove povezane sa sudjelovanjem na događaju, uz visoku minimalnu razinu obrazovanja potrebnu za sudjelovanje u razgovorima. To je moguća prepreka ljudima čiji se vrijedni uvidi o nejednakost trebaju čuti.

Nejednakost rađa osjećaje srama poručujući određenim članovima društva da zasluzu manje. Ako smo kao demokratska unija predani razoružavanju nejednakosti kojima se posramljaju naši građani i ako se želimo osvrnuti na taj trenutak u vremenu i osjećati se ponosnima zbog svojih postupaka, moramo biti voljni raditi zajedno i donositi te teške odluke. Istinska jednakost je uključiva.

BOGATI SIROMAŠNI – NAJAVAŽNIJA PITANJA S KOJIMA SE MLADI EUROPLJANI SUOČAVAJU



Instagram @stephanedujillo

## NEJEDNAKOST: DIJELIMO JER NAM JE STALO

**U kapitalističkim društvima koje smo izgradili, novac je sinonim za moć; kada su novac i moć prekomjerno koncentrirani u određenim skupinama, tada sustav ne može služiti interesima većine. Iako države članice EU-a uspostavljaju nacionalne sustave socijalne skrbi u cilju minimiziranja učinaka te neravnoteže, posljedice prošlih struktura moći dovele su do sustavne nejednakosti koja se umnožava.**

*To nam pokazuje da ljudi nemaju slobodu oblikovati vlastitu sudbinu u skladu sa zaslugama, nego da su se našli u sustavu koji je izvan njihove kontrole i koji unaprijed bira pobjednike i gubitnike te stavlja moć u ruke pobjednika, na štetu gubitnika. O tome svjedoči sve veća nejednakost između „onih koji imaju“ i „onih koji nemaju“, što upućuje na to da se trenutačnim sustavom socijalne skrbi ne poduzimaju dovoljni napori kako bi se taj jaz premostio.*

*Smisao jednakosti nije u tome tko napornije radi ili tko je zaslужniji, smisao jednakosti je u tome da svi imaju jednaku priliku za uspjeh. Svi zaslužuju istu polaznu točku u životu, ali dok ne pronađemo načine za pravedniju raspodjelu resursa, jaz između bogatih i siromašnih i dalje će rasti.*

### 21. OSTVARIVANJE UNIVERZALNOG MINIMALNOG DOHOTKA RADI RJEŠAVANJA PROBLEMA NEJEDNAKOSTI

Joe

Univerzalni minimalni dohodak bezuvjetni je dohodak koji nije u vezi sa zaposlenjem i koji država isplaćuje svim svojim građanima bez obzira na njihovu zaradu, a bio je popularan na ovogodišnjem skupu EYE kao rješenje za društvene probleme koji proizlaze iz nejednakosti. To se sve više smatra rješenjem, s obzirom na to da se mladi nalaze u nesigurnim životnim situacijama zbog povećanih životnih troškova, pada plaća i sve većih prepreka zapošljavanju.

Zagovornici univerzalnog minimalnog dohotka, primjerice Aurélie Hampel, na konferenciji o bezuvjetnom minimalnom dohotku u Europi navode da bi se univerzalnim minimalnim dohotkom gotovo iskorijenilo siromaštvo, s obzirom na to da građani mogu najbolje utvrditi vlastite potrebe, a univerzalnim minimalnim dohotkom omogućuje im se autonomija da te potrebe zadovolje. S obzirom na to da je automatizacija prijetnja velikom broju radnih mјesta, univerzalni minimalni dohodak bio bi novi stup socijalne zaštite kojim bi se građanima omogućilo da se nose s posljedicama promjenjivog tržišta rada. Aurélie smatra da univerzalni minimalni dohodak trebamo prestati smatrati „besplatnim novcem“.

Ekonomist Harro Boven odbacuje kritike da je univerzalni minimalni dohodak preskup te smatra da bi se većina univerzalnog minimalnog dohotka mogla dobiti preoblikovanjem postojećih socijalnih pomoći kad bi se uklonili birokratski troškovi, a preostali bi se deficit financirao umjerenim porezom na bogatstvo.

Univerzalnim minimalnim dohotkom smanjio bi se dio finansijskog tereta tercijarnog obrazovanja koji trenutačno predstavlja prepreku za obitelji s niskim dohotkom te obeshrabruje mlade ljudi u ostvarenju njihovih snova. Recite nam da imamo finansijsku sigurnost. Recite nam da se smijemo odvažiti na snove.

### 22. PROMICANJE CJEOŽIVOTNOG UČENJA

Matthaeus

Želio bih da multinacionalne korporacije preraspodjele dobit ostvarenu putem učinkovitosti svojim zaposlenicima u okviru programa cjeloživotnog učenja.

Automatizacija posljednjih godina napreduje nezabilježenom stopom zahvaljujući napretku umjetne inteligencije, a stručnjaci predviđaju dramatično restrukturiranje tržišta rada kad ljudi više ne budu nezamjenivi radnici. Takva će povećana učinkovitost poslodavcima uštedjeti mnogo novca, ali može ostaviti velik broj ljudi bez posla te stvoriti nova radna mјesta za koja postojeća radna snaga nema potrebne vještine.

To bi koristilo poduzećima te bi se povećala atraktivnost zaposlenika jer bi im se pružio potreban skup vještina za snalaženje u promjenjivim okolnostima nestalog tržišta rada. Taj bi uvjet trebalo oblikovati kao zakonsku obvezu, ali s obzirom na to da on može biti preskup za mala poduzeća, trebalo bi biti obvezan samo za velike multinacionalne korporacije. Na taj bi se način uspostavila poslovna kultura u kojoj su programi cjeloživotnog učenja temeljna značajka kojom se privlače zaposlenici.

## 23. MINIMALNI DOHODAK, ALI NE UNIVERZALAN

Anoosh

Trebamo transformirati trenutačni sustav socijalne skrbi, čije su glavne strukture iz 20. stoljeća.

Ideja o minimalnim prihodima kojima će se smanjiti sustavne društvene nejednakosti mogla bi funkcionirati, ali nema smisla da imućni upravitelj banke ima jednaku plaću kao potplaćena medicinska sestra.

Uvođenjem uvjetnog minimalnog dohotka kao dodatka nižim plaćama prenijela bi se odgovornost isplate pravednih plaća s privatnih poduzeća na državu te bi se time smanjilo oslanjanje na niske plaće ako poduzeća ne mogu platiti više. Ujedno bi se omogućilo da se ograničeni državni resursi upotrebljavaju u skladu s ciljevima socijalne države.

## 25. PRISTUP ZDRAVSTVENOJ SKRBI ZA TRANSRODNE OSOBE

Frederieke

Željela bih da EU objeruče prihvati transrodne osobe. To podrazumijeva i medicinske usluge kojima se osobito dobro mogu zadovoljiti njihove jedinstvene potrebe. Postupanje prema transrodnim osobama i njihov identitet trebali bi se ozakoniti unutar sustava zdravstvene skrbi u okviru specijaliziranog osposobljavanja medicinskog osoblja i deparatologizacije transrodnog identiteta. Prema transrodnim osobama trenutno se različito postupa diljem EU-a te one imaju različita prava, a to je pitanje koje treba riješiti na razini EU-a.

Organizacija Transgender Europe utvrdila je da transrodne osobe pate od lošijeg mentalnog i fizičkog zdravlja zbog predrasuda i marginalizacije u našem društvu, kao i od povećanog rizika od infekcije HIV-om te samoubojstva. Osim tih nejednakosti, transrodne osobe imaju teškoće pri pristupu odgovarajućoj zdravstvenoj skrbi jer ih medicinska zajednica stigmatizira, što se očituje ponosanjem kao što je oslovljavanje transrodnih osoba imenom i rodom koji su im dodijeljeni pri rođenju, čime se narušava povjerenje između medicinskog osoblja i pacijenta.

Transrodne osobe u Evropi suočavaju se s teškoćama pri pristupu potrebnoj hormonskoj terapiji i operacijama za promjenu spola zbog finansijskih prepreka i stigmatizacije, unatoč presudi Europskog suda za ljudska prava u kojoj se navodi da je ta terapija „nužna terapija“ te se zahtijeva od država članica da je uvrste u planove osiguranja. Prema studiji organizacije Transgender Europe iz 2008., jednoj trećini ispitanika odbijena je terapija jer je njihov liječnik imao osobni prigovor na promjenu spola, a polovina ispitanika unutar EU-a sama je financirala troškove operacije.<sup>18 19</sup>

## 24. JEDINSTVENA POREZNA I RADNA PRAVA U EU-U

Anoosh i Quentin

Predlažemo standardizaciju poreznog i radnog prava EU-a u cilju promicanja jednakosti među svim građanima i između svih država članica.

Unatoč težnji za zajedničkim ciljevima, unutar granica EU-a i dalje postoje velike nejednakosti. To znači da postoje sve veće razlike u životnom standardu građana EU-a, ovisno o tome u kojoj državi članici žive.

Smatramo da svi ljudi zaslužuju jednakе mogućnosti u životu, međutim, tome na putu staje različita porezna i radna prava nacionalnih vlasti. Time bi se omogućilo uvođenje standardne minimalne plaće, čime bi se povećala kupovna moć građana neprivatiziranim sredstvima.

Točnije, stvaranjem jedinstvene porezne i radne politike unutar EU-a, standardna minimalna plaća diljem Europe mogla bi se postupno uvesti kad se gospodarstva približe. Time bi se pridonijelo ukidanju zemljopisnih razlika u pogledu gospodarske snage diljem EU-a.



<sup>18</sup> Europski parlament, „Transgender Persons’ Rights in the EU Member States“ („Prava transrodnih osoba u državama članicama EU-a“), <http://www.lgbt-ep.eu/wp-content/uploads/2010/07/NOTE-20100601-PE425.621-Transgender-Persons-Rights-in-the-EU-Member-States.pdf> (pristupljeno u lipnju 2018)

## 26. UKIDANJE RUŽIČASTOG POREZA

Emily

Željela bih da se povećani troškovi proizvoda za žene uklone kako one ne bi bile suočene s višim životnim troškovima na temelju spola. Ta se neravnoteža odnosi na sustav oporezivanja, pri čemu su proizvodi za osnovnu higijenu koji su neophodni za zdravlje žene podložni porezu na luksuz, dok se britvice za muškarce smatraju osnovnom potrebom.

RUŽIČASTI porez odnosi se na fenomen da su proizvodi i usluge namijenjeni ženama automatski skuplji od sličnih proizvoda i usluga za muškarce, što dovodi do povećanih troškova života za žene. Fenomen u sustavu oporezivanja u okviru kojeg se ženski higijenski proizvodi klasificiraju kao „luksuzni proizvodi koji nisu neophodni“ naziva se „tamponski porez“ te dovodi do većeg oporezivanja koje nije u skladu s potrebom za tim proizvodima.

Od ožujka 2017. države članice EU-a mogu odlučiti koje će proizvode uvrstiti na popis proizvoda s nižim PDV-om. Međutim, sanitarni proizvodi ne smiju se oporezivati stopom nižom od 5 %.<sup>20</sup> Za žene beskućnice, žene u kućanstvima s niskim dohotkom i mlađe žene koje same kupuju sanitarne proizvode „tamponski porez“ predstavlja nepotrebnu prepreku u njihovim naporima da upravljaju svojim osnovnim zdravstvenim potrebama.

## 27. PROMICANJE LJUDSKIH PRAVA U TRGOVINI TEKSTILNIM PROIZVODIMA

Davina

Lanci opskrbe tekstilnim proizvodima trebaju postati pravedniji s pomoću obvezujućeg zakonodavstva u području ljudskih prava. Tekstilne industrije koje proizvode i/ili prodaju unutar EU-a moraju dokazati da poštjuju ljudska prava te osigurati poštovanje međunarodnih radnih standarda.

Potrebitno je promicati institucionalizaciju pravedne trgovine i uspostavu zajedničkih programa te održavanje otvorene rasprave o pravednoj trgovini i informiranje šire javnosti.

To je moguće postići tako da zastupnici u Europskom parlamentu podupiru kampanje i rezolucije za izradu poglavljia o politikama pravedne trgovine u svakom trgovinskom sporazumu.

## INTERVJU

“

### Koliko je važan integritet u ljudskim pravima?

Kad je riječ o Europi, čini se da je sve lakše dovesti u pitanje njezin integritet i obveze poštovanja temeljnih ljudskih prava ako samo promatramo i ostavljamo ranjive obitelji i pojedince da umiru na našim obalama. Kako možemo reći mладимa da se trebaju ponositi Europom ako ne poštujemo temeljna ljudska prava? Prečesto se javljaju prekomjerno naglašene, otrcane fraze o dobrotvornom djelovanju i apstraktne osjećaji solidarnosti u pogledu migracija. Europa treba provesti samoanalizu, a EU treba razmisli o promjeni nekih od svojih trgovinskih praksi kako bi se osiguralo da ljudska prava i dalje budu ključna u njegovim trgovinskim sporazumima.

### Zašto se ljudi suzdržavaju od glasanja?

Smatram da mlađi ne glasuju jer ne osjećaju povezanost s Europskim parlamentom te ne smatraju da ih on predstavlja, osobito Europljani koji nisu bijelci i koji se i dalje smatraju migrantima druge i treće generacije. Kako možemo tražiti od mlađih da glasuju na izborima za Europski parlament kad u njemu nisu zastupljeni? Europa se treba više usmjeriti na slušanje mlađih i njihovih potreba te im u EP-u pokušati osigurati zastupljenost koju zaslužuju.

**Amal Hussein,**  
somalijska studentica koja studira u Španjolskoj

”



<sup>20</sup> Evropska komisija, „Stope PDV-a“, [https://ec.europa.eu/taxation\\_customs/business/vat/eu-vat-rules-topic/vat-rates\\_en](https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/vat/eu-vat-rules-topic/vat-rates_en) (pristupljeno u srpnju 2018)

## REVOLUCIJA

**U Europi raste nemir i uznemirenost. Polako prepoznajemo da trenutačne društveno-gospodarske strukture nisu oblikovane da služe interesima ljudi. Proturječnost trenutačne gospodarske situacije proizlazi iz činjenice da njegov uspjeh ovisi o neprekidnom i neiscrpnom rastu. Održavanje tog rasta ostvaruje se na štetu masa; obećani učinak prelijevanja nije se ostvario, umjesto toga bogati su postali bogatiji, a siromašni siromašniji.**

*Neizbjegna je činjenica da će se situacija pogoršati ako se ništa ne promijeni, stoga je promjena naša jedina nada. Kao pojedinci koji funkcioniraju unutar sustava, prisiljeni smo prilagoditi se njegovim krutim i nemilosrdnim zahtjevima. Nemoćni smo kao pojedinci koji djeluju sami, a sustav se održava na naš trošak. Budući da se taj trošak umnožava, naša pojedinačna patnja pretvara se u kolektivni trošak.*

*Ako želimo da se stvari poprave, taj kolektivni trošak trebamo pretvoriti u kolektivnu revoluciju te ukinuti represivne strukture kojima se narušava dobrobit ljudi. Zastupnici u Europskom parlamentu imaju povlašteni položaj da budu na čelu te promjene, a mi, mladi Europe, tražimo od njih da donose odvažne i hrabre odluke u interesu onih najranjivijih.*

*Svaka velika promjena, pa i ova, suočit će se s kontroverzijama i otporom, a osobito će joj se opirati oni koji imaju koristi od trenutačnog statusa quo. Potrebni su nam političari s vizijom i integritetom koji će donositi teške odluke u ime općeg dobra te će se oduprijeti neizbjegnim pritiscima iz središta moći.*

*Mi smo mladi i idealisti pa vjerujemo da je promjena moguća. Molimo vas, nemojte nas razočarati.*

## 28. OMOGUĆIVANJE DOSTUPNIH TEČAJEVA DILJEM EUROPE

*Ideja s radionice*

EU bi uz pomoć sveučilišta trebao promicati uvođenje lako dostupnih i besplatnih obrazovnih modula na platformi YouTube i drugim društvenim mrežama. Među ostalim, to može podrazumijevati tečajeve o temama kao što je kodiranje ili tečajeve jezika.

Mnogi mladi studiraju diljem EU-a i imaju priliku studirati na raznim sveučilištima u okviru programa Erasmus. Međutim, kad mladi počnu raditi, gube priliku za nadogradnju raznih vještina koje su usavršavali na sveučilištu. Pružanjem tih tečajeva, EU bi mogao pridonijeti stvarnim promjenama i pomoći ljudima diljem EU-a da unaprijede svoje vještine. Time bi se ujedno moglo dodatno pridonijeti pružanju prilika za obrazovanje osobama koje nisu pohađale sveučilište, ali žele naučiti nove vještine.

To bi se moglo postići u partnerstvu s raznim sveučilištima diljem EU-a, po mogućnosti iskorištavanjem postojeće mreže programa Erasmus.



## 29. PODUPIRANJE UKLJUČIVIJEK SKUPA EYE

Roger

Smatram da bi skup EYE trebao unaprijed osigurati sredstva za skupine mladih koji predstavljaju veći broj korisnika, a koji si ne mogu priuštiti finansijski trošak sudjelovanja na skupu EYE. Mnogi od ovogodišnjih sudionika bili su visoko obrazovani i finansijski stabilni, što nije stvarni prikaz mladih u Europi. Želio bih da na budućim događanjima u okviru skupa EYE šira socijalna uključenost bude u središtu svih odluka politike kako bi se osigurala prisutnost pojedinaca iz različitih društvenih sredina.

Skup EYE pruža neprocjenjivu priliku da se čuju glasovi mladih Europe. Međutim, ključno je da ti glasovi predstavljaju cijelu europsku populaciju mladih, a ne samo povlaštenu manjinu. Troškovi prijevoza, smještaja i hrane su visoki, a trošak je još veći za one koji dolaze izdaleka. Iako je skup EYE pokrovitelj nekim skupinama mladih za pokriće tih troškova, sudionici trebaju imati na raspolaganju novac jer im se ti troškovi pokrivaјu retroaktivno.

Na skupu EYE 2018. nedostajala je jedinstvena perspektiva onih koji se suočavaju s finansijskim teškoćama, čije se vrijedne ideje zato nisu čule. To se može postići usmjeravanjem sredstava prema pojedincima te povećanjem vidljivosti tog događaja među institucijama. Predlaže se i suradnja s partnerima koji bi sponzorirali prilike i unaprijed promicали događaj u regijama iz kojih je bilo malo sudionika.



## 31. SPREČAVANJE UTAJE POREZA

Jonathon

Želio bih da EU sprječi bogate da iskorištavaju svoju povlasticu bogatstva uvođenjem registra stvarnih korisnika sve europske imovine.

Svi brojevi upućuju na neizbjegnučnu činjenicu da nejednakost raste, a kako bogati postaju bogatiji, ujedno postaju pametniji u skrivanju novca. Tako se javnim službama uskraćuju ključna sredstva te se potiče smanjenje životnog standarda nižih slojeva društva, a neuspjeh vlada da suzbiju nezakonite prakse iznimno bogatih narušava povjerenje ljudi u demokratski proces.

Uvođenjem transparentnosti mogao bi se utvrditi stvarni korisnik imovine. Time bi se bogata poduzeća i pojedinci sprječili u skrivanju iza fiktivnih poduzeća, što je raširena praksa koja je utvrđena Panamskim dokumentima.

Europski parlament mogao bi surađivati s drugim europskim institucijama kako bi se izradio popis korisnika.

## 30. OPOREZIVANJE ROBOTA!

Ideja s radionice

Želio bih da EU nametne porez za robote kojim bi se roboti oporezivali na sličan način kao i ljudski radnici. Time bi se pridonjelo nadoknadi gubitaka od ubranih poreza na dohodak te bi se vlasti pružili dodatni prihodi za restrukturiranje tržišta rada.

Predviđa se da će roboti preuzeti srednjekvalificirana radna mesta sa srednjim dohotkom jer im umjetna inteligencija omogućuje da rade više, brže i s manje pogrešaka od ljudi. Kako bi se sprječio nestanak srednje klase, što bi dovelo do daljnjih nejednakosti, potrebno je poduzeti korake kako bi se osiguralo da se povećano bogatstvo koje stvaraju roboti preraspodijeli u cijelom društvu. Europski parlament već je odbio prijedlog za uvođenje poreza za robe, ali ja smatram da je to nužan korak ako vlade žele riješiti probleme prouzročene restrukturiranim tržištem rada.<sup>21</sup>

Porezom na automatizaciju omogućila bi se preraspodjela bogatstva putem socijalne sigurnosti, obrazovnih programa i javnih usluga te bi se omogućila ulaganja u druge sektore gospodarstva. To je iznimno važno jer bi se preraspodjelom u obliku poreza osigurao prijenos moći i odgovornosti s privatnih poduzeća na primjerenu i demokratski izabranu vladu.

<sup>21</sup> Europski parlament, „Robots and Artificial Intelligence: MEPs call for EU-wide liability rules“ („Roboti i umjetna inteligencija: zastupnici u Europskom parlamentu pozivaju na pravila o odgovornosti diljem EU-a“) <http://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20170210IPR61808/robots-and-artificial-intelligence-meps-call-for-eu-wide-liability-rules> (pristupljeno u srpnju 2018)

## 32. JEDNAKA ZASTUPLJENOST U EUROPSKOM PARLAMENTU

Fatima i Amal

Europsko je stanovništvo raznovrsnije i raznolikije nego ikad prije, ali te promjene nisu se odrazile u Europskom parlamentu, gdje je tipični zastupnik bijeli muškarac heteroseksualne orientacije. Trenutačno žene čine 37,4 % zastupnica u Europskom parlamentu<sup>22</sup>, samo 17 od 751 zastupnika nisu bijelci<sup>23</sup>, a manje od 4 % trenutačno je mlađe od 35 godina.<sup>24</sup> Mi, mladi Europe, različitih smo boja, seksualnih orientacija i rodnih identiteta, mi smo osobe bez invaliditeta, osobe s invaliditetom i višedimenzionalne osobe.

Željeli bismo da se naša raznolikost i pluralitet odraže u sastavu zastupnika u Europskom parlamentu. Važno je da zastupnici u Europskom parlamentu razumiju naša iskustva kako bi se mogli poistovjetiti s jedinstvenim skupom problema s kojima se suočavamo i bili spremni boriti se na našoj strani. Potrebno je uložiti daljnje napore kako bi se stvorilo ozračje socijalne uključenosti. Važno nam je donositelji odluka odražavaju naš identitet kako bismo se osjećali zastupljeni te kako bismo imali osjećaj pripadnosti EU-u.



## INTERVJU

“

Europa je suočena s nejednakim razinama sreće: svijest ljudi o tome da im nedostaje sreće i jednakosti dovodi do toga da se osjećaju lošije, a to znači da se jaz nejednakosti dodatno povećava. Stoga je važno usmjeriti se na postizanje jednakе razine sreće za sve. Naposljeku, prihodi nisu glavni pokretač sreće, nego je to zdravlje! Europski političari trebali bi mjeriti uspješnosti politika s pomoći mjerjenja sreće, umjesto primjenom trenutačnog pristupa koji se temelji na BDP-u. Primjerice, pitanja mentalnog zdravlja važniji su pokazatelj nezadovoljstva od zaposlenja, iako su političari neumoljivo usmjereni na brojke o zaposlenosti kao znak uspjeha.

Druga je politička zamka pogrešno tumačenje znanstvenih saznanja te uvjerenje da će ono što ljudi u prosjeku čini sretnima biti korisno za društvo u cjelini. Ako se osobi ukine osobna slobodu u donošenju životnih izbora, primjerice prisiljavajući je na zdrav život u cilju poboljšanje njezine sreće, to će imati suprotnan učinak. Primjerice, ako se građane koji to ne žele prisili na obrazovanje (u prosjeku je riječ o pokazatelju sreće), time će se zapravo umanjiti njihova sreća. Bolje je ljudima objasniti zašto je određena odluka mudra, a zatim im omogućiti slobodu da donesu vlastitu odluku.

**Isabelle Arendt,**  
Institut za istraživanje sreće

”



<sup>22</sup> Europski parlament, „Žene u Europskom parlamentu“ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/publications/2017/0001/P8\\_PUB%282017%290001\\_HR.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/publications/2017/0001/P8_PUB%282017%290001_HR.pdf) (pristupljeno u lipnju 2018)

<sup>23</sup> Politico, „When Britain exits the EU, its diversity departs too“ („Kad Velika Britanija izlazi iz EU-a, odlazi i raznolikost“), <https://www.politico.eu/article/brexit-diversity-exits-the-eu-brussels> (lipanj 2018)

### **33. UČINITE NAS SRETNIJIMA, PRESTANITE SE KORISTITI BDP-om KAO JEDINIM MJERILOM NAPRETKA**

*Joshua*

Želio bih da zastupnici u Europskom parlamentu na prvo mjesto stave sreću građana te da se počnu služiti znanstvenim mjernim parametrima sreće pri oblikovanju javnih politika i mjerjenju njihovog uspjeha. To znači da je potrebno detaljnije promotriti nacionalne razine sreće kako bi se utvrdila kretanja i izvori sreće izvan tradicionalnih materijalnih pokazatelja kao što je dohodak.

Nejednakosti unutar društva odražavaju se na razine sreće, kao i na sva područja života. Sreća nije tek apstraktna, prolazna ideja, nego i ozbiljna znanost, a u indeksu poboljšanja životnih uvjeta OECD-a primjenjuje se deset različitih kategorija pri mjerjenju sreće, uključujući zdravlje, građanski angažman, okoliš i zajednicu. Trenutačno se jaz u razinama sreće povećava, a ako europski političari žele preokrenuti taj trend, trebaju početi komunicirati sa svojim građanima kako bi shvatili zašto se to događa.

Iako su prihodi važni, zdravlje je jedan od primarnih pokretača sreće. Međutim, ta se dva parametra često međusobno miješaju jer bogatiji ljudi imaju bolji pristup zdravstvenoj skrbi. Ako europski političari imaju ozbiljne namjere u pogledu poboljšanja razina sreće, trebali bi ih staviti u središte svih svojih odluka politike. Kao što je sudionik iz Bugarske naveo, „sreća nije samo jedna politika”.

### **34. UČINITI RURALNA PODRUČJA PRIVLAČNIJA MLADIMA**

*Jannes*

Želio bih da EU poboljša vitalnost svojih ruralnih područja u cilju zadržavanja mladih kojih je sve manje i pružanja alternativne mogućnosti za život mladim ljudima u gradovima koji se suočavaju sa sve većim troškovima života.

Ukupno 28 % europskog stanovništva živi u ruralnim područjima, ali ne poduzima se dovoljno napora kako bi se riješile nejednakosti s kojima se stanovništvo suočava u područjima političke zastupljenosti, mobilnosti i pristupa znanju.<sup>25</sup> To stanovništvo nema mogućnosti i prilike za istraživanje, isprobavanje i otkrivanje kakve ima gradsko stanovništvo. Stoga su mladi prisiljeni preseliti se na druga mesta te za sobom ostaviti sve stariju zajednicu koja je u opadanju.

Ako ruralna područja trebaju postati privlačnija mladima, od ključne je važnosti da ona mogu zadovoljiti sve njihove osnovne potrebe. Potrebno im je pružiti odgovarajuću infrastrukturu s pomoću koje će se ostvariti u osobnom, političkom i obrazovnom pogledu. Od ključne je važnosti proširenje dostupnosti obrazovnih usluga u udaljenim područjima, primjerice tečajeva s virtualnim sudjelovanjem, posebice onih usmjerenih na poljoprivredno poduzetništvo. Želio bih da javna politika bude oblikovana tako da se njome svakoj regiji omogući ostvarivanje programa ruralnog razvoja, pružajući im slobodu da obuhvate individualne potrebe svojeg mladog stanovništva.



<sup>25</sup> Evropska komisija, „Statistika o ruralnim područjima u EU-u”, [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Statistics\\_on\\_rural\\_areas\\_in\\_the\\_EU](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Statistics_on_rural_areas_in_the_EU) (pristupljeno u lipnju 2018)

## OSNAŽIVANJE

**U prošlom smo stoljeću napravili velike korake kako bismo smanjili nejednakost, ali važno je da u toj misiji ne postanemo odviše samopouzdani te da uvijek budemo svjesni pokušaja da se ti napor i naruše.**

*Jednakost nije trajna i zadana, ona se može dati i jednako lako oduzeti; čak i održavanje postojećih jednakosti koje smo ostvarili podrazumijeva stalno balansiranje.*

*Jednakost je duboko osobna i ovisi o kontekstu. Istinsko razumijevanje jednakosti je sveobuhvatno, stoga je važno da naša misija ostvarenja jednakog postupanja prema svima bude neograničena, raznolika i darežljiva. Zbog svega navedenoga, važno je da se svaki član društva osjeća osnaženim da kaže svoje stajalište te da izrazi što smatra jednakosću i kako želi da se prema njemu postupa.*

*Osnaživanje je povezano s osjećajem osobne važnosti: Važan sam, moj je glas bitan, uvažavaju me kad govorim. Zastupnici u Europskom parlamentu mogu osnažiti mlade da se bore za pravedniju Europu tako što će im pružiti alate da se izraze, te ono najvažnije, slušati što oni govore.*

### **35. OSNAŽITI I INTEGRIRATI IZBJEGLICE UKLJUČUJUĆI IH U NACIONALNI OBRAZOVNI SUSTAV**

*Ideja s radionice*

Želio bih da EU usmjerava svoje države članice prema uvođenju obrazovanja kao neophodnog odgovora na izbjegličku krizu.

U skladu s izvješćem UNHCR-a, 3,5 milijuna djece izbjeglica u dobi od 5 do 17 godina nije poхаđalo školu u akademskoj godini 2016., što ukazuje na obrazovnu krizu s kojom se trenutno suočavaju raseljene mlade osobe.<sup>26</sup> Sustav obrazovanja pruža nezamjenjivu priliku mladim izbjeglicama da se integriraju u svoje lokalne zajednice, ostvaruju kontakte, upoznaju se s lokalnom kulturom i uče materinski jezik. Osim toga, omogućuje im i stjecanje potrebnih vještina kako bi mogli na ključan način pridonijeti društvu.

Države članice trebale bi nastojati uključiti izbjeglice u svoje nacionalne obrazovne sustave kako bi im se pružilo znanje i vještine za samostalan život i bolje razumijevanje novog svijeta u kojem se nalaze.

Želio bih da EU pruži potrebnu potporu za nadzor tog procesa te da pruži znanje, podatke i financijsku pomoć gdje je to potrebno kako bi se osigurao što lakši prijelaz. Potrebno je i iskoristiti potencijal skupina i organizacija mladih u olakšavanju postupka integracije, uz poticaje i financijsku potporu na razini EU-a.

### **36. SVEOBUHVATNI SEKSUALNI ODGOJ**

*Jiale*

Pozivam EU da obveže svoje države članice da svojim građanima pružaju sveobuhvatni seksualni odgoj u okviru njihova akademskog iskustva. Seksualni odgoj trebao bi se temeljiti na klasičnim tečajevima seksualnog odgoja kojima se obrađuju teme kao što su seksualni razvoj i seksualno zdravlje, ali bi ujedno trebalo obuhvatiti nepristran uvod u teme kao što su rodni identitet, seksualna orientacija, seksualno ponašanje i rodna raznolikost.

Zahvaljujući vrijednim naporima pokreta LGBTQI+, rodna klasifikacija i seksualna orientacija odmakle su se od prethodnih normativnih ograničenja prema tolerantnjem i individualnijem razumijevanju. Mladi su danas samosvesniji, bolje informirani i sve otporniji na društvena ograničenja koja su im nametnuta. Međutim, to se ne odražava u trenutačnim standardima seksualnog odgoja.

Time će se promicati društvo s pozitivnjim pogledom na seksualnost, smanjiti predrasude i podučiti mlađi ljudi kako da se brinu za sebe u okruženju bez predrasuda.

<sup>26</sup> UNHCR, „UNHCR report highlights education crisis for refugee children“ („Izvješće UNHCR-a ukazuje na obrazovnu krizu za djecu izbjeglice“)

<http://www.unhcr.org/news/press/2017/9/59b6a3ec4/unhcr-report-highlights-education-crisis-refugee-children.html> (pristupljeno u lipnju 2018.)

## 37. POTPORA ZA DRUŠTVENO PODUZETNIŠTVO I EKONOMIJA DIJELJENJA

Ellie

Željela bih da EU ulaže više napora u pružanje pomoći društvenom poduzetništvu i promicanje ekonomije dijeljenja, osobito među mladima. Osim toga, željela bih da EU pojača učinak društvenih poduzeća povezivanjem s njima na terenu kako bi se shvatile zakonodavne prepreke kojima se narušavaju njihovi naporci te da zatim surađuje s njima kako bi se te prepreke po potrebi uklonile.

Svaki tehnološki napredak praćen je pričama koje nas upozoravaju na njegove opasnosti te iako su moderni uređaji obliskovani kako bi poboljšali povezivost, katkad se njima postiže suprotan učinak. U ovim se vremenima valja prisjetiti opažanja Bill Gatesa da je „tehnologija samo alat“.

Ekonomija dijeljenja spoj je socijalne ekonomske solidarnosti i tehnološke komunikacije te povezuje „pružatelje“, „primatelje“ i „djelitelje“ na internetu. Prijelaz milenijske generacije s vlasništva na pristup te sa statusa na dijeljenje objašnjava snažan uspjeh aplikacija za dijeljenje, kao što su Uber, AirBnB i Crowdfunding. Osim komercijalne uporabe, ekonomija dijeljenja ujedno je sredstvo za socijalnu pravdu kojim se olakšava kružno gospodarstvo u kojem se znanje, sredstva i usluge preraspodjeljuju kako bi stvorili društveni učinak umjesto da propadaju.

Primjer je društvenog poduzetništva aplikacija „Too Good To Go“ kojom se povezuju proizvođači hrane koji imaju višak proizvoda s potrošačima koji žele kupiti proizvode po sniženoj cijeni. Predstavnica Rose Boursier-Wyler kaže da se poduzeća i dalje suočavaju s pravnim preprekama, kao što je istek roka valjanosti otisnut na proizvodima, a time se usporava njihov napredak. Nada se da može surađivati s EU-om kako bi se te prepreke prevladale i kako bi se dodatno smanjilo rasipanje hrane.

## 38. NACIONALNI MEHANIZMI ZAŠTITE ZA NOVINARE U EUROPI

Miranda

Želim da se EU dokaže kao zaštitnik novinara te da surađuje s državama članicama u pogledu uspostave nacionalnih zaštitnih mjera za novinare koji rade unutar Europe te da okonča trenutačnu kulturu nekažnjivosti onih na vlasti. To bi se moglo postići stvaranjem paneuropske radne skupine ili organizacije koja prati stanje novinarskih sloboda diljem Europe te o tome izvješćuje zastupnike u Europskom parlamentu i države članice.

Demokratske vrijednosti ne znače mnogo ako pritom nije zajamčena zaštita slobode tiska. Posljednjih se mjeseci i godina sloboda tiska pogoršala, a svakih je pet dana jedan novinar žrtva ubojstva, što prolazi gotovo potpuno nekažnjeno.<sup>27</sup>

Europa nije lišena ponižavanja novinarskih sloboda; posljednjih su mjeseci ubijeni malteška novinarka Daphne Caruana Galizia, slovački novinar Jan Kuciak i švedska novinarka Kim Wall. Uplitanja vlade i neprijateljski stav prema novinarima pogoršali su se u većem dijelu Europe, u skladu s regionalnim pokazateljem „Reportera bez granica“ 2018., pri čemu je na Malti, u Češkoj Republici, Srbiji (zemlja kandidatkinja za članstvo u EU-u) i Slovačkoj zabilježen najveći pad.<sup>28</sup>



<sup>27</sup> Free Press Unlimited, „Money Trail: Exposing financial crime with investigative journalism“ („Trag novca: otkrivanje finansijskih zločina putem istraživačkog novinarstva“), <https://www.freepressunlimited.org/en/news/media-organisations-urge-eu-to-take-action-on-killing-of-journalists> (pristupljeno u lipnju 2018)

<sup>28</sup> Free Press Unlimited, „Money Trail: Exposing financial crime with investigative journalism“ („Trag novca: otkrivanje finansijskih zločina putem istraživačkog novinarstva“), <https://www.freepressunlimited.org/en/news/media-organisations-urge-eu-to-take-action-on-killing-of-journalists> (pristupljeno u lipnju 2018.)

## 39. PROMICANJE ZNAKOVNOG JEZIKA

Ferre

Želio bih da se osobe s invaliditetom i osobe bez invaliditeta zajedno obrazuju tako da izazov suživota predstavlja dodanu vrijednost za iskustvo učenja. Potrebno je potaknuti osobe bez invaliditeta da nauče znakovni jezik, a to bi trebalo promicati tako da im se omoguće tečajevi u školama.

Trenutačni pristup prema osobama s invaliditetom unutar obrazovnog sustava katkad ih razdvaja od osoba bez invaliditeta te dovodi do socijalne isključenosti i nemobilnosti zajednice osoba s invaliditetom. Primjerice, dio učenika s invaliditetom koji sudjeluju u Erasmusu znatno je manji u odnosu na zastupljenost tog segmenta stanovništva.

Pitanja pristupa za osobe s invaliditetom i prepreka u obrazovanju širokog su opsega. Ukupno 14 % osoba u EU-u u dobi od 15 do 64 godine navodi teškoće u osnovnim radnjama.<sup>29</sup> Osim toga, stopa osoba s invaliditetom koje rano napuštau obrazovanje znatno je veća nego u osoba bez invaliditeta, odnosno 31,5 % u usporedbi s 12,3 %.<sup>30</sup> Takva sklonost isključivanju proteže se i na zapošljavanje s obzirom na to da se zapošljava manje od polovine osoba s teškoćama u osnovnim radnjama.<sup>31</sup>

Važno je povećati vidljivost zajednice osoba s invaliditetom, a obrazovni sustav treba biti sredstvo za njihovo socijalno uključivanje.

Za početak bi se moglo pokrenuti kampanje za promicanje pozitivnijih stajališta prema osobama s invaliditetom, primjerice omogućivanjem tečajeva znakovnog jezika u školama i na radnim mjestima kao dodatne ključne vještine. EU bi ujedno mogao zajamčiti studentima s invaliditetom mjesta u programu Erasmus.

## INTERVJU

“

*Moramo promijeniti način razmišljanja o jazu između urbanih i ruralnih područja. Taj jaz nije nužno polariziran, već je riječ o kontinuumu jer je svako ruralno područje različito te se suočava s jedinstvenim skupom izazova za koji su potrebna jedinstvena rješenja umjesto da mu se pripisuje tradicionalna poljoprivredna uloga. Često se smatra da su ruralna područja isključena iz rastuće globalizacije.*

*Ruralna područja trebala bi pronaći vlastiti prostor gdje će imati konkurentsku prednost i dobiti potporu da je razviju. Dakako, politike trebaju služiti kao poticaj za to, i to uporabom infrastrukture i promicanjem inovacija i obrazovanja. Među ostalim, to podrazumijeva iprijelaz s pristupa koji se temelji subvencijama na pristup koji se temelji na jačanju. Isto tako, neovisne općine trebale bi moći graditi partnerstva kako bi zajednički odgovorile na politike.*

**Guillaume Lecaros de Cossio,**  
OECD

”



<sup>29</sup> Eurostat, „Disabilities among the working age population“ („Teškoće među radno sposobnim stanovništvom“), [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/8/8c/Infographic\\_Disability\\_statistics\\_final.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/8/8c/Infographic_Disability_statistics_final.png) (pristupljeno u lipnju 2018)

<sup>30</sup> Evropska komisija, „Disability statistics - access to education and training“ („Statistički podaci o pristupu osoba s invaliditetom obrazovanju i uspostavljanju“, [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Disability\\_statistics\\_-\\_access\\_to\\_education\\_and\\_training](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Disability_statistics_-_access_to_education_and_training) (pristupljeno u lipnju 2018)

<sup>31</sup> Eurostat, „Disabilities among the working age population“ („Teškoće među radno sposobnim stanovništvom“), [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/8/8c/Infographic\\_Disability\\_statistics\\_final.png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/images/8/8c/Infographic_Disability_statistics_final.png) (pristupljeno u lipnju 2018)



## 40. PRUŽANJE PRIVREMENOG STANOVANJA

*Ideja s radionice*

Želio bih da EU pomaže mladima tijekom prijelazne faze kad ulaze na tržište iznajmljivanja nekretnina. To zahtijeva drukčiji pristup, ovisno je li riječ o urbanom ili ruralnom mjestu. U urbanim mjestima problem često predstavlja cijena najamnine, a ne dostupnost stanovanja te bi stoga rješenje moglo podrazumijevati socijalni smještaj u kojem su cijene najamnine ograničene u početnom razdoblju.

Nezaposlenost mladih i dalje je visoka u određenim dijelovima Europe, a oni koji ulaze u svijet rada zarađuju znatno manje od svojih nadređenih te im visina najamnine može predstavljati problem. Odlazak iz obiteljskog doma presudan je korak za mlade koji žele biti samostalni i neovisni. Međutim, stambeno tržište i tržište iznajmljivanja nekretnina velika su prepreka tome.

U ruralnim područjima, mladi se suočavaju s nedostatkom pristupačnog manjeg smještaj prikladnog za njihove potrebe. Želio bih da se u ruralnim područjima izgrade stanovi za privremeni smještaj kako bi se mladima ponudio troškovno učinkovit, manji smještaj kao alternativa obiteljskom domu.

Time bi se mnogim mladima omogućila istinska promjena te bi se riješio dugotrajni problem nezaposlenosti mladih.



# PRIMJEDBE FORUMA MLADIH BOGATI I SIROMAŠNI

**Gospodarska i finansijska kriza navodno su iza nas, a zapošljavanje se vratilo na nekadašnje razine. No, mladi su izloženi riziku od toga da žive u lošoj situaciji od svojih roditelja. Nezaposlenost mladih i dalje je dvostruko veća od prosjeka EU-a. Kako možemo osigurati da Socijalna Europa bude više od riječi i postane stvarnost za sve mlade, uključujući i one najranjivije? Evropski forum mladih bori se za kvalitetna radna mesta, zabranu neplaćenih stažiranja i osiguravanje sustava socijalne skrbi za sve.**

S obzirom na to da je riječ o skupini s najvećim rizikom od siromaštva i socijalne isključenosti, jasno je da su mladi najviše suočeni s posljedicama sve većih nejednakosti u Europskoj uniji. Pitanja mladih sve su veća na europskom političkom dnevnom redu, a intervencije su prečesto usmjereni isključivo na smanjenje visoke stope nezaposlenosti mladih. Međutim, na događanjima YO!Fest i Europskom skupu mladih 2018. (EYE) ekonomski prava bila su samo jedna dimenzija razgovora. Mladi su se sastali kako bi raspravljali o zapošljavanju i područjima socijalne isključenosti, kao što su pristup zdravstvenoj skrbi, smještaj i uključivost. Utvrđeno je da mladi nisu homogena skupina; potrebe su im različite, dolaze iz različitih sredina i imaju različita iskustva koja utječu na njihovu sposobnost da u cijelosti uživaju svoja socijalna i ekonomski prava.

U raspravama mladih ljudi na događanjima YO!Fest i EYE očitovala se potreba za ulaganjem u Europu s istaknutijom socijalnom komponentom, nakon što je godinama u središtu interesa bilo jačanje gospodarske i monetarne unije. EU je 17. studenoga 2017. proglašio Europski stup socijalnih prava, skup 20 ključnih načela i prava za pravedno tržište rada i sustave socijalne skrbi u današnjoj Europi. Stupom su obuhvaćena mnoga načela koja utječu na mlade, kao što su pristup socijalnoj zaštiti, pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje te odgovarajuće minimalne plaće.

Stup je korak u pravom smjeru, ali kako bi se osiguralo da mladi ljudi izbjegnu siromaštvo i socijalnu isključenost, EU se treba usredotočiti na sljedeće:

**Potrebni su nam uključiviji obrazovni sustavi.** Mlade osobe ranjivog podrijetla uglavnom nisu uključene u školske sustave u Europi (primjerice mladi Romi; mladi s invaliditetom; mladi izbjeglice; itd.). Socijalna Europa ne može postati stvarnost ako ne osiguramo da svi, bez obzira na podrijetlo, imaju pristup besplatnom obrazovanju usmjerrenom na učenike kojime se osnažuju mladi kao aktivni građani i nositelji prava. To ujedno znači veća ulaganja u neformalno obrazovanje i pružatelje neformalnog obrazovanja, primjerice organizacije mladih koje imaju dokazane rezultate u ostvarivanju kontakta s onima koji nisu obuhvaćeni formalnim obrazovanjem, te njihovo bolje priznavanje.

**Potrebno nam je više kvalitetnih mogućnosti osposobljavanja.** Postoji potreba za većim naporima za donošenje i provedbu zakonodavstva na nacionalnoj razini kako bi se bolje reguliralo stažiranje i naukovanje u skladu s načelima Europske povelje kvalitete o stažiranju i naukovaju Europskog foruma mladih. Time bi se osigurao jednak pristup mogućnostima osposobljavanja koje su u skladu sa standardima kvalitete te stoga imaju potencijal da postanu važni načini zapošljavanja.

**Moramo ulagati u sposobnost mladih da postanu neovisni i autonomni.** To znači da bi dostupan smještaj i rana intervencija u borbi protiv beskučništva trebali biti ključni politički prioriteti; kao i univerzalan slobodan pristup kvalitetnoj zdravstvenoj skrbi, bez obzira na seksualnost, podrijetlo, obrazovanje, zapošljavanje ili status u vezi s boravištem.

**Moramo se bolje prilagoditi promjenjivoj prirodi rada.** Mladi su sve više prisiljeni na nestandardne oblike zaposlenja, kao što su ugovori bez zajamčenog minimalnog broja radnih sati, neželjeni privremeni rad ili rad na nepuno radno vrijeme i lažno samozapošljavanje. To utječe na njihovu sposobnost pristupa temeljnim radničkim pravima, kao što su bolovanje ili plaćeni godišnji odmor. Potrebno je ažurirati radno zakonodavstvo kako bi se odgovorilo na nove izazove koje su donijeli novi oblici rada.



**Moramo poboljšati pristup socijalnoj zaštiti.** To je ključno za smanjenje siromaštva mladih jer sustavi socijalne skrbi često ne odražavaju stvarnost tržišta rada za mlade, a pristup je često povezan s poviješću ili statusom zaposlenja. Socijalna zaštita mora biti dostupna mladima uzimajući u obzir vrstu rada mladih, primjerice staziranja, naukovanja i neplaćen rad.

**Moramo ukinuti politiku minimalnih plaća za mlade.** Minimalne plaće za mlade su diskriminirajuće i nisu u skladu s načelom jednakih plaća za jednak rad. EU bi trebao donijeti preporuku EU-a o odgovarajućim minimalnim plaćama te poticati države članice da ukinu minimalne plaće za mlade.

**Moramo uključiti mlade u borbu protiv gospodarske i socijalne isključenosti.** Organizacije mladih i strukture na čelu s mladima u dobrom su položaju da shvate potrebe mladih te imaju iskustvo u ostvarivanju kontakta s ranjivim skupinama. Kako bi politike bile što učinkovitije, ključno je ulagati u organizacije mladih i njihovo aktivno uključivanje u razvoj, provedbu, praćenje i evaluaciju politika i programa kojima se utječe na mlade.

To se ne može postići bez dodjele odgovarajućeg financiranja zajedno s prijedlozima za politike na nacionalnoj razini i razini EU-a. Sljedeći proračun EU-a važna je prilika da se dokaže da su mlađi prioritet na političkom dnevnom redu te da se dovoljno uloži u politike i programe usmjereni na rješavanje problema siromaštva i socijalne isključenosti mladih. Sredstva moraju biti praćena jasnom strategijom za potporu provedbi stupa socijalnih prava, a uključivanje mladih u sve tematske prioritete od ključnog je značaja.

Nakon više godina štednje, porast nejednakosti imao je značajne posljedice za EU. To je utjecalo na našu socijalnu koheziju, narušilo povjerenje u političke institucije i prouzročilo okretanje populizmu i ekstremizmu kod razočaranih osoba. Mlađi Europe pozivaju na pravednu raspodjelu. Vrijeme je da ostvarimo Socijalnu Europu i ulažemo u mlade.

### 3. ZASEBNO I ZAJEDNO:

## Raditi za snažniju Europu

Našu je generaciju oblikovala Evropska unija te njezine koristi i izazovi. Većina mladih u Europi jedva prepoznaje život prije EU-a.

Međutim, postoji znatan broj mladih Europsjana koji podržavaju stranke i pokrete kojima je u cilju unazaditi evropske integracije. Prečesto uzimamo zdravo za gotovo sve što je EU ostvario posljednjih desetljeća. To se odnosi na sve generacije.

Međutim, mnogi mladi ne znaju razliku između evropskog društva i neeuropskog društva jer nisu mogli doživjeti oboje. Osim toga, različite evropske nacionalne vlade često upotrebljavaju Evropsku uniju kao štit te na nju pokušavaju prebaciti kontroverzna pitanja i pitanja koja dovode do podjela. To stalno prebacivanje krivnje stvara negativnu sliku o EU-u, dijelom i kod njegovih država članica.

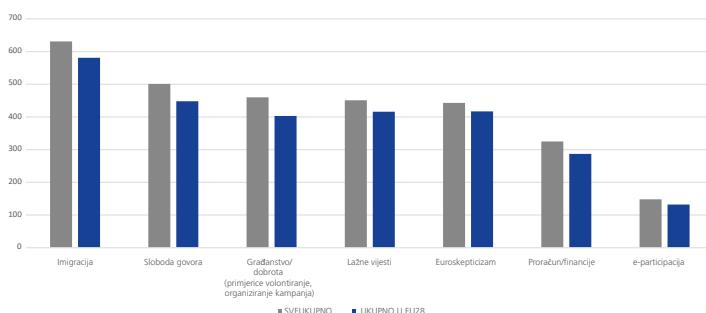
Nedostatak samopromidžbe i obrane kod EU-a i njegovih država članica pokazuju da je Uniji bilo teško proaktivno riješiti probleme i situacije koje su posljednjih godina utjecale na europski projekt.

Moramo uzeti u obzir da EU ima i određene nedostatke. Uniji nedostaje sindikat socijalne sigurnosti za sve evropske građane, a teško se nosi i s provedbom ravnopravnosti među građanima, bez obzira na njihovu nacionalnost. Međutim, ne možemo poreći koristi koje je ostvarila: mir, međusobno razumijevanje, bogatstvo i mogućnost otkrivanja evropskog kontinenta i njegovih različitih kultura.

Naposljeku, Evropska unija je toliko pružila svojim građanima da je teško zamisliti štetu koja bi nastala ako ne opstane. Moramo ujediniti ljude iz različitih zemalja i dobnih skupina te poticati veći osjećaj zajedništva, a ne podjele.



ODVOJENO I ZAJEDNO – NAJAVAŽNJA PITANJA S KOJIMA SE MLADI EUROPJANI SUOČAVAJU



## BUDUĆNOST EUROPE

**Brexit je postao jedno od najkontroverznijih pitanja, ne samo na skupu EYE, nego i u Europskoj uniji kao cjelini. O tom pitanju postoje različita mišljenja: neki smatraju da će se time osnažiti EU, a drugi se boje da će ga to uništiti.**

Brexit je pokazao drugim državama članicama da postoji stvarna opasnost od toga da populizam pobijedi na izborima. Ta bi stvarnost trebala ljudima otvoriti oči, osvijestiti ih u pogledu prijetnji koje populizam predstavlja te ih poticati da se bore protiv njega. Suprotni bi zaključak bio da Brexit može potaknuti druge pokrete za „izlazak“. Mogući uspjeh Ujedinjene Kraljevine i njezine politike u pogledu izbjeglica mogao bi dovesti do povećanja potpore tom stajalištu, što bi imalo izrazito negativan učinak na EU i potencijalno dovelo do propadanja struktura.

Međutim, budućnost Europe ne ovisi samo o članicama koje odlaze. Osim toga, važna su pitanja i odnosi s Turskom i druga nova pristupanja EU-u. Tekući pregovori sa zemljama koje ne poštuju temeljna načela ljudskih prava dovode do manjka vjerodostojnosti i povjerenja.

U posljednjih nekoliko godina, zbog različitih vanjskih pitanja koja zaokupljaju Europu, EU je uvidio potrebu za udruživanjem i izgradnjom poveznica s različitim zemljama koje ne poštuju uvijek ista načela.

Trebalo bi oblikovati nove i pravednije sporazume; odnos s Ujedinjenom Kraljevinom nakon Brexita mora biti što isplativiji za obje strane te je potrebno jačati odnos s Turskom kako bi se osigurale nove, snažne veze izvan Europe.

Budućnost Europe uistinu je neizvjesna, a mladi su jasno dali do znanja kako zamišljaju snažniju, vjerodostojniju i pravedniju Uniju.

### 41. OSIGURAVANJE PRILIKA ZA OBRAZOVANJE U UJEDINJENOJ KRALJEVINI NAKON BREXITA

Sorana i Ian

EU i Ujedinjena Kraljevina trebaju se složiti oko nastavka suradnje unutar obrazovnog sustava i omogućiti nastavak programa Erasmus. Time će se omogućiti britanskim studentima da nastave studirati u Europi, i obrnuto. Osim toga, akademicima u Ujedinjenom Kraljevstvu treba ponuditi priliku da pronađu posao u EU-u te da surađuju s kolegama iz EU-a.

Mladi se uvelike boje da bi Brexit mogao dovesti do toga da studenti izgube priliku studirati u Ujedinjenoj Kraljevini zbog viših školarina i problema s vizama. Mladi smatraju da se to pitanje treba shvatiti ozbiljno jer postoji rizik od stvaranja sustava koji ni za jednu stranu nije koristan.

Ujedinjena Kraljevina već se obvezala da će ostati u programu Erasmus do 2020. nakon što Ujedinjena Kraljevina napusti EU, ali potrebno je uložiti još napora kako bi se osiguralo da to bude dugoročni aranžman. Mladi su zabrinuti zbog posljedica Brexita, a takvim bi ih se mjerama moglo ohrabriti.

### 42. PROGLAŠAVANJE EUROPSKOG DANA IZBJEGLICA

Sérgio

Proglasavanje europskog dana izbjeglica bilo bi važan signal kojim bi se pridonijelo otvorenijoj i iskrenijoj raspravi o događanjima u pogledu tražitelja azila u Europi te o migracijama općenito. Moramo promijeniti perspektive: to bi mogla biti snažna poruka s obzirom na to što se dogodilo prije osnivanja Unije, kad su Evropljani bježali iz ratnih zona.

Nedavni razvoj događaja pokazao je da ksenofobne i rasističke izjave katkad privlače više pozornosti medija i birača. Stoga EU mora učiniti nešto pozitivno za rješavanje tog sveprisutnog diskursa.

Mogao bi se organizirati „Dan Europe“, a institucije EU-a moguće bi promicati to događanje u svim državama članicama te podizati razinu svijesti organiziranjem događanja i razgovora u suradnji s lokalnim medijima. Uz mrežu predstavnika u državama članicama i kontakte u neprofitnom sektoru, EU bi mogao poduzeti pravi korak prema angažmanu sa zajednicom izbjeglica i pokrenuti paneuropski razgovor i razumijevanje o tome što znači biti izbjeglica i kako se mi, kao društvo, možemo nositi s migracijskim tokovima.

## 43. ULAGANJE U INOZEMNU POMOĆ I KORIŠTENJE DIPLOMACIJOM ZA ZAUSTAVLJANJE MIGRACIJSKIH TOKOVA

Ruben

Mladi ljudi nisu neosjetljivi na pritiske koji dovode do migracija u EU. Ljudska prava i poštovanje izbjeglica ključni su za pomoć u rješavanju te tekuće krize. Predlažem dvostrano rješenje koje podrazumijeva pružanje humanitarne pomoći kampovima u EU-u i diljem njega te usmjeravanje inozemne pomoći kako bismo pomogli organizacijama u zemljama podrijetla.

Trenutačno smo u situaciji u kojoj su izbjeglice prisiljene pobjeći od građanskih ratova i drugih oblika nemira, kao što su suša i izbijanja bolesti, te dolaze u EU kako bi pronašli utočište. Međutim, čak ni u izbjegličkim kampovima nisu uvijek sigurni. Stoga trebamo usmjeriti sredstva kako bismo osigurali da izbjeglice imaju siguran, pristojan smještaj kad su u EU-u.

Međutim, oslanjanjem samo na to problem se neće rješiti. Ujedno trebamo razmotriti usmjeravanje sredstava kako bi se osigurali izbjeglički kampovi u rubnim dijelovima Europe te tražiti rješenja u diplomatskoj i inozemnoj pomoći kako bi se riješili čimbenici koji su pokrenuli te nezakonite migracije.



## 45. USPOSTAVLJANJE DOBROVOLJNOG SUSTAVA ZA POVEZIVANJE MIGRANATA S EUROPLJANIMA

Joao

Predlažem da se uspostavi sustav u kojem Europljani mogu volontirati te se povezati s migrantima kako bi im pomogli da se prilagode životu u EU-u. Dolazak u novo mjesto može biti težak; prijateljskim pristupom pomoglo bi se novoprdošlim osobama da se snađu u birokratskim preprekama, a da se ne moraju uključivati u prezauzetu socijalnu službu.

Budućnost Europe ovisi o novim dolascima, s obzirom na trendove u našoj vlastitoj demografiji: sve starije stanovništvo i niske stope nataliteta. Ključni dio toga podrazumijeva pružanje pomoći ljudima kako bi se osjećali dobrodošlima i uključenima u društvo.

Kako bi to promicalo, mogu se razmotriti različiti poticaji, a to ujedno mogao postati vodeći program Europskih snaga solidarnosti kako bi se povećala vidljivost i primjena programa.

## 44. POTICANJE VIŠE RAZMJENA IZMEĐU EUROPE I TURSKE

Malgorzata i Timon

Experiences such as the European Volunteer Service (EVS) and European Solidarity Corps can be eye opening. Young people in Turkey are interested in Europe, and if the EU responds by offering opportunities to them such as these programmes, this could benefit everyone in the long term. I propose encouraging more exchanges between Europe and Turkey.

Currently, political relations between the European Union and Turkey are at a difficult stage. However, day-to-day life for citizens isn't so different. Young Europeans need to be granted the opportunity to engage with our close neighbours in order to understand one another, counter negative feelings and combat a lack of information about one another's culture which could help turn the tide over time.

Erasmus programmes already exist in Turkey, but relations could be strengthened more by offering special exchange programmes to students, similar to the Turkish-German Youth exchange programme<sup>32</sup>.

## 46. JAČANJE VANJSKIH GRANICA I RAZMJENE PODATAKA

Anssi

Iako nam je dužnost pružati potporu migrantima koji pokušavaju doći do Europe i kojima je potrebna naša pomoć, ujedno moramo razmotriti uspostavu funkcionalnog sustava kojim se ta pomoć koordinira te snažnih vanjskih granica u cilju uspostave reda.

Jedno je od glavnih načela EU-a solidarnost među članicama. Time bi se omogućilo da se migranti smjesti tamo gdje su članovi njihovih obitelji te bi se tako prekinula nepravedna praksa da određene zemlje primaju više izbjeglica od drugih. Tim bi se pristupom migrantima ujedno omogućila i bolja integracija u društvo te bi im se moglo pružiti odgovarajuće obrazovanje i pomoći pri pronalasku zaposlenja.

Jasno je da postojeći sustav dobrotvoljnog prihvatanja migranata samo u određenim državama članicama ne djeluje. Potrebna je veća europska solidarnost i kohezija kako bi se migracijska pitanja riješila uz poštovanje ljudskih prava.

# INTERVJU

“

## Misliš li da je Europa sve više podijeljena ili ujedinjena?

Na to je pitanje teško odgovoriti potvrđno ili niječno. Brexit je razbio mit o tome da Europa postaje sve ujedinjenija fronta te je potaknuo EU da razmotri činjenicu da se napredak može kretati i u negativnom i u pozitivnom smjeru. Iako Brexit predstavlja odvajanje, mogao bi biti i čimbenik ujedinjenja za europske projekte te nas potaknuti na razmišljanje o tome kako možemo djelovati kako bi se ljudi ujednili. Opasnost da će se Unija raspasti postoji, ali mislim da se time određene stvari mogu razjasniti.

Prije referendumu, mnogo je ljudi uzimalo zdravo za gotovo činjenicu da je Velika Britanija dio EU-a, čak i oni koji su bili vrlo skeptični u pogledu EU-a. Iako Brexit nije dobar, doveo je do jednog zanimljivog i potencijalno pozitivnog ishoda jer je potaknuo proeuropski orijentirane osobe da zastupaju svoja stajališta u Velikoj Britaniji te ih je ujedinio i potaknuo da izraze što znači biti Europoljanin.

Olivia Elder,

studentica na doktorskom studiju, Sveučilište u Cambridgeu

”



## EUROPSKI IZBORI 2019.: IZLAZNOST MLADIH I GLASANJE

### Europski izbori 2019. bit će presudan trenutak u novoj povijesti EU-a. Brojke upućuju na znatno smanjenje izlaznosti među biračima<sup>33</sup>.

Taj je trend potrebno preokrenuti. Osobe koje ne glasaju pokazuju nedostatak interesa za europsku politiku, a to narušava demokratski legitimitet cijelog projekta. Posebice mladi sve više smatraju da njihov glas nije važan.

Povećanje glasanja mladih nije lako: mladi moraju osjetiti da je njihov glas važan i značajan. Potrebno je uvjeriti ljudi da odluče glasati na dan izbora te osigurati da im glasanje bude lakše i dostupnije. EU se treba suočiti s nedostatkom promidžbe i to promijeniti.

#### 47. POTICATI MLADE DA SE KANDIDIRAJU NA IZBORIMA

Tristan

Zašto ne poticati mlade da se kandidiraju na izborima u cilju poticanja mladenačkog duha i vitalnosti u EU-u?

Niska izlaznost često je simptom, a ne uzrok. Neki se zastupnici u Europskom parlamentu nadaju da će se vratiti na šesti mandat, a time se stvara slika o zastarjelom EU-u koji nije u dodiru sa stvarnošću i ne predstavlja u cijelosti društvo koje ga je izabralo, posebice mlade.

To bi se moglo prevladati poticanjem političkih skupina da odrede kvote za mlađe kandidate. Nadalje, Europski parlament mogao bi uspostaviti posebni odbor koji bi se bavio mlađim građanima i budućnošću EU-a. Mladi zahtijevaju da Unija dokaže da joj je stalno.

Ta je ideja izražena i tijekom skupa EYE 2016., što ukazuje na to da mladi i dalje smatraju da to rješenje treba dobro razmotriti.

#### 49. PROVEDBA GODIŠnjEG POSTUPKA PITANJA I ODGOVORA IZMEĐU ČELNIKA EU-a I MLAĐIH

Valerie

Moja ideja za promicanje većeg sudjelovanja mladih u politici podrazumijeva provedbu godišnjeg postupka pitanja i odgovora između čelnika Europskog parlamenta, Komisije i Vijeća koji bi se mogao uživo prenositi na različitim društvenim mrežama, kao što je Facebook Live. Pitanja bi mogli upućivati mlađi diljem Europe, a nekolikina odabranih mladih osoba predstavila bi ih čelnicima EU-a.

Nedavno saslušanje Marka Zuckerberg-a privuklo je veliku pažnju na Europski parlament kao instituciju. Da se ti događaji dobro promiču na društvenim mrežama, moglo bi se doprijeti do nove publike. Nezainteresiranost mladih nije standardno pravilo, nama je samo potrebno pružiti priliku da izrazimo svoja mišljenja!

Time bi se pridonijelo promicanju institucija EU-a, omogućila bi se njihova bolja dostupnost te bi se dokazalo da EU zanimaju glasovi mladih. To se događanje može provesti i u suradnji s organizacijama mladih kako bi se osiguralo da bude usmjereno na mlade odozgo prema dolje.

#### 48. KORISTITI SE DRUŠTVENIM MREŽAMA ZA INFORMIRANJE MLAĐIH O GLASANJU

Giulia

Moja je ideja da se platforme društvenih mreža upotrijebi kako bi se mladi informirali o tome zašto je važno glasati, kako se mogu upisati u registar birača i gdje mogu glasati.

Tradicionalni oblici oglašavanja, kao što su reklamni plakati, televizijski i radijski oglasi više ne dopiru do mladih ljudi. U istraživanjima Reutersova instituta za istraživanje novinarstva navodi se da 51 % osoba koje imaju pristup internetu upotrebljava društvene mreže kao izvor vijesti<sup>34</sup>, a njih kontroliraju skupine u kojima vlada jednoumlje. Osobe koje prate politiku najvijerojatnije će vidjeti političke pozive na djelovanje na svojim kanalima društvenih mreža.<sup>35</sup>

Jedan od načina da se tome doskoči podrazumijeva organiziranje ad hoc kampanja na društvenim mrežama, primjerice na Facebooku, Twitteru, Instagramu i Snapchatu. To se može provesti poticanjem različitih političkih skupina na uporabu njihovih mreža i dijeljenje zajedničke poruke kojom se mlađim generacijama prenosi važnost glasanja.

<sup>33</sup> Statista, „Voter turnout in the European Parliament Elections in the European Union (EU) from 1979 to 2014“ („Izlaznost birača na izborima za Europski parlament u Europskoj uniji (EU) od 1979. do 2014.“), <https://www.statista.com/statistics/300427/eu-parlament-turnout-for-the-european-elections/> (pristupljeno u lipnju 2018)

<sup>34</sup> Reutersov institut, Sveučilište u Oxfordu, „Digital News Report 2017“ („Izvješće o digitalnim medijima za 2017. “), [https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/Digital%20News%20Report%202017%20web\\_0.pdf](https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/Digital%20News%20Report%202017%20web_0.pdf) str. 10 (pristupljeno u srpnju 2018)

<sup>35</sup> BBC, „Social media ‘outstrips TV’ as news source for young people“ („Društvene mreže pretekle su televiziji kao izvor vijesti među mladima“), <https://www.bbc.com/news/uk-36528256> (pristupljeno u lipnju 2018)

## 50. ODREĐIVANJE JEDINSTVENE DOBI ZA KANDIDATURU MLADIH NA IZBORIMA

Sam

EU bi trebao odrediti jedinstvenu dob za kandidaturu mladih diljem Europe na europskim izborima. Time bi se ujedno moglo utjecati na nacionalne izbore, gdje bi vremenom isto tako došlo do promjena.

Mladi ne sudjeluju u politici, djelomice, jer vide da se njihovi vršnjaci ili političari slične dobi rijetko biraju kao predstavnici. Jedan od problema je u tome što nema zajedničke dobi za kandidaturu diljem EU-a. U nekim se zemljama može kandidirati za parlament s navršenih 18 godina, a u drugima tek s 24.

Zastupnici u Europskom parlamentu i institucije EU-a trebaju poticati države članice da poduzmu potrebne promjene kako bi osnažile mlade.



<sup>36</sup> Vijeće Europe, „Report for the Council of Europe E-Voting in the 2005 local elections in Estonia“ („Izvješće za Vijeće Europe o e-glasanju na lokalnim izborima u Estoniji 2005.“), [https://www.coe.int/t/dgap/goodgovernance/Activities/E-voting/CoE\\_Studies/FinalReportCOE\\_EvotingEstonia2005\\_en.asp](https://www.coe.int/t/dgap/goodgovernance/Activities/E-voting/CoE_Studies/FinalReportCOE_EvotingEstonia2005_en.asp) (pristupljeno u srpnju 2018)

<sup>37</sup> What Scotland Thinks, „So how many 16 and 17 year olds voted?“ (Kako Škotska razmišlja, „Koliko je osoba u dobi 16 i 17 godina glasalo?“) <http://blog.whatscotlandthinks.org/2014/12/many-16-17-year-olds-voted/> (pristupljeno u srpnju 2018)

## 51. POBOLJŠATI E-GLASANJE RADI POTICANJA IZLAZNOSTI

Richard

We should introduce EU-wide e-voting to Trebali bismo uvesti e-glasanje diljem EU-a kako bismo osigurali da glasanje na europskim izborima bude što jednostavnije i dostupnije.

Visoka stopa suzdržavanja od glasanja na izborima često je posljedica sve većeg razočaranja birača u politiku. Preopterećena ili teško dostupna biračka mjesta mogu obeshrabriti birače te ih potaknuti na odluku da se suzdrže od glasanja i ne čekaju u dugim redovima, odnosno da ne putuju na velike udaljenosti kako bi glasali.

Možemo naučiti vrijedne lekcije od Estonije, vodeće zemlje kad je u pitanju primjena tehnologija IT-a i interneta u privatnom i javnom sektoru. Estonija je jedina zemlja u Europi gdje je pristup internetu uređen zakonom kao socijalno pravo. Više od 54 % stanovništva služi se internetom, 34 % kućanstava ima računalo kod kuće, a 82 % računala u kućanstvima povezano je s internetom.<sup>36</sup>

U Estoniji se e-glasanje primjenjuje na različitim izborima, a izlaznost je blago porasla. Usprkos bilo kakvim pravnim preprekama, taj bi se pristup mogao primijeniti kako bi se na paneuropskoj razini riješila pitanja izlaznosti mladih.

Kao i kad je riječ o pružanju više prilika mladima da se kandidiraju na izborima, pitanje e-glasanja bilo je aktualna tema i 2016., što ukazuje na to da mladi ljudi to vide kao važno rješenje kojem treba posvetiti više pozornosti.

## 52. UVODENJE PRAVA GLASANJA S NAPUNJENIH 16 GODINA ZA EUROPSKE IZBORE

Ella

Trebali bismo razmotriti snižavanje glasačke dobi za europske izbore na 16 godina. Isto tako, to bi se moglo povezati s intenzivnijim političkim obrazovanjem u školama. Ako se mlade ljudi pouči važnosti glasanja te ako oni ubrzo nakon toga imaju priliku iskoristiti to pravo, to može dovesti do veće izlaznosti.

Postoje presedani za taj pristup. Na škotskom referendumu o neovisnosti 2014., pravo glasa jednokratno su dobjale osobe s navršenih 16 godina, s obzirom na to da je riječ o glasanju koje utječe na ostatak njihova života.

Mladi birači nisu razočarali, a istraživanja su pokazala da je 75 % osoba u dobi 16 i 17 godina glasalo, što je više od osoba u dobnim skupinama 18 – 24 i 25 – 34.<sup>37</sup>

## 53. KORISTITI SE PODUZEĆIMA I APLIKACIJAMA U SVRHU PROMICANJA GLASANJA

Kenny

EU bi trebao koordinirati kampanje s privatnim poduzećima kako bi se povećala privlačnost politike. Primjerice, tijekom izbora u Ujedinjenoj Kraljevini 2017., Uber je poslao obavijesti s porukom: „Nemojte biti suvozač u vlastitom životu. Glasujte sad.“<sup>38</sup>

Mnogi ljudi na poznaju postupak glasanja ili se odluče u cijelosti kloniti politike. Primanje jednostavnih podsjetnika omiljene aplikacije na određeni dan moglo bi utjecati na izlaznost na izbore.

Europski parlament ima jedinstven položaj da iskoristi svoj ugled kako bi započeo rasprave s organizacijama o promicanju izbora. Poticanjem suradničkog pristupa izborima, čin glasanja postaje istinska društvena aktivnost, a ne izoliran čin.



<sup>38</sup> Birmingham Live, „Local elections 2018: Uber offering free rides to ensure wheelchair users can vote“ („Lokalni izbori 2018.: Uber nudi besplatne vožnje kako bi se osobama u invalidskim kolicima omogućilo glasanje“) <https://www.birminghammail.co.uk/news/midlands-news/local-elections-2018-uber-offering-14604401> <https://en.annahar.com/article/799240-elections-2018-uber-announces-election-day-promo-code> (pristupljeno u lipnju 2018.)

## INTERVJU

“

### Što politički vođe mogu učiniti kako bi potaknuli mlade da se uključe i angažiraju na izborima?

*Kad je riječ o izborima za Europski parlament, s obzirom na to da postoji tendencija manje izlaznosti mlađih, mislim da poticaj mora doći od njih samih. Trenutačno među mnogim mlađim ljudima postoji stajalište prema političkim elitama te oni ne žele slušati naredbe iz Bruxellesa. U svojoj sam zemlji [Irski] nakon rezultata nekih referendumu primijetila pojавu nevjerojatnih mreža koje surađuju, podržavaju jedne druge i mijenjaju stvari. Ogroman broj Iraca sada je upisan u registar birača, više nego prije, ne zato što su im to rekli roditelji, nego zato što su im to rekli njihovi vršnjaci.*

*Imam petero djece, a jedna od mojih kćeri pomogla je mojoj mlađoj kćeri da se upiše u registar birača te ju je čak odvela u lokalnu policijsku postaju po potvrdu. Dakle, nisam ja to učinila. Mladi su pomogli mlađima. Međutim, očito je da vlade mogu povećati svijest o izborima za Europski parlament i naglasiti koliko su oni važni. Prije mnogo godina nisu to činili pa su ljudi odlazili na biračka mjesta samo kako bi kritizirali vlastitu vladu; nije im bilo stalo. Međutim, Europski parlament postao je znatno snažniji posljednjih godina: donosi propise s državama članicama i bira predsjednika Europske komisije. Parlament čine ljevica, desnica, lijevi centar i desni centar, a upravo to je budućnost Europe. Ta se poruka mora prenijeti, bilo da je prenose vlade ili akteri civilnog društva, ali smatram da je ona mnogo snažnija kad je prenose mlađi ljudi koji pritom surađuju.*

**Emily O'Reilly,**  
Europska ombudsmanica

”

## SUDJELOVANJE I GRAĐANSTVO

**Vrijednosti su jedan od glavnih stupova Europske unije kojima se stvara zajedništvo koje ujedinjuje sve građane Europe diljem kontinenta. Važno je uzeti u obzir da mnogobrojne članice EU-a imaju različite kulture, govore različitim jezicima i drukčije su doživjele povijesne događaje kao što je Drugi svjetski rat. Sada one zajednički tvore europsko društvo. EU ističe šest točaka u Povelji o temeljnim pravima koje sve države članice moraju poštovati primjenjivati: poštovanje ljudskog dostojanstva, temeljnih sloboda, ravnopravnosti, solidarnosti, prava građana i pravde.**

*Te su vrijednosti dio europskog karaktera i onoga što znači biti Euroljanin. Njihovo zanemarivanje smatralo bi se udaljavanjem od temeljnih europskih načela.*

*Pojavom izbjegličke krize, integracija je postala glavni izazov za naše društvo. Ta je tema je postala vrlo kontroverzna i podijelila je građane diljem Europe; mnogi su podržavali integraciju izbjeglica, a drugi su podržavali zatvaranje granica.*

*Biti europski građanin zahtjeva sudjelovanje. Kadak je teško opisati što znači biti Euroljanin, ali poštovanje europskih vrijednosti prvi je ključni korak.*

### 54. POVEZIVANJE EUROPE S NACIONALNIM PLATFORMAMA RADI POTICANJA SUDJELOVANJA

*Siječanj*

Političke skupine unutar Europskog parlamenta trebaju bliže surađivati sa svojim nacionalnim političkim skupinama i uskladiti ideje. Time bi ujedno trebalo obuhvatiti osobe iz različitih zajednica kako bi se utvrdio temeljni pristup europskoj politici. Političari trebaju organizirati događanja u svojim izbornim jedinicama i jačati poveznice između EU-a i europskih građana.

Europska unija treba ljudima objasniti zašto je to važno za sve. Ljudi će ozbiljno shvatiti Uniju i njezine institucije te se s njima povezati samo ako prepoznaјu njihovu važnost. Trenutačno se EU čini udaljen od svojih građana, a to dovodi do toga da mnogi smatraju da se EU ne bavi njihovim pitanjima.

Potrebne su nam decentralizirane lokalne stranke koje nacionalna pitanja prosljeđuju političkim skupinama na europskoj razini kako bi one donijele istinske paneuropske politike kojima se poštuju razlike u mišljenjima.

### 55. RAZVIJANJE EUROPSKE GRAĐANSKE INICIJATIVE

*Andreas*

Ljudi često smatraju da njihov glas nije bitan. To je jedan od glavnih razloga zbog kojeg se mladi suzdržavaju od sudjelovanja na izborima za EU.

Stoga trebamo uspostaviti mehanizme izravne demokracije kako bismo rješili taj demokratski deficit. Točnije, trebali bismo početi od postojećeg mehanizma kao što je europska građanska inicijativa te ga poboljšati tako da bude pravno obvezujući unutar EU-a. Dobar model za to bio bi švicarski mehanizam referendumu koji slijedi sličan postupak. Europski sud treba imati pravosudne ovlasti kako bi se osigurala zakonitost tog postupka. Kad je riječ o temeljnim pitanjima koja se odnose na EU, treba postojati način da se sazove europski referendum u okviru postupka europske građanske inicijative.

Pravo značenje demokracije leži u volji naroda (Demos). Stoga smatram da će ljudi poštovati političku zajednicu ako poštujemo volju naroda. Samo pod tim će se uvjetima građani Europske unije uistinu uključiti u zajednička europska pitanja.

## 56. PROMICANJE KLASIČNIH JEZIKA I EUROPSKE POVJESTI

Andrea

Moja je ideja da se promiče podučavanje klasičnih jezika i povijesti, kao što su grčki i latinski, kao način jačeg povezivanja s poviješću Europe.

Mnogo slušamo o tome što nas ujedinjuje kao Evropljane te da trebamo stvoriti europski identitet, međutim, klasični jezici koji su pridonijeli stvaranju važnog dijela vrijednosti koje danas poštujemo u Europi često se opisuju kao „mrtvi jezici“.

EU bi mogao pružiti potporu podučavanju tih jezika i povijesti u okviru izvannastavnih skupina mlađih te po mogućnosti biti pokrovitelj javnih događanja u vezi s temama koje bi mogle privući interes mlađih diljem Europe.

## 57. STVARANJE PLATFORME KAKO BI KVALIFICIRANE IZBJEGLICE POPUNILE OBRAZOVNE ULOGE

Laura i Jakob

EU bi trebao poduzeti napore za povezivanje izbjeglica koje imaju stručne kvalifikacije s obrazovnim sektorom kako bi „organizacije za prihvat izbjeglica“ imale kvalificirane pojedince.

Trenutačno, program „Science4refugees“ predstavlja priliku za povezivanje izbjeglica sa znanstvenim obrazovanjem s organizacijama koje trebaju novo osoblje. To se odvija putem portala EURAXESS koji pruža informacije i usluge podrške istraživačima koji žele nastaviti svoje karijere u Europi.

Taj se pristup može proširiti diljem sektora obrazovanja, popuniti praznine u različitim ulogama podučavanja i istraživanja, uključujući škole, sveučilišta i poduzeća.

## INTERVJU



### Kakvo je bilo vaše iskustvo na skupu EYE?

**CHRISTIANA:** Uključivanjem u skup EYE i sudjelovanjem u radu Parlamenta, učenici su stekli više samopouzdanja te su imali zнатне koristi od otvaranja i upoznavanja novih ljudi iz cijele Europe. Radili su u timu i obavljali ono što su pripremali nekoliko mjeseci. Učenici su htjeli prenijeti poruku o jedinstvu jer probleme možemo prevladati samo ako smo ujedinjeni. Prosječna dob učenika je 16-17 godina. Oni su podijelili svoju energiju s ljudima koji su promatrali njihovo sudjelovanje na skupu EYE.

**SIMONA:** Bili smo dio onoga čime se Europa bavi i to je vrlo važna stvar. Najdraže mi je bilo što smo ušli u polukružnu dvoranu, upoznali ljude iz različitih zemalja i vidjeli različite kulture. To je iskustvo imalo dubok utjecaj na mene i povećalo moju svijest o Europi.

**MARY:** Svi sudionici skupa EYE imaju prekrasnu energiju. To će iskustvo podijeliti sa svojim priateljima kod kuće i potaknuti ih da dođu i sudjeluju u sljedećem skupu EYE. Ovdje sam naučila da možemo postići prekrasne stvari kada se ujedinimo.

**MARINOS:** Posjet skupu EYE moje je prvo putovanje izvan Cipra i uživao sam u svakom trenutku. Strasbourg je divno mjesto i uistinu sam uživao u iskustvu od trenutka kad sam ušao u zrakoplov. Svojim bih priateljima prenio poruku da je lijepo biti dio Europe jer postoji toliko različitih kultura, različitih kuhinja, jezika i načina života. Ta nam raznolikost pokazuje da još uvijek ima nade za Europu.

**Christian Petraki,**  
učiteljica u gimnaziji i tehničkoj školi Polis Chrysochous u Cipru i njezini učenici (Simona Bortea, Mary Fournidou i Marinos)



## 58. UVOĐENJE POLITIKE U GRAĐANSKU NASTAVU

*Ideja s radionice*

Moja je ideja da se uvede političko obrazovanje u sve škole diljem EU-a. Iako obrazovanje nije u nadležnosti Europske unije, EU bi trebao staviti pritisak na države članice da poboljšaju političko obrazovanje. U nastavne planove trebao bi se dodati novi predmet koji se temelji na politici te na povijesti i naporima Europske unije.

Postoji znatan nedostatak političkog obrazovanja u školama; mladi imaju ograničeno političko znanje, a to treba ispraviti u okviru obrazovnog sustava kako bi učenici shvatili koliko je Europska unija složena i kako im je poboljšala život.

To bi se moglo postići u partnerstvu s novinama ili novinskim kućama. Primjerice, omogućivanjem besplatnog pristupa internetskim novinama za škole koje pružaju nastavu iz politike.

## 60. STVARANJE INICIJATIVE MOBILNIH RAVNATELJA ŠKOLA

*John*

EU bi mogao razmotriti promicanje i koordiniranje inicijative mobilnih ravnatelja škola u kojoj ravnatelji škola surađuju s vladama, školama i lokalnim dionicima diljem EU-a. Tom bi se inicijativom pružile nove ideje s obzirom na to da bi ravnatelji organizirali radionice i okrugle stolove. Radionice bi bile posvećene dubokom razmišljanju usmjerenom na budućnost Europe među mlađim vođama, studentima, upraviteljima i poduzetnicima. Te rasprave mogu moderirati zastupnici u Europskom parlamentu, stručnjaci ili kreatori javnog mnenja iz Europe i šire.

Mobilni voditelji škola mogu se služiti projektima koje su utvrdili sudionici inicijative kako bi se poboljšao politički angažman, što bi moglo podrazumijevati oblikovanje dvadeset konkretnih projekata. Mladi ljudi koji su sudjelovali u tim radionicama mogli bi volontirati jednu godinu na utvrđenim projektima. Time bi se moglo pomoći u promicanju aktivnog građanstva i angažmana u europskim pitanjima.



## 59. FINANCIRANJE OSOBNE ISKAZNICE ZA MLADE RADI OMOGUĆIVANJA POPUSTA ZA KULTURNE ZNAMENITOSTI

*Ideja s radionice*

EU bi trebao pružiti potporu programu kojim će se mladima ispod 25 godina osigurati kartica kojom ostvaruju popust na ulaz u određene kulturne znamenitosti, kao što su muzeji, knjižnice i kazališta.

Nedavna odluka o uvođenju besplatne iskaznice za Interrail za brojne mlade Europljane dobro je primljena, ali te je inicijative potrebno unaprijediti. Kada putuju, mladi često žele vidjeti znamenitosti gradova koje posjećuju, ali visoki im troškovi mogu biti prepreka.

Financiranjem iskaznice kojom ostvaruju popust, EU bi mogao pružiti konkretnu korist mladima koji žele putovati i doživjeti više sadržaja koje Europa može ponuditi.



# PRIMJEDBE FORUMA MLADIH ZASEBNO I ZAJEDNO

**Budućnost Europe u središtu je svih rasprava te se uvelike poziva da mladi budu u središtu interesa naših vođa. Jesu li to prazne izjave ili stvarna obveza na bavljenje pitanjem mladih u cilju izgradnje budućnosti naše Unije? Kako bi se izgradila ujedinjena, napredna, demokratska i održiva Europa koja se temelji na ljudskim pravima i vladavini prava, mladi i njihove organizacije moraju biti dio dijaloga i odluka. Europski forum mladih djeluje kako bi se osiguralo da se čuje glas milijuna mladih u cilju oblikovanja današnje i buduće Europe.**

Dva procesa trenutačno oblikuju budućnost Europske unije, a to su izlazak Ujedinjene Kraljevine iz EU-a i rasprava o Budućnosti Europe. Iako su mnogi učinci tih procesa i dalje nepoznati, oba procesa i njihovi sastavnici dijelovi temeljito su razmotreni u okviru događanja YO!Fest i Europskog skupa mladih 2018.

Tim je dvama procesima zajedničko da mladi imaju ključnu ulogu te da im je potrebno pružiti prostor za sudjelovanje. Dugogodišnjom kampanjom Europskog foruma mladih u pogledu inicijative #YouthUp Europe poziva se na politiku koja podrazumijeva veće uključivanje mladih te se ističe važnost mišljenja mladih u tim dvama pregovorima.

U raspravama o Brexitu, mladi su bili i dalje su najviše proeuropska generacija. Nisu nimalo apatični u izražavanju svojih stajališta, izravno politički djeluju, poduzimaju napore i u velikom broju podržavaju to konkretno pitanje. Stoga je jasno da se tijekom pregovora treba čuti glas mladih u Ujedinjenoj Kraljevini. Mladi ljudi politički su orijentirani i zainteresirani, ali odbacuju strukture za koje smatraju da nisu ispunile svoje zadaće. Stoga pri procjeni sudjelovanja mladih trebamo razmotriti širu sliku od jednostavne izborne izlaznosti: problem političkog sudjelovanja mladih postoji, ali je povezan isključivo s institucionalnom politikom.

Mladi ustraju u tome da se njihov glas čuje za pregovaračkim stolom, kako navode Britansko vijeće mladih i Europski forum mladih. Posljedice Brexita, političke, društvene, gospodarske i ekološke, vjerojatno će naštetiti mladima, možda i više nego starijim generacijama. Kao što se navodi u rezoluciji Europskog foruma mladih o mladima i Brexitu i kao što navode sudionici događanja YO!Fest i EYE 2018, potrebno je nastaviti s prioritetima kao što su zaštita prava i pristup mladih prilikama koje im EU pruža, primjerice Erasmusu. Uloga mladih u pregovorima ključna je kako bi se to ostvarilo.

Sudionici događanja YO!Fest i EYE 2018. istaknuli su i zaštitu i unapređenje ljudskih prava kao ključna relevantna područja u pregovorima o Brexitu. Ovisno o tome kako Ujedinjena Kraljevina izlazi iz EU-a, možda više neće biti potpisnica Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Međutim, Ujedinjena Kraljevina i dalje će biti potpisnica Europske konvencije o ljudskim pravima, a sudjelovanje u tome mora se zaštititi i potencijalno proširiti kako bi se dodatno poboljšala zaštita prava mladih, kako je navedeno u Strateškom dokumentu o jednakosti i nediskriminaciji Europskog foruma

mladih i kako su odlučno istaknuli sudionici događanja YO!Fest i EYE 2018. Ovo je drugo ključno područje koje je prioritet za mlade u pregovorima o Brexitu.

Drugi je proces dakako rasprava o Budućnosti Europe. Iako je glas mladih ključan za raspravu o Brexitu, srž demokratskog sudjelovanja i način na koji Europska unija treba uključiti nove oblike u svoju strukturu u uskoj su vezi s raspravom o budućnosti Europe.

Tema demokracije u središtu je te rasprave. Dakako, demokracija ne može postojati bez znatnog sudjelovanja svih sektora društva. Osobito u sadašnjim vremenima, mladi smatraju da političko sudjelovanje podrazumijeva više od glasanja te da uključuje mnoge alternativne oblike sudjelovanja kao što su prosvjedi i ankete: promjenjivi oblici demokracije. To posebice vrijedi za trenutačnu generaciju mladih: ako ne prepoznamo njihove promjenjive metode i stajališta te ako im se ne prilagodimo, postoji opasnost da će europske političke institucije postati daleki i zastarjele. Stoga je u okviru rasprave o Budućnosti Europe potrebno razmotriti kako premostiti jaz između mladih i političkih institucija kako bi se osiguralo da njihova kreativnost i potencijal pridonesu postupku donošenja odluka.

To se odražava u brojnim idejama iznesenima na događanjima YO!Fest i EYE 2018. Sudionici su predložili smanjenje glasačke dobi na 16 godina, a Europski forum mladih to je predložio 2006. Pokazalo se da smanjenje glasačke dobi na 16 ima jasan, pozitivan učinak na sudjelovanje mladih i njihovo političko znanje. Mnoge su zemlje već započele s provedbom, primjerice Austrija, Malta ili Estonija. Europski parlament ponovio je taj zahtjev 2015., pozivajući na smanjenje glasačke dobi na 16 godina u izbornim zakonima država članica.



Istraživanja pokazuju da mladi koji se ranije uključe u demokratski i civilni život te glasuju, ostaju uključeniji i ostatak života. Europski forum mladih i sudionici događanja YO!Fest i EYE 2018. nadopunjaju tu ideju zagovaranjem građanskog odgoja u svim školama kako bi mladi birači pri glasanju bili dovoljno informirani. U kombinaciji sa sveobuhvatnim građanskim odgojem, smanjenjem glasačke dobi olakšava se usvajanje navike glasanja dok se mladi još školuju i žive kod kuće te se povećava stopa cjeloživotnog sudjelovanja. Bez tog odgoja, mladi u dobi od 16 i 17 godina našli bi se pred sljedećim lokalnim, nacionalnim ili europskim izborima bez prethodnog znanja o sustavu i njegovu funkcioniranju. Stoga smanjenje glasačke dobi na 16 godina i građanski odgoj trebaju djelovati zajedno u cilju poboljšanja demokracije.

Prijedlozi o tome kako rješiti demokratske nedostatke i njihov učinak na mlade u procesu Brexita i Budućnosti Europe nisu konačni, ali u okviru rasprava na događanjima YO!Fest i EYE 2018. i šire kampanje za inicijativu #YouthUp predlažu se konkretnе, učinkovite promjene koje mogu pridonijeti tome da se mladi ponovno zainteresiraju za izbornu politiku; oni trebaju biti u središtu rasprava tijekom kampanje za europske izbore sljedeće godine. Donositelji odluka i politički vođe imaju dužnost slušati, angažirati se i prihvati veće, šire promjene kako bi se preokrenuo trend koji podrazumijeva udaljavanje političkih institucija od mladih građana.

## 4. SIGURNOST I OPASNOST:

### Preživjeti u burnim vremenima

U Europi, mir i sigurnost u povjesnoj su vez s utrkama u naoružanju i sukobima; mir kroz strah; stabilnost kroz moć. U suvremenom kontekstu, mir i sigurnost postižu se kroz diplomaciju, promatranje međunarodne vladavine prava i poštovanje povelje o ljudskim pravima. Međutim, prilagođava li se trenutačno zajedničko shvaćanje sigurnosti novim opasnostima koje se razvijaju na obzoru? Jesu li naši pristupi sigurnosti dovoljni za suočavanje s postojećim opasnostima?

Kako bi se osigurala učinkovita sigurnosna politika kao odgovor na tehnološki i sociološki napredak, reprezentativni dio društva i stručno znanje moraju imati dovoljno prostora za smisleno uključivanje u rasprave. Mladima je potrebno pružiti potporu u pristupu platformi za ključne rasprave jer su oni najveći dionici u budućnost i demografska skupina koja se suočava s preprekama u pristupu političkom procesu. Skup EYE2018 početna je točka. Mladi ljudi žude za mirom i sigurnošću.

Iako njihova stajališta nisu uvijek bila jednoglasna, očito je da postoje zajedničke teme: sudionici su bili frustrirani zbog smanjenog pristupa mlađih političkom procesu i pozvali su na razvoj reformi, mira i sigurnosti. Ta se frustracija temelji na ranjivostima i čestim iskoriščavanjem mlađih, pri čemu više od 600 000 000 ljudi živi u područjima oružanih sukoba i osjetljivim teritorijima diljem svijeta.

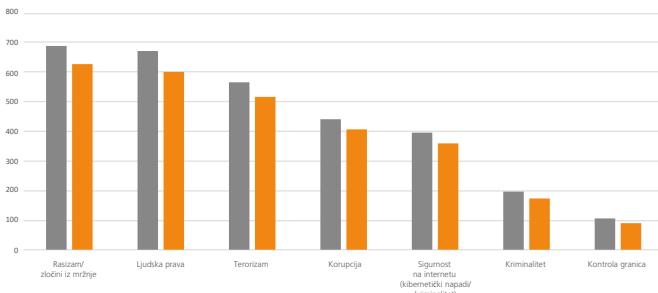
U pozadini tih glasova bio je odlučan poziv da se mladi osnaže kao pokretači demokracije u postizanju mira i sprečavanju marginalizacije, ekstremizma i sukoba.

Na događanju su iznesene različite perspektive sigurnosti i opasnosti jer su sudionici bili iz različitih sredina. Unatoč sukobljenim stajalištima, postoje zajedničke zabrinutosti, a rasprave su često dovele do zajedničkih, praktičnih prijedloga za rješenja. Tim se perspektivama i idejama postavljaju temelji za naše sljedeće korake u ovim burnim vremenima.

Međutim, kad je riječ o toj temi, osobito je važno prepoznati glasove koji se nisu mogli čuti na skupu EYE te prepoznati povlasticu relativne sigurnosti koja je sudionicima omogućila da se uključe u to događanje i oblikovanje izvješća. Nažalost, regionalne i globalne perspektive izvan EU-a nisu bile dovoljno zastupljene. Međutim, put prema miru i sigurnosti potrebljano je ostvariti s pomoću uključivanja aktera sa svih kontinenata i s različitim iskustvima jer je sigurnost globalno pitanje. Stoga je ta tema snažno usmjerena na napore nadnacionalnih i međunarodnih organizacija u pogledu međunarodne suradnje za mir i sigurnost te osobito na ulogu EU-a u tim procesima.



SIGURNOST I OPASNOST – NAJAVAŽNIJA PITANJA S KOJIMA SE MLADI EUROPLJANI SUOČAVAJU



Instagram: @AndyHendrata

## LJUDSKA PRAVA I VLADAVINA PRAVA

**Sporazumima i zakonima o ljudskim pravima podržava se sigurnost i razvoj ljudi svugdje jer je riječ o zaštitnim mjerama za mirno i sigurno društvo. U naporima prema postizanju mira i sigurnosti potrebno je prepoznati prioritet da se ta prava i dalje poštuju uključivanjem u postojeće povelje koje ih štite.**

*To se može postići tako da se prijetnje sigurnosti promatraju iz perspektive prava koja se njima krše. Time se osigurava isticanje neuspjeha vlade te se potiču donositelji odluka da sigurnosna prava postave kao najviši prioritet. Sigurnost i zaštita ne smiju se smatrati odvojenima od koncepta ljudskih prava; pristupom temeljenim na pravima osigurava se praksa provedbe sigurnosti na temelju ljudskih prava.*

*Te se rasprave temelje na zakonskim obvezama prema onima čija je sigurnost i zaštita ugrožena. Stoga će se ovaj podnaslov baviti pitanjem kritika vladavine zakona i razmotriti trenutačne sigurnosne politike. Ideje ujedno predstavljaju rješenja kako da vladavina prava bude alat za postizanje mirnog i sigurnog društva.*

### 61. PREDVODITI PROVEDBOM REZOLUCIJE VJEĆA SIGURNOSTI UJEDINJENIH NARODA 2250 ZA MLADE

*Ideja s radionice*

Rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 2250 prva je rezolucija kojom se prihvata uloga mladih u društvu te se podupiru mlađi i organizacije s mlađima na čelu kao važni partneri za suočavanje sa sukobima i nasilnim ekstremizmom. Direktivom se po prvi put prepoznaje poveznica između mlađih, mira i sigurnosti te se potiču naporci usmjereni na rješavanje sukoba i izgradnju mira na čelu s mlađima. Potrebno je osigurati da ta rezolucija ne poklekne u fazi provedbe. Stoga mlađi ljudi pozivaju na važnu vodeću ulogu Europske unije u provedbi Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2250.

Potrebno je oblikovati nacionalne provedbene planove za učinkovitu integraciju tog okvira koji se temelje na suradnji s dionicima na svim razinama. Države članice EU-a trebale bi izraditi zajednički okvir za praćenje i evaluaciju provedbe te rezolucije s unutarnjim pokazateljima EU-a za izvješćivanje i unutarnjim mehanizmima za praćenje. Nadalje, za provedbu te rezolucije potreбna je ista razina suradnje za koju su se države Vijeća Europe pokazale sposobnima.

Potrebno je osigurati međuministarski i međuodjeljni pristup provedbi te rezolucije i poticati suradnju na regionalnoj i nacionalnoj razini. Tim se pristupom trebaju olakšati zajednički naporci organizacija civilnog društva i države, čime se osigurava značajan angažman civilnog društva. Kako bi bile ravnopravni partneri u tom procesu i pridonijele mu svojim specifičnim stručnim znanjem, organizacijama mlađih potrebno je financiranje Europske unije i njezina potpora kako bi mogle ostvariti svoje kapacitete za rad u tom okviru.

### 62. LJUDSKA PRAVA STAVITI U PRVI PLAN U TRGOVINSKIM SPORAZUMIMA

*Joanna*

Prema međunarodnom pravu država prva snosi odgovornost za zaštitu ljudskih prava. U demokratskim se društвima u svakom izvršавanju javnih ovlasti moraju poštovati temeljna prava građana. Međutim, odgovori na kršenja ljudskih prava nisu onoliko učinkovita koliko bi trebala biti. To je posebno očito u slučaju pravnih mehanizama koji su oblikovani za državne ulagatelje.

Europa odgovara na pritiske civilnog društva i kreće se prema sustavu multilateralnog suda za ulaganja. Pitanja na koja tek treba odgovoriti u pogledu tog novog sustava uključuju sljedeća: Hoće li taj sustav omogućivati samo ulagateljima da podnesu tužbu protiv države, dok će istodobno sprječavati trećim stranama da podnesu tužbu protiv ulagatelja? Hoće li taj sustav ljudska prava i obveze u pogledu okoliša nametati i poduzećima?

Želimo osigurati da sustav multilateralnog suda za ulaganja neće odvraćati ulagatelje od EU-a. U tom smislu EU treba biti neutralan i pošten, ali se također treba zalagati za ljudska prava u pregovorima o takvim sporazumima.

EU treba početi stavljati ljudska prava u prvi plan kada se uključuje u međunarodna ulaganja i trgovinske sporazume.

Prema međunarodnom pravu država prva snosi odgovornost za zaštitu ljudskih prava. U demokratskim se društвima u svakom izvršavanju javnih ovlasti moraju poštovati temeljna prava građana. Međutim, iz različitih razloga nacionalni sudovi ponekad su neučinkoviti, nepredvidljivi i osjetljivi kada je riječ o odgovaranju na kršenja ljudskih prava. To je posebno očito u slučaju pravnih mehanizama koje oblikuju državni ulagatelji i koji su oblikovani za njih. Europa je odgovorila na pritisak civilnog društva i kreće se prema sustavu multilateralnog suda za ulaganja. EU mora osigurati da će taj novi sud učinkovito i neutralno štititi vlasnička prava ulagatelja. Međutim, postoje pitanja: Hoće li taj sustav omogućivati samo ulagateljima da podnesu tužbu protiv države, dok će istodobno sprječavati trećim stranama da podnesu tužbu protiv ulagatelja? Hoće li taj sustav ljudska prava i obveze u pogledu okoliša nametati i poduzećima?

Želimo osigurati da taj sud neće odvraćati ulagatelje od EU-a. U tom smislu EU treba biti neutralan i pošten, ali se također treba voditi pravom kojim se nastoje zaštитiti i ulagatelji i javni interesi.

## 63. PREMJESTITI PRAVOSUĐE NA EUROPSKU RAZINU

Nikolaus

Potrebno je razmotriti novi ugovor kojim će se povećati nadležnosti EU-a kako bi se osiguralo da nacionalne granice nisu prepreka u borbi s kriminalom. Prvi korak bila bi integracija svih pravosudnih sustava država članica kako bi se ostvarila sveobuhvatna nadležnost na razini EU-a. Nedavna reforma uloge europskog javnog tužitelja predstavlja početak, ali može se učiniti još više.

Tim novim ugovorom također bi se mogle proširiti nadležnosti Europske službe za vanjsko djelovanje, čime bi joj se omogućilo da ustraje u provedbi odluka koje donosi. ESVD je trenutačno diplomatska služba EU-a, kao i ministarstvo vanjskih poslova i obrane EU-a. Bude li ESVD imao više nadležnosti te bude li se dodatno uključivao u suradnju između službi za vanjske poslove svih zemalja, EU bi mogao postati više zakonit subjekt u međunarodnom kontekstu.

## 65. DRUŠTVENE MREŽE UČINITI JAVNOM USLUGOM

Ideja s radionice

Učinkovito rješenje za borbu protiv povreda privatnosti, zlouporabe podatka i narušavanja demokratskog procesa bilo bi uzeti usluge kao što su društvene mreže iz ruku privatnih, profitom vođenih organizacija i staviti ih u objektivne i odgovorne ruke zajedničkog vlasništva.

Kao mladim ljudima, danas nam je teško živjeti bez neke vrste prisutnosti na društvenim mrežama, s obzirom na njihove socijalne, profesionalne i praktične koristi. Druge ključne usluge, kao što su električna energija, plin ili internet, reguliraju se zbog njihove ključne uloge u društvu. Iz tog razloga društvene mreže trebaju se revidirati i regulirati kao javne usluge, isto kao električni proizvodi i telefoni.

Korporacije koje se nalaze iza društvenih mreža pokazale su da se nisu voljne prilagoditi i provoditi samoregulaciju. Iako društvene mreže nisu ključne za preživljavanje kao tradicionalne javne usluge, kao što su električna energija, voda, prirodni plin, živimo u sve povezanim svijetu i mladi se u svojem životu često znatno oslanjaju na te mreže.



## 64. BORITI SE PROTIV ISKLJUČENOSTI RADI ZAUSTAVLJANJA EKSTREMIZMA

Ideja s radionice

EU treba poduzeti mjere za izbjegavanje isključivanja i promicanje integracije kako bi se zaustavilo okretanje pojedinaca ekstremističkim idealima. Ekstremizam utječe na različite zajednice, a imigranti su samo jedna od njih, i često pronađu plodno tlo u svim oblicima isključenosti koju ekstremističke skupine iskorištavaju.

Osiguravanje finansijske potpore za socijalne skupine koje okupljaju članove iz različitih zajednica i za besplatno obrazovanje kao što su jezični tečajevi, pojedinci koji bi se inače osjećali isključenima od ostatka društva mogli bi umjesto toga početi komunicirati s drugima. To pomaže u izgradnji razumijevanja i poštovanja za različita stajališta, kao i većeg osjećaja pripadnosti.

Smatramo da je ključno osigurati da integracija imigranata ostane prioritet u vrijeme izloženosti proračuna velikom pritisku jer su dugoročne koristi previše da ih se zanemari.

## 66. PROMICANJE VEĆE VOJNE SURADNJE

Michel

EU treba razmotriti osnivanje „Europskog vijeća sigurnosti“ koje bi bilo sastavljeno od europskih ministara obrane i moglo bi autorizirati primjenu paneuropske vojne snage.

U Europskoj službi za vanjsko djelovanje EU ima instituciju za diplomatske usluge koja mu omogućuje da pomogne Visokoj predstavnici EU-a za vanjske poslove i sigurnosnu politiku. Međutim, ne postoji zajednička vanjska sigurnosna politika.

Ne samo da bi Vijeće sigurnosti koordiniralo vanjske politike EU-a nego bi i poboljšalo dijalog između EU-a i drugih svjetskih sila jer pojednostavnjuje interakciju. To bi ojačalo EU kao jedinstvenog subjekta u tom području, što je dosad zanemarivano, jer mu je potrebna bolja službena koordinacija.

## 67. STVARANJE HUMANITARNIH KORIDORA ZA IZBJEGLICE

Hannah

Uključivanje i integracija ključni su za stvaranje civilnog društva. Ti su pojmovi postali još važniji u proteklim godinama, nakon što je velik broj tražitelja azila došao u europske zemlje. Ključan dio u ovoj raspravi pitanje je kako financirati programe i podupirati pristigle izbjeglice.

Humanitarne koridore može koordinirati civilno društvo i zajednica koja ima potporu države, na temelju mreže za integracijsku potporu za migrante koji ulaze u EU. To bi moglo podrazumijevati suradnju nevladinih organizacija s lokalnim humanitarnim organizacijama i skupinama iz zajednice radi ispitivanja ugroženih izbjeglica. Te skupine zatim bi pomogle integrirati tražitelje azila i ugrožene izbjeglice u lokalne zajednice.

Ovaj projekt može se prilagoditi za druge europske zemlje jer podrazumijeva partnerstvo između privatnih organizacija civilnog društva i vlada država članica. EU mogao bi imati ulogu u određivanju organizacija civilnog društva u cijeloj Europi koje su zainteresirane za sudjelovanje te bi mogao potaknuti države članice na kopiranje tih koridora i razmjenu dobrih praksi.



## INTERVJU

“

**Mladi koji žive u Europskoj uniji nisu doživjeli ekstremne sukobe i kršenja ljudskih prava. Koja je vaša poruka mladima u Europi koji imaju snažnu demokraciju koju uzimaju zdravo za gotovo?**

*Oni su sretni što ne moraju prolaziti što ljudi prolaze u mojoj zemlji. Ljudska prava i demokracija ključni su i mlađi ljudi moraju dati sve od sebe da ih poboljšaju. I to nije samo europska problematika. To vrijedi za cijeli svijet. Mlade lako može zavarati ekstremizam i to je najveća opasnost za našu budućnost. Umjesto da sudjeluju u nasilju, trebali bi se baviti ljudskim pravima i aktivizmom. Svi jest o ljudskim pravima i demokraciji treba putem obrazovanja širiti među mladima. Katkad obiteljsko podrijetlo nije dovoljno da se mladima prenese važnost slobodnog glasanja te pojedinačna i kolektivna ljudska prava. Zbog toga treba pojačati obrazovanje. Demokracija mora prevladati i upravo je mlađi moraju biti svjesni i moraju je braniti kako je ne bi izgubili.*

**Lamiya Aji Bashar,**  
dobjitница Nagrade Saharov

”

## STVARANJE PROSTORA ZA CIVILNO DRUŠTVO

**Neovisno civilno društvo ključno je za europsku sigurnost. Ona predstavljaju prostor u kojem zajednice mogu oblikovati politiku bez utjecaja komercijalne dobiti i državnih tijela. Kako bi pomoglo u borbi protiv nepravdi nesigurnosti, civilno društvo mora biti ovlašteno za suradnju s nadležnim tijelima i tvorcima politika na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini.**

*Ne bude li civilno društvo napredovalo na svim razinama, demokracija će pokleknuti i glasovi onih koji se suočavaju s najvećim preprekama donošenju odluka mogli bi ostati nijemi, a manjine bi se mogle naći u ranjivom položaju. Iz toga su razloga mlađi na skupu EYE pozivali na zaštitu različitog, snažnog i neovisnog civilnog društva jer je ono ključno za sigurnost i izgradnju mira.*

*Nazalost, fenomen smanjenja prostora za civilno društvo i dalje raste. Nakon ubrzanog smanjenja posljednjih godina preko stotinu zemalja diljem svijeta donjelo je zakone kojima se ograničavaju organizacije civilnog društva.*

*Ta ograničenja autoritarna su reakcija na demokratske ideale i tom se globalnom trendu potrebno oduprijeti i potrebno ga je zaustaviti u interesu demokracije kako bi se osiguralo sigurno okružje za sve građane.*

*Režimi postaju sve otvoreniji i bezobrazniji u napadima na civilno društvo, što je rezultat slabog međunarodnog odgovora na rana ograničenja. EU sad mora djelovati kao predvodnik u poticanju rasta i uključivanja civilnog društva.*

## 68. STVARANJE PANEUROPSKE BAZE PODATAKA O TRANSPARENTNOSTI

*Florin*

Europska unija mora poduzeti napore kako bi olakšala transparentnost i povećala odgovornost države i nadnacionalnih dionika prema pojedincima. Jedan od načina kako bi se to moglo postići stvaranje je paneuropske baze podataka o transparentnosti, promicanje kvalitetnog novinarstva i snažan građanski nadzor. To bi također moglo uključivati zakon koji bi se primjenjivao u svim državama članicama i kojim bi se zahtijevalo da podaci o vlasništvu nad zemljištem i poduzećima budu besplatno dostupni. To bi pomoglo u borbi protiv korupcije i populizma.

Transparentnost bi trebala biti u središtu politika EU-a. U nekim zemljama, kao što je Rumunjska, čak i osnovne usluge, kao što je dobivanje popisa poduzeća registriranih u državi, podrazumijevaju suočavanje sa znatnom finansijskom preprekom. To bi mnogima bila golema prepreka, uključujući istraživačke novinare koji pokušavaju otkriti korupciju, jer oni mogu raditi samo na jednoj po jednoj studiji slučaja. Bez transparentnosti odgovornost trpi, a korupcija napreduje. Baza podataka koja se zove ProZorro, koja prati javnu nabavu u Ukrajini i koja je osvojila nagradu Partnerstva za otvorenu vladu, mogla bi biti model za takve paneuropske baze podataka.



## 69. ZAŠTITITI ZVIŽDAČE

*Coralie*

EU treba poticati države članice na uvođenje zakonodavstva na nacionalnoj razini kojim bi se pružala zaštita zviždačima od nepotrebnih sankcija. Da bi istupili s informacijama ljudi moraju imati povjerenje, zajamčeno pravnim zaštitnim mjerama, kako bi progovorili protiv korupcije. Europski parlament treba poduzeti korake ka takvom osnaživanju.

Indeks percepcije korupcije, godišnje rangiranje zemalja u provedbi organizacije Transparency International, pokazuje da samo zakonodavstvo nije dovoljno za borbu protiv korupcije. Kako bi se društвima omogućilo da pobijede korupciju potrebno je osigurati poticajno okruženje koje uključuje slobodu medija i prostor za civilno društvo.

EU ljudima mora pojednostaviti postupak prijave sumnje u djela korupcije, mora zaštiti zviždače od odmazde i promicati djelovanje putem agencija za kazneni progon kada postoje vjerodostojne informacije. Time bi EU prepoznao važnu ulogu koju su neometani mediji i civilno društvo imali u učinkovitom praćenju i istragama.

## 70. OSPOSOBITI POLICIJU ZA RJEŠAVANJE INTERNETSKIH ZLOČINA IZ MRŽNJE

*Kelly-Ann*

Policiji putem osposobljavanja treba povećati digitalnu pismenost kako bi mogla prepoznati zlostavljanje na internetu u njegovim ranim fazama. To bi pratile provedba preventivnih strategija, kao što je dodavanje zlostavljanja i kaznenih djela na internetu u pravne dokumente diljem EU-a.

Zlostavljanje i govor mržnje na internetu usmjereni protiv žena, osobito na društvenim mrežama i drugim platformama na internetu, pitanje je koje se javlja s našom erom sve veće digitalizacije.

Veća je vjerojatnost da će žrtve zlostavljanja na internetu biti žene, nego muškarci. EU mora djelovati, preuzeti inicijativu i olakšati raspravu o tome kako se s time boriti. Digitalnu pismenost potrebno je uvrstiti u školske nastavne planove, budući da obrazovne platforme imaju važnu ulogu u podizanju svijesti i širenju glasa o metodama prevencije.

Zakonodavstvo mora potjecati od pojedinih država članica, ali bi se mogao izraditi nacrt prijedloga koji bi države članice EU-a mogle potpisati, na sličan način kao što je učinjeno s Istanbulskom konvencijom: Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.

## 72. DEKLARACIJA O PRAVIMA NA INTERNETU

*Ideja s radionice*

Slično kao Deklaracija o ljudskim pravima, Deklaracija o pravima na internetu trebala bi postati smjernica za sigurniji, uključiviji internet.

Internet nadležnim tijelima trenutačno predstavlja sivo područje u kojem uobičajena pravila koja vrijede za tradicionalnije oblike medija imaju manji utjecaj. EU treba iskoristiti svoj položaj globalnog zaštitnika liberalnih, demokratskih prava kako bi podržao internet koji je pouzdan i siguran. Izradom nacrta Deklaracije o pravima na internetu EU bi mogao poduzeti korake da uskladi saveznike i započne borbu protiv kibernetičkog ratovanja, obuhvaćajući njome građane kako bi im se osigurala prava kada su na internetu.

Praktično govoreći, to bi moglo uključivati stvaranje sustava „semafora“ koji bi neovisni analitičari mogli koristiti za ocjenjivanje pouzdanosti izvora kako bi bilo lakše utvrditi netočno ili istinski lažno izvještavanje.

Internet je moćan alat, ali ujedno može imati i pozitivne i negativne učinke na društvo. EU bi trebao djelovati kako bi zajamčio da se poštuju prava pojedinaca.

## 71. USPOSTAVITI FOND ZA MLADE KANDIDATE

*Hannah*

EU bi trebao smanjiti finansijske prepreke službenom demokratskom sudjelovanju s kojima se mnogi mladi suočavaju na početku svoje političke karijere. Potrebno je uspostaviti fond za mlade kandidate kako bi se mladim kandidatima osigurala potpora.

Premalo je mlađih ljudi koji se kandidiraju na lokalnim ili nacionalnim izborima. Potrebno nam je više uzora koji će zauzimati položaje na svim razinama upravljanja, iz različitih sredina, različitih interesa, sposobnosti i identiteta. U suprotnom se politika doima nedostupnom širem društvu.

Postoje neke stranke u Europi sa zastupnicima u kasnim dvadesetima i ranim tridesetima. Oni vide potencijal u mlađima. Ipak, u mnogim državama članicama u kojima se to ne događa politički krajobraz oblikuju stariji muškarci. Političke stranke i EU moraju prepoznati potporu mlađima u svakoj europskoj stranci i pružiti finansijsku potporu tim mlađim zastupnicima koji se žele kandidirati u europskim izborima.



## 73. OBVEZNO OSPOSOBLJAVANJE ZA PRVU POMOĆ

*Christian*

Smatram da EU treba uspostaviti obvezni standardizirani tečaj EU-a iz prve pomoći, možda kao drugu fazu u stjecanju vozačke dozvole.

Kao vozač sanitetskog vozila često vidim ljudе kako stoje oko nekoga kome treba prva pomoć, a ne mogu mu pomoći. Razlozi su brojni, ali primjena znanja o pružanju prve pomoći do dolaska stručnjaka može smanjiti opasnost ili čak spasiti život. Kada bi svи mogli pružiti prvu pomoć u trenutku nesreće bilo bi manje žrtava na prometnicama ili u svakodnevnim situacijama.

To bi se moglo postići stvaranjem paneuropskog pokreta za potporu poučavanju prve pomoći u školama. EU bi mogao pozvati europske čelnike da takvo poučavanje uključe u njihove školske nastavne planove i predlože europski standard za prvu pomoć.

## 74. OSIGURATI TRANSPARENTNOST U SPORTU

*Ideja s radionice*

EU bi trebao povećati transparentnost u sportu kako bi se izbjegli skandali. To bi se moglo postići organiziranjem rasprava o tom pitanju i podupiranjem strožih propisa o testiranju sportaša, osobito ako sudjeluju u europskim natjecanjima.

Sport nam u suštini podiže raspoloženje, potiče timski i natjecateljski duh i zajedništvo, ali nas i uči vrijednostima i etici. Otvorenou raspravu trebalo bi uvesti i kako bi se razotkrile društvene posljedice korupcije u sportu i otkrilo kako odgovoriti na nju.

Mogao bi se uspostaviti skup europskih pravila za sve sportske klubove i platforma kojom bi se navijače poticalo na prijavljivanje korupcije kako bi je službena tijela ili novinari mogli dalje istražiti. EU treba razmotriti osnivanje potpune neovisne organizacije koja bi se sastojala od odvjetnika, policijskih službenika i civilnih stručnjaka, koja bi bila specijalizirana za borbu protiv korupcije u sportu i ponovnu uspostavu dostojanstva i transparentnosti u sportu.

## INTERVJU

“

**Koliko je važan EU koji provodi vrijednosti demokracije i ljudskih prava i koliko je to važno u ostaku svijeta? Možete li to osjetiti u svom radu?**

*Mislim da danas u mojoj svakodnevnom radu mogu reći da imamo vrlo važne projekte u Europskoj uniji. Mogu vam dati dva primjera. Mi surađujemo s EU-om kako bismo djecu i žene izveli iz rudnika u kojima žive kao seksualni robovi ili robovi općenito. Na taj način surađujemo s EU-om kako bismo zaštitili djecu i žene. Ženama možemo dati novi status koji će im omogućiti da se ponovno uključe u društvo, a djeca mogu ići u školu ili biti u mogućnosti uživati u normalnom obroku. Danas sam jako sretan jer su ta djeca među najboljim učenicima u njihovoj regiji. Vidjeli smo da ta djeca nemaju život i EU im je pomogao izgraditi novi život.*

*Drugi projekt na kojem radimo, u suradnji s EU-om, projekt je koji se tiče žrtava seksualnog zlostavljanja. Svrha je tog projekta naglasiti da se seksualno zlostavljanje ne smije smatrati samo fizičkom povredom nego i povredom ljudskih prava. Također želimo da se žene koje su žrtve seksualnog zlostavljanja ponovno uključe u društvo i da budu produktivne i neovisne. Taj novi projekt želimo ne samo u našem medicinskom centru, nego i u drugim medicinskim centrima u kojima bi ga također bilo potrebno usvojiti.*

*To su dva vrlo snažna primjera koji pokazuju da EU, na praktičan način, može izgraditi temelje za obranu ljudskih prava i prava ugroženih osoba.*

**Europa je trenutačno suočena s odlukama o svojoj budućnosti. Koja bi bila vaša poruka mladima koji uživaju snažnu demokraciju, a ne izlaze glasati?**

*Ako drugima prepustimo da rješavaju naše probleme bez našeg sudjelovanja tada će problem populizma rasti jer se dio stanovništva ne može sam izraziti.*

*Danas moramo obraćati pozornost! Demokracija mora biti živa svaki dan. Moramo je štititi i provoditi svaki dan. Inače će umrijeti.*

**Denis Mukwege,**  
dubitnik Nagrade Saharov za 2014. i osnivač Zaklade Panzi u Demokratskoj Republici Kongo

”

## PRILAGOĐAVATI SE S TEHNOLOŠKIM NAPRETCIMA

**Internet je pokretač rasta i digitalna revolucija donijela je goleme gospodarske koristi EU-u u smislu povećanja produktivnosti, inovacija te isporuke e-usluga i e-trgovine. Ali osim tih prednosti koje se odnose na gospodarske prilike, internet također podrazumijeva sve veću prijetnju našem načinu života.**

*Opasnosti koje su se nekoć smatrali fantastijama iz domene znanstvene fantastike danas su zastrašujući stvarne, a ipak mnoge od tih opasnosti vrlo teško ulaze u građanski dijalog. Kibernetičke prijetnje ne dobivaju prikladan odgovor tvoraca politike, što naše društvo dovodi u osjetljiv položaj. Tijekom skupa EYE bilo je jasno da mnogi mlađi zahtijevaju da se pojača obrazovanje u tom području kojim bismo omogućili društvu da donosi informirane odluke o rješenjima za opasnosti koje predstavlja tehnološki napredak.*

*Razumijevanje novih internetskih opasnosti s kojima se suočavamo ključno je za razvijanje odgovora na njih. EU mora uspostaviti snažnu usredotočenost na informatičku pismenost, istodobno mapirajući i skrećući pozornost na ovisnosti i osjetljivosti internetske infrastrukture diljem EU-a. Kibersigurnost treba uskladiti kako bismo razumjeli šire i sistemske kibernetičke rizike i kako bismo mogli utvrditi najkritičnije usluge, imovinu i infrastrukture koje EU treba zaštititi. Naš bi cilj trebao biti razviti učinkovitu strategiju za upravljanje kibernetičkim rizikom i ubrzati suradnju među državama EU-a kako bi iskorištavale zajedničke sposobnosti i uspostavile standarde za tehnološki razvoj.*

### 75. POPULARIZIRATI I USKLADITI KIBERSIGURNOST

*Francesca*

EU treba uskladiti politike u području kibersigurnosti sa svojom izvoznom strategijom i vanjskom, sigurnosnom i obrambenom politikom (PESCO), na razini sličnoj trgovinskim i razvojnim ciljevima. Kibersigurnost stoga nije samo tehnički problem, nego EU priznaje i njegove šire sistemske rizike za sigurnost. Jedan od pristupa za rješavanje tog problema bio bi uključiti najkritičnije usluge i imovinu kojima je potrebna zaštita. Sljedeći bi korak podrazumijevao usku suradnju država EU-a i njihovo stvaranje mreže zajedničkih sposobnosti. U tom kontekstu, standardi za IT proizvode mogli bi se lako i učinkovito uspostaviti.

Zbog toga nam je potrebno uskladiti gospodarski program (Strategija jedinstvenog tržića EU-a) s programom u području kibersigurnosti. Kibersigurnost ne smijemo tretirati kao izolirano pitanje. Umjesto toga, šira javnost mora razumjeti da je zaštita interneta i gospodarski i nacionalni sigurnosni imperativ. Važno je imati na umu da kibernetički rizici utječu na sve industrije i sektore: od poduzeća s popisa Fortune 500 i manjih organizacija ograničenih sredstava do vlasti EU-a, međunarodnih institucija i, konačno, građana EU-a.



### 76. OBRAZOVANJE O KIBERSIGURNOSTI UČINITI STANDARDNOM PRAKSOM

*Ideja s radionice*

Države članice EU-a potrebno je poticati da pokrenu programe obrazovanja o kibersigurnosti od osnovne škole do sveučilišta te da ulazu u istraživanje i razvoj kibersigurnosti (izvan programa Obzor 2020.). Važno je uspostaviti zajednički vokabular, putove za napredak u karijeri i potporu za mlade koji ulaze u ovo područje. Nadalje, pokretanje širih kampanja za podizanje svijesti javnosti o kibersigurnosti, izvan „Europskog mjeseca osviještenosti o kibersigurnosti“, učinilo bi taj program privlačnim i pristupačnim za uključivanje europskih građana.

Postoji sve veći jaz između potrebe za kadrom u području kibersigurnosti i ponudom stručne radne snage. Procijenjeno je da će u svijetu do 2020. biti potrebno dva milijuna radnih mjesta u području kibersigurnosti. U očekivanju toga EU mora promicati obrazovanje i osposobljavanje u području kibersigurnosti.

Osim toga, potrebno je poticati pripadnike manjina i žene da se u većem broju odlučuju za karijeru u području kibersigurnosti, što je jednakovo važno za pristupačnost.

## 77. PROMICANJE SURADNJE OBAVJEŠTAJNIH SLUŽBI EU-a

*Ideja s radionice*

EU treba razmotriti osnivanje vlastite inačice FBI-ja kako bi poboljšala postojeću organizaciju EUROPOL, iskoristavanjem postojeće strukture s poboljšanim sposobnostima za razmjenu informacija. To bi uključivalo politiku o usklađenosti.

Trenutačno se velik dio suradnje u području sigurnosti oslanja na razmjenu informacija između država članica, ali kao što je tragično pokazano, na te se informacije ne smije djelovati. Uspostavom bolje obavještajne suradnje i usklađenog europskog tijela EU bi mogao poduzeti konkrete korake kako bi prikupio i priskrbio obavještajne podatke. To bi bilo od koristi za građane i stvorilo bi sigurnije okruženje.

## 79. ULAGANJE U TEHNOLOGIJU UREĐIVANJA GENA

*Ideja s radionice*

ulagati u tehnologije uređivanja gena kako bi izbjegla odljev mozgova u druge zemlje, kao što su SAD ili Kina.

Europa je izrazito dobra u osnivanju izvrsnih istraživačkih krugova, obično u okviru javnih institucija, koje plaćaju države članice. Osim toga, potrebno je osigurati prikladno financiranje za istraživanje i industriju kako bi se zadržala vodeća pozicija u ovom brzorastućem području i kako bi se omogućilo EU-u da zadrži svoje pregovaračku moć u odlučivanju o tome kako će se ta tehnologija koristiti i pružati građanima.

EU treba raspodijeliti sredstva i podupirati sveučilišta koja istražuju tu tehnologiju i podupirati tu vrstu inovacija unutar EU-a.

## 78. PROMICATI OBRAZOVANJE U PODRUČJU MOLEKULARNE I STANIČNE BIOLOGIJE

*Ideja s radionice*

Kako bismo se na najbolji mogući način pripremili za revoluciju u području DNK i osigurali razumnu etičku raspravu, potrebno je pripremiti stanovništvo. Budući da je ova tema vrlo osjetljiva i u optjecaju je mnoštvo pristranih podataka, građanima treba osigurati odgovarajuće obrazovanje u području molekularne i stanične biologije, kao i genetike, tijekom njihova osnovnoškolskog ili srednjoškolskog obrazovanja. Sve te znanosti prilično su nove i brzo se razvijaju te se stoga trebaju poučavati prema ažuriranim školskim nastavnim planovima.

Uređivanje gena pruža nevjerojatne mogućnosti za medicinu, poljoprivredu i okoliš, ali također izaziva strah od potencijalnih opasnosti. Tu novu tehnologiju treba podvrgnuti službenoj raspravi i etičkoj evaluaciji. U Europi je uređivanje gena izrazito osjetljiva tema i ljudi često brkaju nekoliko koncepcata što dugoročno može biti štetno.

U skladu s prethodnom idejom, istraživači ili istraživačke institucije trebaju biti obvezni komunicirati s glavnim medijima kako bi objasnili što rade i kako će njihov rad utjecati na modernu znanost kako bi se izbjegao otpor stanovništva. EU može promicati važnost ove teme u školskim nastavnim planovima i pokretati inicijative za širenje znanja.



## 80. STVARANJE BESPLATNOG ANTIVIRUSNOG SOFTVERA ZA GRAĐANE EU-a

Nikolaos

EU treba financirati poduzeća u državnom vlasništvu koja zapošljavaju znanstvenike, programere i softverske dizajnere kako bi stvorili besplatan antivirusni softver i besplatno ga podijelili europskim građanima. Pogodnost proizvoda otvorenog koda u tome je što su suradnički i osiguravaju otpornost sustava i njihovu prilagodljivost novim opasnostima. Zapošljavanjem najboljih od najboljih Europa bi mogla pružiti važnu javnu uslugu svojim građanima. Osim toga, kupnja antivirusnog programa može biti skupa, što znači da bi neka poduzeća i pojedinci mogli odabratи raditi i živjeti bez važnog antivirusnog softvera i time svoje sustave i osoblike izložiti novim opasnostima.

Osnovni je korak većine korisnika interneta preuzimanje antivirusnog softvera na vlastite uređaje. Zbog prijevara na internetu i nedostatka informacija, mnogi se građani osjećaju preopterećenima kada odabiru pouzdan i kvalitetan softver koji će ih zaštiti.

Podupiranje i osnivanje organizacije u državnom vlasništvu osiguralo bi dostupan demokratski odgovoran i na građane usredotočen antivirusni sustav koji bi pružao trenutačne i oplaplje koristi za sigurnost europskih građana.



## INTERVJU

“

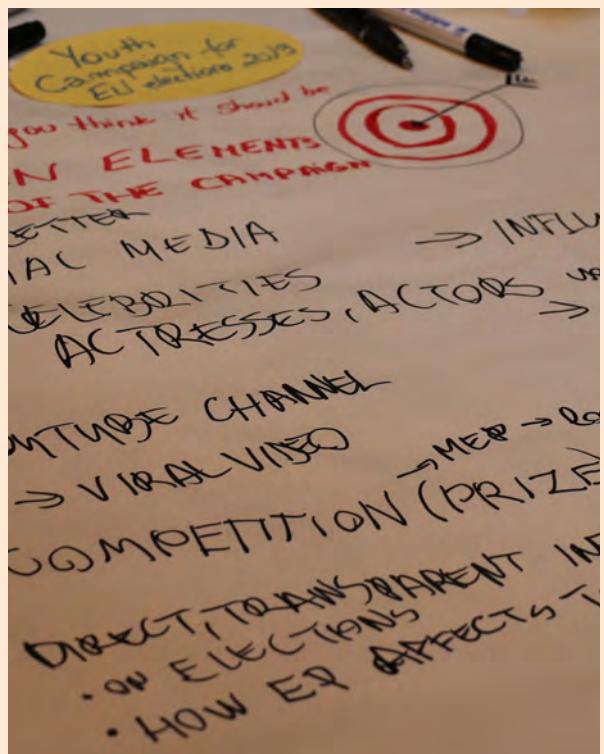
**Što točno EU može učiniti kako bi se riješilo zlostavljanje žena na internetu?**

Moja prijedlog bio bi da se zlostavljanje na internetu službeno prepozna kao oblik nasilja s kojim se djevojčice i žene suočavaju. Mi imamo događaje kao što je rasvjetljavanje nasilja nad ženama i Dan ljudskih prava u prosincu. Naravno, svi su oblici nasilja nad ženama pogrešni, ali smatram da bi bilo sjajno kada bi sve političke stranke, sve države članice i institucije EU-a priznale da je zlostavljanje na internetu oblik nasilja nad ženama i djevojčicama.

Druga stvar koju bi EU mogao poduzeti svakako se tiče transnacionalnih partnerstva. Iz osobnog iskustva sa zlostavljanjem na internetu otkriveno je da su mnogi zlostavljači u Americi ili Australiji, ali Interpol nije imao sredstava da bi radio na tome i sigurna sam da te države članice imaju informacije o trolovima u Ujedinjenoj Kraljevini ili drugdje i kako stoga onda razmjenjujemo informacije o kriminalu na internetu?

**Seyi Akiwovo,**  
Glitch!UK

”



# PRIMJEDBE FORUMA MLADIH SIGURNOST I OPASNOST

**Sigurnost je pitanje od velike zabrinutosti za mnoge građane. Kako možemo uvesti pozitivan mentalni sklop u ove rasprave? Doprinos mladih i organizacija mladih miroljubivijim i otpornijim društvima globalno je prepoznat. Europa, kontinent na kojem već nekoliko desetljeća vlada mir, može mlađe ljudi postaviti u središte rješenja. Europski forum mladih zalaže se za mlađe, mir i sigurnost u Europi i svijetu.**

Rasprave na YO!Festu i Europskom skupu mladih 2018., koje su bile usmjerene na pitanja povezana s temom mira i sigurnosti, održane su u kontekstu političke krize u pogledu vanjske politike Europske unije (EU).

Postojeći politički okvir, kao što je Globalna strategija EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku, podupire ideju društvenog otpora prodbujljivanjem rada na obrazovanju, kulturi i mlađima radi poticanja pluralizma, suživota i poštovanja, ali bez uključivanja mladih kao dionika, a ne samo primatelja.

Europski konsenzus o razvoju pruža okvir u kojem su mlađi ljudi dionici promjene i razvija te kao takvi doprinose Programu za 2030., što je promjena iz diskursa u kojem su mlađi prikazivani žrtvama konteksta.

Iako se nastavlja politička uznenarenost u vezi s azilom i upravljanjem vanjskim granicama te se u javnom mišljenju i dalje osjeća strah, u svojem nedavnom prijedlogu o sljedećem višegodišnjem finansijskom okviru za vanjska pitanja Europska komisija dotiče se mladih u ograničenoj mjeri i uglavnom kroz prizmu Erasmusa. Međutim, najnoviji razvoj politike u području mladih, mira i sigurnosti pozitivan je, zaključci Vijeća koji državama članicama daju smjernice u pogledu provedbe rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda o mlađima, miru i sigurnosti usvojene 2015. i pruža mlađima prostor za doprinos sprječavanju i rješavanju sukoba. Ključno je da države članice provode takve zaključke, grade sigurno, usklađeno i skladno društvo, stavljajući mlađe u središte miroljubive Europe.

Rasprave s YO!Festa i skupa EYE 2018. pružile su mlađima siguran prostor za organiziranje i nadogradnju vlastitih iskustava o izgradnji mira i sprječavanju sukoba. Mlađi su postavili pitanja povezana s trenutačnom takozvanom „migrantskom“ krizom te pitanje prepreka koje sprječavaju puno uključivanje mladih u društvo, kao što su nesigurni radni uvjeti, društveno-gospodarske nejednakosti, obrazovne strukture i pristup pravima. Da bismo izgradili uključiva društva u kojima su svi dobrodošli, ključno je da raspravu o migraciji odvojimo od pitanja sigurnosti.

Aktivnostima na YO!Festu i skupu EYE 2018. preispitivali su se stereotipi i poticao se međukulturalni dijalog kako bi se naglasila potreba izgradnje otpornih društava u kojima svi mlađi ljudi mogu ispuniti svoj potencijal i potpuno ostvariti svoja temeljna prava te potreba povećanja rodne jednakosti, osnaživanja mlađih i mlađih žena u cilju ostvarenja raznolikosti.

Nadovezujući se na ideje iznesene na YO!Festu i skupu EYE 2018., europske institucije i države članice trebale bi surađivati kako bi razvile nacionalne strategije za provedbu rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda o mlađima, miru i sigurnosti, i to na participativan način, u čijoj bi izradi, provedbi i evaluaciji sudjelovali mlađi i organizacije mlađih.

Ključno je da europske institucije osiguraju da su mlađi ljudi iz različitih sredina prepoznati i da im je pružena odgovarajuća potpora za rad na aktivnostima koje sprječavaju nasilno ponašanje i diskurs. To bi se trebalo uzimati u obzir u financiranju u okviru programa Erasmus+ i programa koji će uslijediti nakon njega.



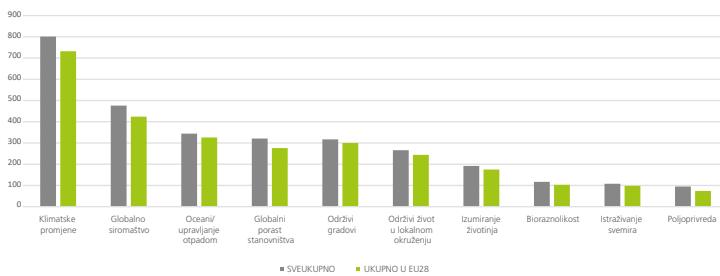
## 5. LOKALNO I GLOBALNO: Zaštita našeg planeta

Što Europska unija može učiniti da zaštići naš planet? Hitno je potrebno pozabaviti se klimatskim promjenama, ali ih mnogi ljudi i dalje ne smatraju prioritetom. Posljednja anketa Eurobarometra pokazala je da su prema mišljenju građana EU-a klimatske promjene tek na sedmom mjestu važnih pitanja s kojima se EU trenutačno suočava, dok su okoliš i opskrba energijom na desetom i jedanaestom mjestu<sup>39</sup>. Međutim, opasnost je stvarna i mi moramo djelovati sad ako želimo izbjegići uništenje našeg ekosustava i ugrožavanje ljudskog opstanka. To uključuje ne samo borbu protiv klimatskih promjena, nego i put prema održivijem, zdravijem i pravednjem načinu života za sve, u skladu s UN-ovim ciljevima održivog razvoja za 2030.

U okviru programa skupa EYE 2018. utvrđena je vizija za te ciljeve, od globalne do lokalne razine, od Zemlje do svemira, obuhvaćajući sve razine između tih krajnosti. Jasno je istaknuto da je za rješavanje tih problema potrebna uključenost i sudjelovanje svih dionika, uključujući: globalne organizacije, europske institucije, nacionalne države, regije i općine, poduzeća, poljoprivredna gospodarstva, istraživačke institucije, škole, nevladine organizacije i privatne građane. Mladi sudionici klimatske promjene i okoliš uzimaju k srcu. Mnogi su već usvojili način života koji je održiviji od onog njihovih roditelja ili su spremni poduzeti promjene za sebe i buduće generacije.



LOKALNO I GLOBALNO – NAJAVAŽNIJA PITANJA S KOJIMA SE MLADI EUROPLJANI SUOČAVAJU



## KLIMATSKE PROMJENE I POLJOPRIVREDNICI

**Rješenja za klimatske promjene jednak su raznolika kao i sami izazovi. Podizanje svijesti o tom problemu prvi je korak, ali nakon toga moraju uslijediti konkretne mjere. Čini se da do prekretnice došlo kada je 195 zemalja potpisalo Pariški sporazum na konferenciji COP21 održanoj 12. prosinca 2015. u Parizu. Sporazum je stupio na snagu manje od godinu dana poslije. Zemlje koje su potpisnice sporazuma obvezale su se zadržati porast globalne temperature znatno ispod 2 °C te s obzirom na značajne rizike taj porast dodatno ograničiti na 1,5 °C u doglednoj budućnosti. Borba protiv klimatskih promjena postaje još neodgodivija u vrijeme u kojem se te promjene otvoreno osporavaju. Skup EYE pokazao je da mladi žele da se čuju njihovi glasovi: klimatske promjene predstavljaju globalni izazov koji ne poznaje nacionalne granice. Emisije i druge posljedice utječu na sve ljudi svugdje u svijetu.**

*Pritisak na političke institucije povećava se sa svakim otopljenim centimetrom polarnih ledenih kapa. U ovom odjeljku predstaviti će se 20 ideja koje uključuju lekcije iz svemira, nove diplomatske mjere i učinak žena u toj borbi. U njemu se raspravlja o poljoprivredi u 21. stoljeću i novim zakonima koji bi mogli doprinijeti sprječavanju krećenja prašuma u zemljama koji nisu članice EU-a. EU je uspio smanjiti emisije stakleničkih plinova za gotovo četvrtinu od 1990.<sup>40</sup> Zbog nedavnih tehnoloških inovacija manje se energije troši i smanjila se uporaba ugljično intenzivnog goriva. Ali potrebno je učiniti još više. Mladi ljudi moraju podići svojeg glasova, zahtijevati konkretne mjere i osmislići kreativne pristupe kako bi pokazali da je potrebno djelovati sad, prije nego što postane prekasno.*

### 81. USPOSTAVA EUROPSKOG PROGRAMA ZELENIH KROVOVA

*Ideja s panel rasprave*

Moj prijedlog bio bi da EU pokrene kampanju za promicanje ekološke uporabe krovova u gradovima. To bi moglo uključivati preobražbu postojećih krovova u javne vrtove, omogućujući njihovu uporabu za urbanu poljoprivredu ili poticati graditelje da na novim zgradama stvaraju prostore za maksimalno iskorištavanje krovnog prostora.

Europa ima gradove različitih veličina i krovni prostor uglavnom je neiskorišten. Međutim, veći dio tog krovnog prostora moguće je iskoristiti. Ispitivanjem provedenim u Bologni otkriveno je da krovni vrtovi mogu proizvesti tri četvrtine povrća koje se u gradu potroši ako se sav prikidan i ravan krovni prostor iskoristi za urbanu poljoprivredu.<sup>41</sup>

Osim uporabe za poljoprivredu, krovovi bi se također mogli pretvoriti u gradske vrtove za stanovnike i uredske radnike kako bi se poboljšala njihova kvaliteta života. To bi se moglo ostvariti podupiranjem kampanje i propisa da se više krovnog prostora zgrada namijenjeni za ekološke svrhe.

### 82. PRIMJENJIVANJE ZELENE DIPLOMACIJE KAKO BI SE PREGOVARALO IMAJUĆI NA UMU KLIMATSKE PROMJENE

*Ideja s panel rasprave*

Drugi bi prijedlog bio promicati klimatsku diplomaciju. Ovo je oblik ciljane vanjske politike kako bi se vlade zemalja i nevladini dionici diljem svijeta uključili u zajednički cilj smanjenja proizvodnje emisija i podržali razvoj otpor na klimatske promjene, jačajući borbu protiv klimatskih promjena. Ovim se pristupom žele uskladiti interesi država, uz istodobno naglašavanje važnosti dobrobiti ljudi, stanja okoliša i očuvanja planeta Zemlje. Klimatsku diplomaciju treba uključiti u Program za održivi razvoj kako bi se podigla svijest na političkoj razini i naglasila nužnost reagiranja na klimatske promjene na svakoj mogućoj platformi<sup>42</sup>.

Kada razmišljamo o rješenjima za klimatske promjene obično se ograničavamo na rad nevladinih organizacija i aktivista. Međutim, Pariški sporazum jasno pokazuje da političari mogu poduzeti važne korake ka ekološki osvještenoj političkoj sferi. Usprkos tome, mladi i dalje misle da se može učiniti još više. S jedne strane, mi tražimo više od donositelja odluka, a s druge strane tražimo da se više mladih uključi i počne podizati svijest unutar zajednica i aktivističkih skupina.

Kao što je rekla Jayathma Wickramanayake, izaslanica glavnog tajnika UN-a za mlade: „Kada bi sve diplomatske razmjene također imale taj cilj da budu ekološki prihvatljive, zamislite učinak koji bi to imalo na klimatske promjene.“

<sup>40</sup> Evropska agencija za okoliš, „EU izvješće o najnižim zabilježenim emisijama stakleničkih plinova“, <https://www.eea.europa.eu/media/newsreleases/greenhouse-gas-inventory-report-press-release> (pristupljeno u lipnju 2018)

<sup>41</sup> Evropska komisija, „Krovni vrtovi mogli bi proizvesti tri trećine gradskog povrća“, [http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/rooftop\\_gardens\\_could\\_grow\\_three\\_quarters\\_of\\_cities\\_vegetables\\_409na2\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/environment/integration/research/newsalert/pdf/rooftop_gardens_could_grow_three_quarters_of_cities_vegetables_409na2_en.pdf) (pristupljeno u srpnju 2018)

<sup>42</sup> Zajednički sastanak odbora AFET i ENVI – Klimatska diplomacija <http://www.europarl.europa.eu/committees/it/envi/home.html> (pristupljeno u lipnju 2018)

## 83. FEMINIZAM U BORBI PROTIV KLIMATSKIH PROMJENA

Kristy

EU treba promicati mjere i izvan i unutar svojih granica koje ženama daju veće ovlasti u situacijama ekološke krize, kao što je pomaganje zemljama u razvoju u kojima prevladava poljoprivreda da postanu manje ovisni o ženskoj radnoj snazi.<sup>43</sup> Unutar svojih granica EU se također može pobrinuti za to da su žene jednakost zastupljene i da im se daje jednakost u pogledu ovog pitanja, na primjer, osiguravanjem da žene čine 50 % vodećih kandidata europskih političkih stranaka.

Nakon izvješća UN-a znamo da klimatske promjene ne predstavljaju samo ekološku krizu, nego i dodatno naglašavaju nejednakosti. Mladi borbu protiv klimatskih promjena smatraju borbom koja uključuje feministizam, i to ne bez razloga: postoje dokazi koji upućuju na to da je veća vjerojatnost da će klimatske promjene utjecati na žene. Ispitivanja koja je proveo UN pokazala su da žene čine oko 80 % osoba raseljenih zbog klimatskih promjena<sup>44</sup>. Taj se fenomen događa na globalnoj razini i posljedice u konačnici ženama otežavaju oporavak od katastrofa koje uništavaju infrastrukturu te životne i radne prostore.

Također uočavamo međugeneracijski pristup; žene skrbe o svojoj djeci, roditeljima, starijim ljudima i to se odražava u njihovoј potrošnji. Ako se usredotočimo na veze između pravedne klimatske politike i rodne pravde, to bi mogao biti jedan od prvih učinkovitih pristupa pronalasku održivog, dugoročnog rješenja koje bi ženama osiguralo jednaku gospodarsku moć kao i muškarcima. Kao opća politička institucija EU je dovoljno moćan da djeluje u vezi s time i doveđe do ostvarenja globalne pravde.

Feminizam je nedvojbeno važan alat u rješavanju globalne nejednakosti i potrebno ga je primjenjivati kako bi se ublažili učinci klimatskih promjena.

## 84. POTPORA MLADIM POLJOPRIVREDNICIMA I NOVIM TEHNOLOGIJAMA

*Ideja s panel rasprave*

Kako bi se riješilo pitanje nestašice hrana EU može poduzeti tri koraka.

Kao prvo, poljoprivrednim gospodarstvima trebala bi se osigurati infrastruktura za upotrebu novih tehnologija kako bi mogla proizvesti dovoljno hrane za Europu. Osnovne uređaje, kao što su širokopojasna mreža i GPS za sađenje, uzgoj i žetvu usjeva, trebalo bi instalirati u ruralnim područjima.

Kao drugo, Europska unija mogla bi pružiti poticaje građanima za bavljenje poljoprivredom, na primjer, putem fondova za novoosnovana poduzeća ili plaćanja mladim poljoprivrednicima koji žele pokrenuti vlastito poljoprivredno gospodarstvo. To bi pomoglo učiniti nove tehnologije pristupačnim velikim i malim poljoprivrednicima.

Kao treće, nove tehnologije trebale bi se uvrstiti u nastavne planove poljoprivrednih obrazovnih institucija. To bi помогло podići svijest o učinkovitim alternativama i pružilo bi mladim poljoprivrednicima potrebno znanje za uporabu najprikladnije tehnologije.

Općenito govoreći, europski model za poljoprivredna gospodarstva i poljoprivredu vrlo je učinkovit i raznolik. Europa je sposobna proizvesti velike količine hrane na razmjerno malom području. Zbog toga Europa može biti primjer drugim regijama u svijetu. Nadalje, mladi buduća poljoprivredna gospodarstva vide kao tehnološka, ali i vrlo raznolika, uzimajući u obzir organsku proizvodnju, održivost i dobrobit životinja.



<sup>43</sup> Wsvjetska organizacija poljoprivrednika, „Uloga ruralnih žena u poljoprivredi”, <http://www.wfo-oma.org/women-in-agriculture/articles/the-role-of-rural-women-in-agriculture.html> (pristupljeno u srpnju 2018.)

<sup>44</sup> BBC, „Klimatske promjene više utječu na žene nego na muškarce”, <https://www.bbc.com/news/science-environment-43294221> (pristupljeno u srpnju 2018.); UN, „Žene, jednakost spolova i klimatske promjene”, [http://www.un.org/womenwatch/feature/climate\\_change/downloads/Women\\_and\\_Climate\\_Change\\_Factsheet.pdf](http://www.un.org/womenwatch/feature/climate_change/downloads/Women_and_Climate_Change_Factsheet.pdf) pristupljeno u lipnju 2018.)

## 85. MANJE SUBVENCIJA ZA MESO

Noémie i Emily

Europa bi trebala preuzeti vodstvo u promicanju prehrane biljnog podrijetla tako što će poticaje za poljoprivredu prebaciti s intenzivnog uzgoja stoke na uzgoj voća i/ili povrća. Taj bi se korak mogao dodatno podržati povećanjem financiranja EU-a za istraživanja o ekološkoj proizvodnji biljno bogatih opcija i nametnjem strožih ograničenja u pogledu onečišćenja zraka, tla i vode, dobrobiti životinja i uporabe antibiotika.

Velik problem predstavlja pretjerana konzumacija mesa koja je na mnogo načina neodrživa. Poljoprivreda uzrokuje 10 % emisija stakleničkih plinova u EU-u i većina truda koji ulažemo odlazi na proizvodnju mesa<sup>45</sup>. Zemlja se sve više upotrebljava za proizvodnju biljaka za prehranu životinja umjesto povrća za prehranu ljudi. Upotreba žitarica kao hrane za ljudе umjesto kao hrane za životinje smanjila bi količinu emisija stakleničkih plinova u atmosferi i oslobođila zemlju za druge svrhe. Osim plinova koji se industrijskim poljoprivrednim uzgojem emitiraju u zrak, količina životinjskog otpada postaje prevelika da bi ga zemlja mogla apsorbirati, što nepovratno oštećeće tlo. Smanjenje potrošnje mesa jedno je od rješenja za smanjenje učinka stočarstva na naš okoliš i proizvodnju veće količine hrane, koje bi istodobno osiguralo raznolikiji ekosustav.

Ovaj trend prisutan je i izvan granica Europe. Prašume i druge biološki raznolike ekosustave ugrožavaju posljedice prehrane koja uključuje meso i mlijecne proizvode te proizvodnja soje koja hrani naš stoku. Većina krčenja prašuma u korist uzgoja stoke događa se u tropskim regijama. Na primjer, u amazonскоj prašumi 80 % iskrčenih zemljišta pretvoreno je u pašnjake za ispašu životinja.<sup>46</sup> A i da ne spominjemo da se pritom uništavaju prašume, jedan od najvažnijih ekosustava na ovoj planeti, naša zelena pluća koja je potrebno zaštiti.

## 86. PROMOTE BIODIVERSITY AND HIGHER STANDARDS FOR FARM ANIMALS

Marlene

EU treba utvrditi pravila za ostvarenje veće biološke raznolikosti i time odvratiti poljoprivrednike od stvaranja monokultura.

Trenutačna struktura naših sela predstavlja ozbiljan problem. Goleme monokulture pružaju manje staništa za divlju faunu i floru i ugrožavaju biološku raznolikost. Diversifikacija na selu ima mnoštvo prednosti: ona, između ostalog, štiti naše tlo od erozije, obnavlja biološku raznolikost i osigurava njegovu održivost.

EU treba promicati jaču suradnju s lokalnim zagovornicima očuvanja prirode i organsku poljoprivredu kako bi se stvorio održiviji okoliš i način života. Takva poljoprivredna gospodarstva također jamče više standarde dobrobiti životinja, npr. područja za životinje na otvorenom.

To bi bio važan korak za održivu poljoprivredu, kao i za zaštitu dobrobiti životinja, biološke raznolikosti i divlje faune i flore.

## INTERVJU



**Koja ste ekološka pitanja uočili tijekom vašeg obilaska projekata EU?**

Vidjela sam mnoga poljoprivrednika. Na primjer, u Zimbabveu se gospodarstvo temelji na poljoprivredi i klimatske promjene uništavaju usjeve. Poljoprivrednicima se pokazuju nove poljoprivredne metode jer slijede tradicionalne metode i ne znaju saditi nego to rade nasumično. Klimatske promjene utječu na poljoprivrednike jer si oni ne mogu priuštiti da prodaju usjeve, a žetva im je dostatna tek za njihove osobne potrebe i potrebe njihovih obitelji. Ako klimatske promjene potpuno unište njihov usjev oni neće imati hrani. OU okviru mnogih projekata EU-a poljoprivrednike se nastoje naučiti kako sprječiti takve slučajevi ili prilagoditi se vremenu. U Mauriciju sam vidjela projekt koji se zove „Ekoškola“ u okviru kojeg se djeci ospozobljava da izbjegavaju plastiku i da se brinu za okoliš. Ako se djeca sad ne počnu brinuti za okoliš sve će nas zatrpati plastika u sljedećem desetljeću!

**Ellie Tomassi,**  
Vlasnica bloga Faces2Hearts u istočnoj i južnoj Africi



<sup>45</sup> Eurostat, „Poljoprivreda - statistika emisija stakleničkih plinova“, [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Agriculture\\_-\\_greenhouse\\_gas\\_emission\\_statistics&oldid=367927](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Agriculture_-_greenhouse_gas_emission_statistics&oldid=367927) (pristupljeno u srpnju 2018)

<sup>46</sup> Yale, „Uzgoj stoke u području Amazone“ <https://globalforestatlas.yale.edu/amazon/land-use/cattle-ranching> (pristupljeno u srpnju 2018)

## OBNOVLJIVA ENERGIJA, PAMETNI GRADOVI I ODRŽIVO PODUZETNIŠTVO

Treba li Evropska unija postati velesila zelene energije? Troškovi energije pogađaju europsku industriju i kućanstva. Kako stoga možemo ostvariti održiv prijelaz u energetskom sektoru? Moramo prestati trošiti fosilna goriva i stakleničke plinove koji onečišćuju okoliš i nastojati razviti čistu obnovljivu energiju.

EU do 2030. želi ostvariti da 32 % energije potrošene u Europi potječe iz obnovljivih izvora, a to je novi cilj koji je uključen u Direktivu o obnovljivoj energiji, kao dio njezina paketa o čistog energiji<sup>47</sup>. Dobar prijelaz također bi trebao stvoriti nova radna mjesta, kako bi se nadoknadila radna mjesta izgubljena u industrijama u opadanju. Problem je u tome što su obnovljive energije i dalje skupe i trenutačne tehnologije još ne jamče potpuno pokrivanje potreba za energijom u cijelom svijetu. Međutim, neki pametni gradovi i gradska područja koji upotrebljavaju podatke kako bi poboljšali učinkovitosti i upravljanje resursima već vode svojim primjerom i pomažu nam zamisliti drukčiji svijet. Iz toga je razloga Evropska komisija od 2010. počela nagradjivati neke gradove titulom „Evropske zelene prijestolnice“.

Međutim, na skupu EYE 2018. otkriveno je da je ključ uspjeha učiniti da su industrijama „zelene“ tehnologije profitabilne. Moramo izbjegići sukob između okoliša i industrije. Pronalazak ekološki održivih rješenja ne znači uništiti industriju, nego izgraditi održivu industriju. Mladi ljudi sposobni su i žele predvoditi promjenu, ali ih je potrebno osposobiti za to.



## 87. PODUPIRANJE ODRŽIVIH DOMAĆINSTAVA U PRODAJI ENERGIJE NATRAG U MREŽU

*Claire i ideja s panel rasprave*

EU treba podupirati čistu energiju, kao što su energija vjetra i sunčeva energija ili uporaba električnih automobila. Na primjer, solarnе ploče trebale bi se više upotrebljavati u europskim kućanstvima. Svi bi mogli proizvesti energiju za svoju kuću, a nastane li višak energije on bi se mogao prodati energetskim poduzećima. Ta je praksa već prisutna u nekim državama članicama EU-a kao što su Njemačka, Francuska i Italija.

EU bi u sljedećem višegodišnjem finansijskom okviru mogao dodijeliti subvencije za slične prakse ili smanjiti porez kako bi se nagradila uporaba solarnih ploča. Mogle bi se uesti subvencije za električne automobile koji moraju biti prisutniji na tržištu i povoljniji nego što su sad.

Is the fight against climate change a feminist battle? Women are disproportionately affected by climate change. For example, the majority of the world's poor are women, and as we know, climate change is especially affecting poor countries the hardest.  
#EYE2018

2:18 AM - 3 Jun 2018 from Strasbourg, France

2 Retweets 7 Likes

## 89. PROMICATI EUROPSKU ENERGETSKU ZAJEDNICU I TRŽIŠTE

*Ideja s radionice*

Jedanput kad se čista energija bude proizvodila u dostatnim količinama ona bi trebala moći cirkulirati između država članica. EU treba promicati veću povezanost između država članica u obliku mreže čiste energije. Višak čiste energije proizvedene u državi članici, kao što su energija vjetra ili solarna energija, mogla bi se izvoziti u drugu državu članicu na istinski europskom energetskom tržištu.

Za to bi bila potrebna veća usklađenost i bolje povezana unija kako bi se uključio energetski sektor. Prednosti bi bile stvaranje učinkovitijeg energetskog tržišta na europskoj razini i smanjenje energetskih troškova za poduzeća i kućanstva građana EU-a. To treba uključivati i sposobnost učinkovitog skladištenja energije.

Mreže su važan način opskrbe ljudi sigurnom energiju te također pružaju okvir za stvaranje održivije energije i smanjenje ovisnosti o fosilnim gorivima.

<sup>48</sup> Evropska unija jedinstveno objašnjena: Promet, publikacija Evropske komisije, 2014.; Cestovni promet, kao najveća jedinstvena vrsta prometa, odgovoran je za najveći udio onečišćenja: oko 71 % ukupnih emisija CO<sub>2</sub> iz prometa, prema posljednjim podacima (a osobni automobili uzrokuju dvije trećine tih emisija). Ali drugi sektori znatno manje onečišćuju okoliš. Žračni promet uzrokuje 13 % onečišćenja. Željeznicu je vrsta prometa koja najmanje onečišćuje okoliš, s udjelom u onečišćenju manjim od 1 %.

## 88. POSTAVITI RASPORED ZA PRESTANAK UPOTREBE FOSILNIH GORIVA I OGRANIČITI GUBITAK RADNIH MJESTA

*Ideja s radionice*

EU treba pripremiti plan s fiksnim datumima za prestanak uporabe fosilnih goriva i prakse vađenja ugljena. Na primjer, neke od mjere uključivale bi progresivni prestanak uporabe fosilnih goriva; sankcije za poduzeća koja ne poštuju pravila; porez na ugljik (kakav postoji u nekim zemljama); i porez na kupnju dizelskih automobila.

Potrebno je promijeniti naše navike potrošnje energije: umjesto potrošnje fosilnih goriva trebali bismo upotrebljavati obnovljivu energiju. Ovisnost EU-a o plinu i fosilnim gorivima dugoročno nije održiva. Pitanje nije je li rezanje emisija stakleničkih plinova korak naprijed nego kad će se dogoditi. Ta strukturalna promjena mogla bi nas odvesti u novu industrijsku revoluciju.

EU također treba pomoći u stvaranju radnih mesta. U prijelazu iz ugljične industrije često se događa da oni koji izgube svoje radno mjesto neće nužno dobiti novo zeleno radno mjesto. EU i države članice imaju socijalnu dužnost učiniti taj prijelaz mogućim i istodobno zaštiti radnike. Rasporед za ostvarenje tog cilja olakšao bi organiziranu i strukturiranu promjenu.

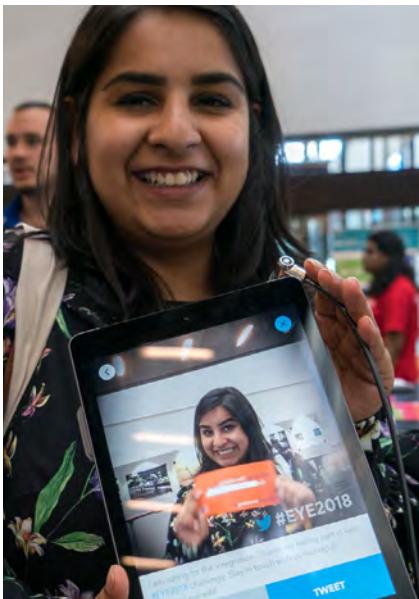
## 90. OSNAŽITI INFRASTRUKTURU NA EUROPSKOJ RAZINI I ZAJEDNIČKU POLITIKU ZA PROMET

*Ideja s panel rasprave*

Velik uzrok onečišćenja povezanog s prometom opsežna je uporaba privatnih prijevoznih sredstava i kratkih letova<sup>48</sup>. Taj bi se problem mogao riješiti ospozobljavanjem europskih infrastruktura, na primjer, brzih vlakova kao mogućih pristupačnih zamjena ili bolje koordinirati privatni teretni prijevoz u cijeloj Europi.

U tom smislu potrebno je regulirati i koordinirati zračni, željeznički i cestovni promet. Takvo usklađivanje doprinijelo bi smanjenju emisija ugljikova dioksida. To bi, na primjer, moglo potaknuti koordinaciju između prometnih poduzeća da optimalno koriste količine tereta za kamione kako bi uštedjela na gorivu. Također bi dovelo do zajedničkih europskih standarda za sigurnost.

Naravno, za to bi bilo potrebno osigurati financiranje i političku usklađenost, ali bi osiguralo građanima EU-a čišći i učinkovitiji promet.



## 91. PAMETNI GRADOVI I JAVNI PRIJEVOZ

Ideja s radionice

Kako bi se stvorili istinski održivi gradovi EU treba podupirati općine u razvoju nove vrste pristupa koji zadovoljava potrebe svih generacija, od djece i adolescenata do odraslih i starijih ljudi, uporabom pametnog i učinkovitog javnog prijevoza koji se temelji na rješenjima koja ne uzrokuju emisije i dijeljenju kao što je napredno dijeljenje bicikala i automobila.

Nadalje, mogle bi se koristiti pogodnosti ili subvencije za stvaranje velikih pješačkih područja i većeg broja biciklističkih staza, uključujući bolju infrastrukturu za sigurno parkiranje bicikala i stvaranje većeg broja pješačkih zone. Kao treće, cijena javnog prometa trebala bi svima biti pristupačna. Na primjer, EU bi mogao pružati potporu za ujedinjen sustav izdavanja karata za javni prijevoz u velikim gradovima, s aplikacijama koje bi na zahtjev pružale vozne redove u stvarnom vremenu i fleksibilne rute.

Prema podacima Europske komisije, danas više od dvije trećine Europskih ljudi žive u gradovima<sup>49</sup>. Problemi unutar tih gradova odnose se na ograničen prostor, promet, onečišćenje i nedostatak zelenih površina. Cilj je prethodno navedenih prijedloga učiniti javni prijevoz privlačnijim.

## INTERVJU

“

### Što mladi mogu učiniti da bi zaštitili okoliš i borili se protiv klimatskih promjena?

Vidim tri kategorije mjera u području klime: kao prvo, vjerujem da se odgovor na klimatske promjene nalazi u izradi važnih politika, s jedne strane, te ponašanju ljudi koji mijenjanju svoj način života na održiv i ekološki prihvatljiv način, s druge strane. Kako bi se ostvarili ciljevi održivog razvoja i ciljevi Pariškog sporazuma, UN održava kampanju pod nazivom „Little x Little”<sup>50</sup>, koja će doprinijeti spašavanju našeg svijeta od klimatskih promjena. Radi se o smanjenju uporabe plastike, skraćivanju vremena koje provodimo pod tušem i prijevozu biciklom umjesto automobilom.

Druga vrsta mjera odnosi se na to kako mi, kao mladi ljudi, možemo ujediniti snage i stvoriti platforme koje podižu svijest naših vršnjaka, državnih čelnika, općina, gradonačelnika i ljudi u našoj zajednici. Nапослјетку, трећa je vrsta mjera pozivati vlade i velike korporacije na odgovornost. Na primjer, trebali bismo pisati više peticija o klimatskim promjenama. Možda bismo trebalo stvoriti pokret, mobilizirati lude diljem svijeta.

**Jayathma Wickramanayake,**

Izaslanica glavnog tajnika Ujedinjenih naroda za mlade

Sudionica panel rasprave „Rad na stvaranju boljeg svijeta: Mladi i održivi razvoj”

”

<sup>49</sup> Evropska komisija, „Urbani razvoj”, [http://ec.europa.eu/regional\\_policy/en/policy/themes/urban-development/](http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/themes/urban-development/) (pristupljeno u srpnju 2018)

<sup>50</sup> UN, „Little x Little” - kampanja koju vodi generacija Z za potporu ciljevima održivog razvoja <https://www.un.org/sustainabledevelopment/blog/2018/03/little-x-little-gen-z-led-campaign-support-sustainable-development-goals/> (pristupljeno u srpnju 2018)

## 92. ODRŽATI EKOLOŠKI PRIHVATLJIVO PODUZETNIŠTVO I PROJEKTE

Henriette

Svojim prijedlogom apeliram na EU da više sredstava dodijeli ekološki prihvatljivom poduzetništvu. Te bi mogućnosti financiranja također trebalo jasnije oglašavati. Moglo bi biti učinkovitije dodijeliti manje iznose sredstava EU-a većem broju korisnika, nego velik iznos dodijeliti nekolicini, kako bi se diljem Europe proširila nova ekološki prihvatljiva kultura.

Poznato je da je svakom poduzeću najviše potpore potrebno u početnoj fazi. U slučaju ekološki prihvatljivog poduzetništva, poduzeća koja pripadaju takvom poduzetništvu bore se probiti izvan tradicionalnih paradigm poduzetništva. EU bi mogao subvencionirati zelena novoosnovana poduzeća.

Programe za udruge, nevladine organizacije ili skupine ljudi koji su posvećeni pitanjima okoliša također treba financirati. Kako bi se dobila pozornost postupak podnošenja zahtjeva za financiranje trebao bi biti jasan i jednostavan za završiti jer složenije inačice već postoje.

Ova bi ideja ospособila mlade generacije, kao poduzetnike i aktiviste, pa bi oni imali potrebne alate za ostvarenja učinka u vlastitim zajednicama.

Naposljetku, ti programi EU-a mogli bi uključivati određeni element izgradnje kapaciteta i mentorstva, u cilju razmjene najboljih praksi s ambicioznim novoosnovanim poduzećima.

## 93. PROMICATI RECIKLIRANJE ELEKTRONIČKIH UREĐAJA

Frauke

EU bi mogao doprinijeti spašavanju prirodnih resursa kada bi natjerao poduzeća da svoje elektroničke uređaje i kućanske aparate projektiraju na modularan način. Na taj način u slučaju kvara uređaja bilo bi potrebno zamijeniti samo određeni modul i uređaje bi bilo lakše popraviti.

Na primjer, u slučaju telefona EU bi mogao iznijeti prijedlog pravnog akta kojim bi velika poduzeća postala obvezna zamijeniti dio koji se pokvario umjesto da se kupuje potpuno novi telefon. Taj pristup bio bi održivije rješenje za elektronički otpad.

To bi se moglo postići zajedničkim političkim naporima da se podrži uredba koja bi dovela do održivijeg i etičkog pristupa elektroničkom otpadu.



## RASIPANJE HRANE, UKLANJANJE PLASTIKE, ČISTA VODA I SANITARNE USLUGE: PROMJENA POTROŠAČKIH NAVIKA

Prema podacima Organizacije za hranu i poljoprivredu (FAO) svake se godine izgubi ili baci gotovo jedna trećina ukupne proizvedene hrane<sup>51</sup>. U EU-u se godišnje baci oko 88 milijuna tona hrane, što predstavlja procijenjeni trošak od 143 milijarde eura<sup>52</sup>. U EU najviše prehrambenog otpada proizvode kućanstva, dok je poljoprivreda na drugom mjestu. Osim što nije etično, rasipanje hrane ima negativne posljedice na okoliš i gospodarstvo jer se voda i energija troše za proizvodnju hrane koja se onda bacu. Rasipanje hrane uglavnom nije potrebno i nastaje zbog loših metoda skladištenja, a pogoršava ga nedostatak kvalitetnog obrazovanja o rasipanju hrane.

Istodobno Euopljani godišnje proizvedu 25 milijuna tona plastičnog otpada<sup>1</sup>. Plastika onečišćuje naše rijeke, oceane i tlo. UN provodi kampanju za čista mora, a Europska unije ove godine pokrenula Europsku strategiju za plastiku u kružnom gospodarstvu, u cilju promjene načina kako se plastični proizvodi proizvodi, koriste i recikliraju te uklanjanja velikih izvora morskog otpada. Osim toga, pristup čistoj vodi i sanitarnim uvjetima ljudsko je pravo i opasnosti povezane s nestašicom čiste vode uključuju sve od širenja pustinja do smrtnih bolesti i sukoba.

Mladi traže promjenu mentaliteta koja bi započela posebnim obrazovanjem o održivosti u školama i novim pravilima za oblikovanje našeg načina života i spašavanje okoliša.

### 94. PROMICATI PRISTUP BEZ UPOTREBE PLASTIKE

*Ideja s panel rasprave*

EU treba financirati istraživanja alternativnih materijala za proizvodnu plastike. Na primjer, postoji vrsta plastike koja se proizvodi od gljiva, dok se bambus može upotrebljavati za proizvodnju posuđa koje se može ponovo upotrijebiti, što bi pomoglo obeshrabriti trenutačnu široko rasprostranjenu uporabu plastike.

U svojoj suštini pitanje uklanjanja onečišćenja plastikom uključuje smanjenje proizvodnje i uporabe plastike do trenutka dok se ne postigne način života bez plastike. Iako se potpuno i trenutačno uklanjanje plastike može doimati nemogućim, možemo smanjiti našu uporabu plastike, možemo je reciklirati i pronaći alternativne ekološki prihvatljive izvore za njezinu proizvodnju.

Osim toga, EU bi mogla uvesti obvezu označivanja proizvoda kako bi se naznačilo sadrži li proizvod plastiku, u kojoj količini i kakvu vrstu plastike, na primjer, je li plastika reciklirana ili proizvedena iz izvora koji manje onečišćuju okoliš. Drugi je način promicanja proizvoda bez plastike osigurati trgovinama naprave bez plastike za uporabu u svakodnevnom životu koje će besplatno dijeliti.

### 95. FINANCIRATI UKLANJANJE PLASTIKE IZ OCEANA

*Ideja s rasprave*

Procijenjeno je da se u svjetskim oceanima nalazi 150 tona plastike. To je okvirno jedna petina težine svih riba u našim oceanima<sup>54</sup>. Ali kako možemo očistiti nešto golemo poput oceana? Marcella Hansch, arhitektica i osnivačica organizacije Pacific Garbage Screening (Probiranje pacifičkog smeća), smatra da je rješenje razviti platformu za filtriranje naše plastike koja bi se mogla postaviti u rijeke i oceane, a koja ne zagađuje okoliš.

U oceanima takva platforma smiruje struje koje prolaze kroz sustav kanala i kao rezultat toga plastični se predmeti, budući da su laganiji, polako podižu na površinu. Ne bi se upotrebljavale mreže kako bi ribe mogle proći kroz platformu bez opasnosti.

EU treba financirati zajedničke timove i projekte inženjera, arhitekata i znanstvenika kako bi se razvila nova rješenja za čišćenje naših mora i crpiti inspiraciju iz projekata poput ovoga.

<sup>51</sup> Organizacija UN-a za prehranu i poljoprivredu, „Ključne činjenice o gubitku i rasipanju hrane koje trebate znati!”, <http://www.fao.org/save-food/resources/keyfindings/en/> (pristupljeno u lipnju 2018)

<sup>52</sup> Europska komisija, „Rasipanje hrane”, [https://ec.europa.eu/food/safety/food\\_waste\\_en](https://ec.europa.eu/food/safety/food_waste_en) (pristupljeno u srpnju 2018)

<sup>53</sup> Europska komisija, „Plastični otpad: Europska strategija za zaštitu planeta, obranu naših građana i osnaživanje naših industrija”, [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-18-5\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-5_en.htm) (pristupljeno u srpnju 2018)

<sup>54</sup> Pacific Garbage Screening, „Plastika u oceanima”, <https://pacific-garbage-screening.de/en/problem/> (pristupljeno u lipnju 2018)

## 96. NOVA KULTURA ZA TRGOVINE PREHRAMBENIH PROIZVODA I OPOREZIVANJE

Valeria

EU treba poticati trgovine bez plastike u kojima se prodaju proizvodi koji ne sadrže plastiku, istodobno poduzimajući korake da se osigura potpora trgovinama koje provede politike za smanjenje uporabe plastike. Na primjer, EU bi mogao pozvati supermarketete da stvore redove proizvoda bez plastike i zabrane plastične vrećice umjesto kojih će kupcima pružati samo pamučne ili papirnate vrećice. Zatim bi plastiku mogao učiniti skupljom. Na primjer, mogao bi poticati supermarketete da vraćaju novac kupcima koji vrate plastiku u trgovinu kako bi se mogla reciklirati ili ponovno upotrijebiti. Ta politika već se primjenjuje u dijelovima Skandinavije u kojima se boca u suštinu daje „u najam”, a polog se vraća po povratku prazne plastične boce.

Prehrambene trgovine i supermarketi ključni su za oblikovanje navika potrošača. Nadalje, mnogi proizvodi koje kupujemo u supermarketu, uključujući povrće i voće, pakirani su u plastiku. U nekim slučajevima plastične vrećice i dalje su dostupne za jednokratnu uporabu.

Druga je ključna ideja oporezivanje: porezi bi trebali biti veći za supermarkete i poduzeća koja upotrebljavaju više plastike, a manji ako smanjuju uporabu plastike. Osim toga, poduzeća koja i dalje upotrebljavaju plastiku, ili je smatraju ključnim dijelom svojeg poslovnog modela, mogla bi se poticati da podupiru projekte kojima se nastoji očistiti oceani.

Za one koji vode svojim primjerom mogle bi se nuditi drukčije nagrade, kao što je certifikat kvalitete ili sustav ocjenjivanja zvjezdicama za održiva poduzeća, uz besplatno osposobljavanje osoblja o tome kako biti ekološki još prihvatljiviji. Na taj način prehrambene trgovine, supermarketi i poduzeća postaju uzori, preuzimajući svoj dio odgovornosti i pomažući obrazovati ljudе.

## 97. UČINITI SMANJIVANJE KOLIČINE OTPADA OD HRANE ZAKONSKIM I OBVEZNIM

Ideja s panel rasprave

EU bi trebao učiniti da su supermarketi zakonski obvezni pronalaziti načine kako osigurati smanjenje rasipanja hrane.

Hrana kojoj se bliži istek roka valjanosti često se baca u supermarketima. Međutim, u mnogim slučajevima istek roka valjanosti ne odgovara stvarnom datumu kada hrana postaje nejestiva. Osim toga, države članice EU-a imaju različito zakonodavstvo i EU treba uskladiti ta pravila.

Zakonodavstvom bi se uvijek trebalo nastojati osigurati da se hrana kojoj se bliži istek roka valjanosti nalazi na vidljivom mjestu na policama, gdje se može kupiti po sniženoj cijeni ili, ako joj je istekao rok valjanosti, dobiti besplatno. Na primjer, u Francuskoj već postoji zakon koji velikim trgovinama nameće obvezu doniranja neprodane hrane kojoj se bliži istek roka valjanosti humanitarnim organizacijama ili bankama hrane.<sup>55</sup> Idealna situacija bila bi potpuno izbjegći rasipanje hrane i učiniti hranu kojoj je istekao rok valjanosti besplatnom za ljudе i humanitarne organizacije. Na taj je način moguće boriti se ne samo s rasipanjem hrane, nego i s glađu i siromaštvom.



<sup>55</sup> The Guardian, „Francuskim zakonom zabranjeno rasipanje hrane u supermarketima“, <https://www.theguardian.com/world/2016/feb/04/french-law-forbids-food-waste-by-supermarkets> (pristupljeno u srpnju 2018)



## 98. POJEDNOSTAVNITI POSTUPAK ZA DONACIJE HRANE

*Ideja s panel rasprave*

EU bi mogao poticati nove načine dijeljenja hrane. Sa širenjem koncepta „ekonomije dijeljenja“ postaje očigledno da su finansijske koristi tog fenomena obično ograničene na one koji posjeduju nekretnine ili automobile. Kako bi se stvorila istinska ekonomija dijeljenja EU treba raditi na tome da se omogući dijeljenje svakodnevnih predmeta.

Na primjer, postoji aplikacija koja se zove „Too Good to Go“, trenutačno aktivna u osam zemalja, koja spašava ostatke hrane tako što pruža platformu između onih koji imaju višak hrane i onih koji traže dobru hranu po dobroj cijeni.

EU treba podupirati takve inicijative izvana i stvoriti digitalno tržište za prehrambeni otpad, povezujući poljoprivrednike, restorane, prehrambene trgovine i potrošače, na kojem bi svi koji imaju višak hrane mogli potpisati da žele da njihov „otpad“ koristi nekome kome je potreban.

## 99. OBRAZOVANJE O ODRŽIVOSTI U ŠKOLI

*Dina i Giusy*

Održivost je važan koncept za budućnost i obrazovanje je ključno jer je dobre prakse najlakše usvojiti u mlađoj dobi. To vrijedi i za obrazovanje o tome kako izbjegići rasipanje hrane i plastični otpad. EU bi mogao pomoći osigurati da se o takvim temama raspravlja u školi. Škole bi mogle nuditi nastavne predmete u okviru kojih bi djeca kuhalo i čistila zajedno, učila o vrijednosti hrane i negativnim posljedicama nebrige za okoliš, prigrli zdrav način života i poboljšala vještine upravljanja hranom.

Mogli bi se uključiti sponzori koji bi podupirali takve obrazovne inicijative, na primjer, mogli bi školu opskrbljivati bocama koje se mogu ponovo upotrijebiti. Kao dio tog obrazovanja EU bi mogao promicati sinergije između škola i nacionalnih parkova, u obliku ljetnih kampova za otkrivanje okoliša.

Takve inicijative prirodno bi mogle u djeci usaditi osjećaj poštovanja prema prirodi i zaštiti životinja koji će prenijeti i u odraslu dob.

## 100. RAZVITI SUSTAV UPOTREBE KIŠNICE ZA VODOVODNE INSTALACIJE

Ideja s panel rasprave

EU bi mogao podupirati programe prikupljanja kišnice za uporabu u toaletima ili za zalijevanje vrtnih biljaka na razini kućanstava. To bi moglo uključivati poticanje ljudi na uporabu spremnika vode kojim će se prikupljati kišnica za uporabu u vlastitom kućanstvu.

Voda treba biti zajedničko dobro koje je lako dostupno svima po pravednim uvjetima. I doista, u 2010. godini Opća skupina Ujedinjenih naroda izričito je prepoznaла ljudsko pravo na vodu i higijenske uvjete i potvrdila da su čista pitka voda i higijenski uvjeti ključni za ostvarenje svih ljudskih prava. Izvori vode trenutačno su u opadanju, a cijene vode mogu biti visoke. Ta bi ideja pomogla smanjiti nepotrebno rasipanje čiste pitke vode.



## INTERVJU

“

**Kako nam istraživanja svemira mogu pomoći spasiti naš planet?**

*Istraživanja iz svemira mogu nam pomoći bolje razumjeti naš planet i kako ga zaštiti. Osim toga, iz svemira nećete vidjeti granice. Vidjet ćete cjelovit entitet, ali nema nacija. Vidjet ćete planet u ravnoteži, zaštićen samo sičušnom linijom atmosfere. Vidjet ćete i razaranja koja prouzročujemo na našem planetu. Ali Zemlja neće umrijeti, nekako će se snaci. Mi smo ti koji ćemo nestati ako nastavimo ovako.*

**Paolo Nespoli,**

Astronaut, Europska svemirska agencija (ESA) i NASA

Sudionik panel rasprave „Život astronauta“

”



# PRIMJEDBE FORUMA MLADIH LOKALNO I GLOBALNO

**Svi mi znamo da ne postoji planet B. Ali to ne smije biti ograničeno na to što naš planet fizički može podnijeti. Moramo uzeti u obzir širi kontekst i promjeniti naše svakodnevne živote i postupke u smjeru održivog razvoja. Ne postoji planet B gdje je visoka stopa nezaposlenosti mladih, gdje su nejednakosti u porastu, gdje se mladi isključuju iz donošenja odluka. Europa mora preuzeti vodstvo u promjeni praksi i situacija koje doprinose nejednakostima i dovode naš planet u opasnost. Europski forum mladih želi preobraziti planet A i pokrenuti promjenu naših sustava u smjeru održivog razvoja.**

„Nema radnih mjesta na mrtvom planetu.“ To je bio slogan Međunarodne konfederacije sindikata (ITUC) na sastanku na vrhu o klimatskim promjenama održanom u Parizu u prosincu 2015. Za ITUC taj slogan pokazuje neodgovost rješavanja klimatskih promjena i rada na pitanjima ekološke održivosti. Za Europski forum mladih ta nužnost zaštite planeta ne proizlazi samo iz pitanja nezaposlenosti mladih, nego i iz zabrinutosti za prava i dobrobit ove i budućih generacija mladih ljudi. Isto tako ne postoji sudjelovanje mladih, ne postoji demokracija i ne postoji Europa na mrtvom planetu.

Na YO!Festu i Europskom skupu mladih 2018. prepoznalo se da je zaštita našeg planeta hitna i ključna potreba za zaštitu naše budućnosti i one budućih generacija. Održivi razvoj zahtijeva preispitivanje našeg odnosa s prirodom. Rasprave su bile usmjerenе na rješavanje klimatskih promjena, gubitak biološke raznolikosti, onečišćenje, neodrživu potrošnju i prekomjernu uporabu prirodnih resursa. U raspravama se također prepoznalo da se rješavanje pitanja okoliša ne može odvijati odvojeno od gospodarskih i socijalnih politika. S jedna strane, pravedan prijelaz na gospodarstvo koje nije usmjereno na fosilna goriva zahtijeva da se socijalna i gospodarska pitanja razmatraju zajedno s pitanjima okoliša, kako bi se osiguralo da su mogućnosti koje ljudi imaju za rad i dobrobit zaštićene; s druge strane, ekološki utjecaj na gospodarske i socijalne politike ne smije se izdvojiti ili odgoditi kao pitanje koje će rješavati buduće generacije, kako bi se osiguralo da naš planet neće postati žrtva naše potrage za napretkom i mogućnostima. Nekoliko događaja i sastanaka koji su se bavili ovom temom bilo je usredotočeno na međunarodno dogovorene ciljeve održivog razvoja, prepoznavajući da je zaštita našeg planeta sastavni dio šireg pokreta da se svijet usmjeri na održiviji put i ostvari mir, blagostanje i dobrobit za sve.

Europska unija mora biti ambiciozna u pogledu pojačanja mjera za zaštitu našeg planeta u sklopu napora koji se ulažu u ostvarenje istinski održivog razvoja. U tu svrhu EU se mora usredotočiti na sljedeće:

EU je imao vodeću ulogu u pregovorima za jedinstven Program održivog razvoja do 2030. i njegove ciljeve održivog razvoja, donesen u 2015. Nakon toga gubi vodeću ulogu u provedbi tog programa unutar EU-a na sveobuhvatan i ambiciozan način. Napredovanje Programa održivog razvoja do 2030. na europskoj razini pružilo bi EU-u priliku da na integriran način riješi izazove s kojima se Europa

suočava. Potrebno je primijeniti pristup sustavnog razmišljanja kako bi se tvorce politike potaknulo da uzmu u obzir pozadinske obrasce i riješe temeljne uzroke problema. EU mora uvažiti veze između različitih političkih područja i socijalne, ekološke i gospodarske dimenzije održivog razvoja kako bi dobrobit ljudi i planeta učinio krajnjim ciljem gospodarskog i socijalnog sustava. Kako bi to ostvario EU mora uspostaviti sveobuhvatnu i ambicioznu strategiju održivog razvoja. Prepoznavanje veza također je potrebno kako bi se riješili višestruki i višedimenzionalni oblici diskriminacije, na primjer, prepoznavanje veza između učinaka klimatskih promjena i prava žena. Održivi razvoj može se postići samo pristupom utemeljenim na pravima i osiguravanjem da su svi ciljevi održivog razvoja ostvareni za sve društvene skupine.

## Napuštanje neodrživih praksi

Sadašnja i prethodne generacije dovele su budućnost mladih ljudi u opasnost svojim neodrživim gospodarskim i finansijskim praksama koje su provodili ne razmatrajući buduće posljedice. Neodrživi obrasci potrošnje, proizvodnje, trgovine i ulaganja ugrožavaju budućnost ljudi i planeta. U našoj trenutačnoj potrošačkoj kulturi nije svakome lako živjeti na održiv način. EU ima obvezu riješiti te probleme i poduzetni hitne mjere za ostvarenje jednakosti u pristupu resursima i njihovoj potrošnji, u okvirima kapaciteta planeta. Rasprave na YO!Festu i skupu EYE bile su usredotočene na rješavanje rasipanja hrane i neodržive potrošnje hrane, plastični otpad, smanjenje subvencija za meso i utvrđivanje rasporeda za prestanak vađenja fosilnih goriva.



### Promicanje i davanje prednosti održivijim praksama

Osim uvođenja mjera za prekid neodrživih praksi vađenja, proizvodnje i potrošnje, EU također treba dati prednost promicanju i podupiranju održivijih praksi. Mladi i njihove organizacije imaju snažnu ulogu u uspostavi i promicanju održivijih i ekološki prihvatljivijih praksi, uključujući putem komuniciranja o intrinzičnoj vrijednosti prirode i koristima količine koja je dovoljna. Također su potrebne snažne mjere EU-a u europskih vlada. EU treba podupirati obrazovanje o održivom razvoju u formalnom i neformalnom obrazovanju, prepoznajući napore koje organizacije mladi već ulažu u promicanje održivog načina života. Institucije i vlade također trebaju osigurati da svi imaju pristup održivim praksama, kao što je ekološki prihvatljiv prijevoz, na primjer, podupiranjem i promicanjem održivih i pristupačnih sustava javnog prijevoza.

### Promicanje lokalnih i globalnih odgovora

Za održivi razvoje potrebno je djelovati na svim razinama, od lokalne do globalne, kao i prepoznati da će djelovanje na jednoj razini utjecati na djelovanje na drugoj razini. Na lokalnoj razini mladi često preuzimaju vodstvo u promjenama koje pomažu usmjeriti svijet

na održiviji put. Organizacije mladih jačaju glasove mladih kako bi se zajedno zalagali za održivi razvoj na lokalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i globalnoj razini. Podupiranje tih promjena i stvaranje prostora kako bi se glasovi mladih mogli čuti ključno je napredak u smjeru održivog razvoja.

Jasno je da današnji gospodarski, socijalni i politički sustav nije dobar za naš planet ili za ljude, a osobito mlade ljude. Rad na ostvarenju transformativne promjene, na ostvarenju sustava koji u središte postavlja potrebe planeta i prava ljudi, umjesto pukih gospodarskih interesa, nikad nije bio potrebniji.

European Youth Press (EYP), snažna krovna organizacija koja okuplja 60.000 članica, novinara i kreatora medija diljem Europe organizira brojna događanja za mlade novinare, promovira ulogu medija za mlade i slobodu tiska u Europi te sudjeluje u raspravama o novinarskom obrazovanju, standardima i medijskim politikama diljem Europske unije. EYP je sastavio tim od deset novinara EYE-a za izradu sveobuhvatnog izvješća o EYE-u.

Pod vodstvom dva glavna urednika, tim od osam generalista i stručnih novinara iz cijele Europe okupio se kako bi prikupio, razradio i opisao glavne misli i ideje iz EYE-a. Ovo izvješće sadrži 100 najkonstruktivnijih ideja. European Youth Press pridonio je komentarima od dvije stranice na svaku od pet tema.

# Upoznajte autore



**Greg Bianchi**  
Glavni urednik



**Julie Mahlerová**  
Glavna urednica



**Irene Dominioni**  
Specijalizirana za temu  
Mladi i stari



**Eleanor Brooks**  
Specijalizirana za temu  
Bogati i siromašni



**Antonis Raphael Stylianou**  
Specijaliziran za temu  
Odvojeni i zajedno



**Robert Nesirký**  
Specijaliziran za temu  
Sigurno i opasno



**Anna Ferrari**  
Specijalizirana za temu  
Lokalno i globalno



**Stephanie Stelko**  
Pokriva teme Mladi i stari,  
Bogati i siromašni



**Claas Verron Martinez**  
Pokriva teme Bogati i siromašni,  
Odvojeni i zajedno



**Henrike Freytag**  
Pokriva teme Sigurno i opasno,  
Lokalno i globalno

-  European Youth Event
-  @EP\_EYE2018
-  @EP\_EYE
-  [www.eye2018.eu](http://www.eye2018.eu)



Ured za publikacije